

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA I PENALĂ

DECIZIA PENALĂ NR. 143/A

Ședința publică din data de 12.02.2024
Curtea constituită din:

PREȘEDINTE: RADU ADINA ADRIANA
JUDECĂTOR: JDERU CLAUDIA

GREFIER: MIHĂILOIU DIANA

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – a fost reprezentat de procuror Teodorescu Michaela

Pe rol se află pronunțarea asupra **apelurilor** declarate de **Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție** și de **inculpatul Anton Marin** împotriva sentinței penale nr. 1029 din data de 15.09.2021 pronunțate de Tribunalul București - Secția I Penală în dosarul nr. 48467/3/2017.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 26.09.2023 și au fost consemnate în încheierea de ședință de la data respectivă, care face parte integrantă din această decizie penală, când Curtea a stabilit pronunțarea la data de 24.10.2023 și apoi a amânat pronunțarea succesiv la datele de 23.11.2023, 13.12.2023, 10.01.2024, 22.01.2024, 06.02.2024, 09.02.2024 și 12.02.2024, când, în aceeași compunere:

C U R T E A

Deliberând asupra apelurilor penale de față, constată următoarele:

Prin sentința penală nr.1029/15.09.2021 pronunțată de Tribunalul București - Secția I Penală în dosarul nr.48467/3/2017 a fost respinsă ca neîntemeiată cererea formulată de inculpatul Anton Marin de constatare a intervenirii prescripției speciale a răspunderii penale.

A respins ca neîntemeiată solicitarea Ministerului Public de desființare a înscrisurilor menționate în actul de sesizare.

În temeiul art. 289 al. 1 din C.p. rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplic. art. 396 al. 2 din C.pr.p. și art. 5 din C.p., a condamnat inculpatul **ANTON MARIN la pedeapsa principală a închisorii de 5 ani**, pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită, (*faptă din iunie 2009 și 23.07 – 20.11.2009*).

În temeiul art. 67 al. 1 din C.p., a aplicat inculpatului **pedeapsa complementară** a interzicerii unor drepturi, respectiv a drepturilor prev. de art. 66 al. 1 lit. a, b, g și k din C.p., **pe o perioadă de 4 ani**.

În temeiul art. 65 al. 1 din C.p., a interzis inculpatului exercițiul drepturilor prevăzute de art. 66 al. 1 lit. a, b, g și k din C.p., pe durata executării pedepsei principale, ca **pedeapsă accesorie**.

În temeiul art. 48 din C.p. rap. la art. 289 al. 1 din C.p. corob. cu art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplic. **art. 396 al. 2 și 10 din C.pr.p.** și art. 5 din C.p., a **condamnat inculpatul IONESCU ADRIAN MIHAI la pedeapsa principală de 3 ani închisoare**, pentru săvârșirea infracțiunii de complicitate la luare de mită, *faptă din iunie 2009*.

În temeiul art. 67 al. 1 din C.p., a aplicat inculpatului **pedeapsa complementară** a interzicerii unor drepturi, respectiv a drepturilor prev. de art. 66 al. 1 lit. a, b, g și k din C.p., **pe o perioadă de 3 ani**.

În temeiul art. 65 al. 1 din C.p., a interzis inculpatului exercițiul drepturilor prevăzute de art. 66 al. 1 lit. a, b, g și k din C.p., pe durata executării pedepsei principale, ca **pedeapsă accesorie**.

În temeiul art. 91 al. 1 din C.p., a suspendat executarea pedepsei sub supraveghere, pe un **termen de supraveghere de 4 ani**, stabilit în condițiile art. 92 din C.p.

În temeiul art. 93 al. 1 din C.p., pe durata termenului de supraveghere, a obligat **inculpatul să respecte următoarele măsuri de supraveghere:**

- să se prezinte la serviciul de probațiune, la datele fixate de acesta;
- să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa;
- să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile;
- să comunice schimbarea locului de muncă;
- să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență.

În temeiul art. 93 al. 2 din C.p., a **obligat inculpatul să frecventeze un program de reintegrare socială** derulat de către serviciul de probațiune sau organizat în colaborare cu instituții din comunitate.

În temeiul art. 93 al. 3 din C.p., pe parcursul termenului de supraveghere, a obligat **inculpatul să presteze o muncă neremunerată în folosul comunității**, la Administrația Domeniului Public – Sector 2 București sau la Administrația Domeniului Public – Sector 6 București, **pe o perioadă de 100 de zile**, afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, nu poate presta această muncă.

În temeiul art. 91 al. 4 din C.p., a atras atenția inculpatului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune, respectiv revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere, dacă va mai comite infracțiuni sau dacă nu va respecta măsurile de supraveghere ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

Pe durata suspendării executării pedepsei închisorii sub supraveghere, a suspendat și executarea pedepselor accesorii.

În temeiul art. 289 al. 2 din C.p. rap. la art. 112 al. 1 lit. e din C.p., a **confiscat de la inculpatul Anton Marin suma de 22.760.654 lei**.

În temeiul art. 404 al. 4 lit. c din C.pr.p. menține sechestrul asigurator instituit prin Ordonanța din data de 06/06/2017, *filele 1 – 20, vol. 6 dup*, prin care s-a instituit măsura asigurătorie a sechestrului până la concurența sumei de 22.760.654 lei, asupra tuturor bunurilor prezente și viitoare aparținând inculpatului ANTON MARIN, și prin Ordonanța nr. 502/P/2016 din data de 18/12/2017, *filele 323 – 324, vol. 8 dup* care a modificat și completat ordonanța din 06/06/2017.

În baza art. 274 al. 1 din C.pr.p., a obligat inculpații la plata cheltuielilor judiciare avansate de stat, în sumă de 20.000 lei, respectiv, pe inculpatul Ionescu Adrian Mihai, la suma de 5.000 lei, iar pe inculpatul Anton Marin, la suma de 15.000 lei.

Pentru a pronunța această sentință penală, analizând acele și lucrările cauzei, în urma coroborării probelor administrate în cursul urmăririi penale și în cursul cercetării judecătorești, judecătorul fondului a reținut **următoarea situație de fapt:**

Inculpatul Anton Marin, în legătură cu îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu (semnarea notei de fundamentare a proiectului de hotărâre de guvern), a acceptat și a primit cu titlu de mită „comisionul” în valoare de 3,5% din diferența valorii a actelor adiționale 9 și 10, mascată în contractul de prestări servicii încheiat de VVTC EUROCONSTRUCT S.R.L. cu ASTALDI SpA (contract lipsit de oportunitate și în realitate neexecutat), în scopul continuării

lucrărilor de către ASTALDI SpA la extinderea Aeroportului Henri Coandă, pentru executarea lucrărilor fiind necesară aprobarea hotărârii de guvern.

A reținut că inițiativa mitei a avut-o inculpatul Ionescu Adrian Mihai care a condiționat continuarea lucrărilor de către ASTALDI SpA la extinderea Aeroportului Henri Coandă de emiterea „comisionului” în valoare de 3,5% din diferența valorii a actelor adiționale 9 și 10.

Astfel, cu titlu prealabil, în legătură cu lucrările de dezvoltare efectuate la Aeroportul Internațional Henri Coandă – București, instanța de fond a reținut că aceste lucrări au avut loc în etape și faze succesive pe amplasamentul vechiului aeroport militar construit în anul 1940.

Într-o primă etapă, în anul 1969, a fost modernizată unica pistă și s-a construit un terminal de pasageri ce permitea preluarea a aproximativ 1.000.000 de pasageri anual.

În anul 1986, au fost proiectate mai multe lucrări ce urmau să asigure creșterea capacității de preluare a aproximativ 2.000.000 pasageri anual prin construirea unui corp nou de aerogară; în această perioadă a fost construită o nouă pistă, paralelă cu prima și a fost extinsă platforma de avioane; lucrările nu au continuat, fiind întrerupte de evenimentele din anul 1989.

În anul 1991, pentru finalizarea lucrărilor începute, precum și pentru dezvoltarea și modernizarea infrastructurii și dotărilor aeroportuare a fost aprobată și organizată o licitație internațională deschisă pentru realizarea la cheie a obiectivului de investiții „Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional București Otopeni”.

Licitatia a fost câștigată de un „Joint Venture” (asociere) format din societățile italiene ItalStrade, ItaiAirport, C.E.I. MILANO și societatea românească S.C. CCCF S.A. (Centrala de Construcții Căi Ferate), care au format societatea ROMAIRPORT, având ca obiect de activitate execuția lucrărilor licitate.

Ca urmare a derulării licitației, în data de 02.10.1991, Ministerul Transporturilor-Administrația Națională a Aeroporturilor din România a încheiat cu asocierea ITALSTRADE S.p.A. - CCCF S.A. - ITALIRPORT S.p.A. - C.E.I. contractul „Contract Agreement”, având ca obiect derularea activităților pentru executarea și finalizarea Proiectului „Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional Otopeni - București”, în valoare de 178.640.000 USD, cu o durată de 30 de luni, calculată de la data emiterii ordinului de începere.

La data de 24.02.1992, Guvernul României a emis Hotărârea nr. 94/1992, prin care a fost aprobat studiul tehnico-economic pentru obiectivul de investiții „Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București - Otopeni”. Valoarea totală a investiției a fost stabilită la 16.729,3 milioane lei, putând fi indexată în funcție de evoluția ulterioară a prețului. Finanțarea obiectivului urma să fie efectuată din fondurile alocate, anual, din bugetul de stat pentru Ministerul Transporturilor, conform listelor de investiții aprobate potrivit legii, în funcție de posibilitățile bugetare anuale.

Finanțarea obiectivului de investiții, în cuantum de 16,7 miliarde lei, a fost aprobată prin HG nr. 191/17.04.1992 (modificată prin HG 510/5.08.1994).

La data de 30.04.1992, a fost semnat contractul în valoare de 3.422.261.760 lei și 100.287.366 ECU, cu mențiunea că prețul final va depinde de cantitatea de lucrări executate, de revizuirea prețurilor unitare, de majorarea sau diminuarea cantitativă a lucrărilor aferente contractului sau alte circumstanțe prevăzute în contract.

Actul adițional nr. 1 la contract a fost semnat tot la data de 30.04.1992; prin acest document, având în vedere finanțarea aprobată până la acea dată de Guvernul României, părțile au convenit la împărțirea lucrărilor ce urmau a fi executate în două faze:

- Faza I, în valoare de 1.448.740.433 lei (baza mai 1991) și 58.198.697 ECU care cuprindea:elaborare Master Plan și proiectare; reorganizare Terminal Plecări;reabilitare pista nr. 1;reabilitare și extindere cale de rulare nr. 2; balizaj și lucrări conexe - parțial (balizaj cale de rulare nr. 2, modernizare balizaj pista nr. 2, cablu 6kV pista nr. 1); echipamente de verificare și aterizare - parțial; echipamente de telecomunicații și telecomandă - parțial; zone de parcare - 50%; legături radio sol-aer (nebugetat); reclamă comercială/turistică (nebugetat); vehicule și echipamente aeroportuare speciale - parțial; Finger - parțial (aproximativ 1.500 mp); organizare de șantier - parțial.

- Faza a II-a, în valoare de 1.973.521.327 lei (baza mai 1991) și 42.088.669 ECU care cuprindea: reorganizare Terminal Sosiri; reabilitare și extindere platforme parcare aeronave, surse

de energie și iluminat; balizaj și lucrări conexe - parțial (balizaj platforme, balizaj cargo); iar începerea efectivă a lucrărilor s-a realizat în luna octombrie 1994; echipamente de verificare și aterizare - parțial; echipamente de telecomunicații și telecomandă - parțial; zone de parcare - 50%, conexiune la DN1 și drumuri interne; legături radio sol-aer (nebugetat); reclamă comercială/turistică (nebugetat); vehicule și echipamente aeroportuare speciale - parțial; noul terminal cargo; Finger - parțial (aproximativ 1.500 mp); organizare de șantier - parțial.

Actul adițional nr. 2 la contract a fost semnat la data de 05.08.1992; prin acest document părțile contractante au convenit asupra unor clauze privind mobilizări, plăți etc. și au stabilit ca „85% din partea de valută transferabilă din contract - egală cu 59,908 milioane de dolari - va fi finanțată printr-un credit al cumpărătorului susținut de ITALIAN CREDIT EXPORT (SACE) și subvenționat de M.C.C. (Medio Credito Centrale), în conformitate cu acordul de împrumut semnat la Londra în 15.06.1992”.

La data de 05.08.1994, a fost emisă H.G. nr. 510/1994, pentru modificarea și completarea H.G. nr. 191/1992.

Actul adițional nr. 3 la contract a fost semnat în data de 19.07.1995, acest document stabilind următoarele aspecte: ca urmare a deciziei Guvernului României de a scoate din responsabilitatea RAAIBO controlul traficului aerian pe întreg teritoriul țării, au fost eliminate din contract unele echipamente; ca urmare a scurgerii unei perioade mai mari de doi ani de la data semnării contractului, a fost revizuită prioritatea lucrărilor conform situației aeroportului la data respectivă; prin aplicarea Prețurilor Unitare Contractuale și a Prețurilor Forfetare la cantitățile relative la contract, valoarea celor două faze de execuție preconizate a devenit 70.480.000 USD + 2.376.307.423 lei (baza 31.05.1991) pentru Faza I și, respectiv, 50.933.276 USD + 1.373.072.024 lei (baza 31.05.1991) pentru Faza a II-a.

Au fost prevăzute a fi executate următoarele: Faza I: elaborare Master Plan și proiectare; reorganizare Terminal Plecări; reabilitare și extindere platforme parcare aeronave - parțial; balizaj și lucrări conexe; echipamente de telecomunicații și telecomandă - parțial; extindere drumuri și parcări - parțial; echipamente de verificare și aterizare - parțial; Finger; organizare de șantier - parțial. Faza a II-a: reorganizare Terminal Sosiri; reabilitare și extindere platforme parcare aeronave - parțial; reabilitare și extindere cale de rulare nr. 2; echipamente de telecomunicații și telecomandă - parțial; extindere drumuri și parcări - parțial; echipamente de verificare și aterizare - parțial; noul terminal cargo; organizare de șantier - parțial.

În luna decembrie a anului 1995, a fost elaborat Master Planul privind dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București – Otopeni, care etapiza realizarea lucrărilor în cursul a 3 stagii, după cum urmează:

- stagiul 1, 1995-2000, având ca obiectiv atingerea unei capacități de 3.000.000 de pasageri și 60.000 de tone de mărfuri anual;

- stagiul 2, 2000-2010, având ca obiectiv atingerea unei capacități de 6.000.000 de pasageri și 60.000 de tone de mărfuri anual;

- stagiul 3, după 2010, având ca obiectiv atingerea unei capacități de 10.000.000 de pasageri și 100.000 de tone de mărfuri anual.

Faza I-a obiectivului ”Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional București Otopeni” s-a realizat în perioada octombrie 1994-iunie 1998.

Actul adițional nr. 4 la contract a fost semnat în data de 09.04.1999; prin acest document părțile contractante au convenit asupra lucrărilor incluse în Faza a II-a a proiectului, a valorii acestora și a termenului de execuție; urmau a fi executate: proiectare și actualizare Master Plan; reorganizare și amenajare Aerogara Sosiri Internaționale, Aerogara Sosiri/Plecări Naționale și extinderea zonei de prelucrare a bagajelor (plecări); extinderea și modernizarea căii de rulare nr. 1 și racord „Delta”; balizaj și lucrări conexe; extindere parcări auto, subtraversare la calea de rulare „November” și drumuri interioare; instalații tehnice (centrală termică, stație pompare, stație de filtrare a apei și hangar de întreținere echipamente); furnizare de echipamente și vehicule aeroportuare speciale; organizare de șantier.

Prin O.U.G nr.73/24.05.1999 (adoptată prin Legea nr.21/2000) s-a aprobat „continuarea și finanțarea lucrărilor, faza a II-a, în valoare de 55.674.121 euro la obiectivul de investiții

«Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București - Otopeni», obiectiv la cheie, având ca antreprenor general ROMAIRPORT S.C. ari."

Actul adițional nr. 4A la contract a fost semnat la data de 08.05.2002, părțile contractante convenind asupra lucrărilor care urmau a fi executate în anul 2002, precum și a modului de finanțare a acestora; se precizează astfel că "în anul 2002 se vor executa cu prioritate lucrări la următoarele obiecte cuprinse și în Anexa A: aerogara Sosiri Corp B, Corp C, hala de prelucrare a bagajelor plecări internaționale, parcare etajată, instalații tehnice diverse.

Actul adițional nr. 4B la contract a fost semnat la data de 19.12.2002, părțile contractante convenind asupra lucrărilor care urmau a fi executate în anul 2003, precum și a modului de finanțare a acestora; în anexa 1 este astfel precizat programul lucrărilor – revizuit respectiv: Proiectarea, elaborarea schițelor și actualizarea Masterplanului, Reorganizarea și amenajarea terminalului de sosiri internaționale, a zonelor de sosiri/plecări interne, Extinderea zonei tehnice de bagaje plecări, Lucrări civile pentru reamenajarea turnului de control, Extinderea și reamenajarea căii de rulare nr. 1 și a legăturilor, Balizaj și lucrări aferente, Extinderea zonelor de parcare, Drumuri interne, Instalații tehnice, Furnizarea de vehicule și echipamente speciale aeroportuare, Organizare de șantier.

Actul adițional nr. 5 la contract s-a încheiat la data de 19.12.2002, ca urmare a modificărilor tehnico-economice determinate de reorganizarea tehnologică și utilizarea de materiale și tehnologii noi, care să asigure conformarea la cerințele operaționale aeroportuare impuse de noile standarde românești și internaționale aplicabile; prin acest document părțile au stabilit extinderea fazei a II-a și stabilirea datei de 31.12.2004 ca dată de finalizare a lucrărilor aferente.

Programul lucrărilor este precizat în Anexa A la Addendum – centralizatorul Actualizat de lucrări pentru Faza 2 care corespunde din punct de vedere al obiectivelor avute în vedere cu programul de lucrări-revizuit precizat în Anexa 1 la Addendumul nr. 4B la contract din data de 19.12.2002 (aceeași dată în care a fost semnat Addendumul 5).

În anexa B – Actualizarea descrierii pe scurt a lucrărilor fazei a II-a sunt detaliate obiectivele Addendumului nr. 5.

Prin HG 168/13.02.2003 s-a aprobat „continuarea și finanțarea lucrărilor, faza a II-a extinsă, în valoare de 43.634.716 euro la obiectivul de investiții «Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București - Otopeni», obiectiv la cheie, având ca antreprenor general ROMAIRPORT S.C. ari.", precum și „contractarea de către Compania Națională «Aeroportul Internațional București-Otopeni» - S.A. de la HSBC Bank pic. Londra a unui credit extern pe termen lung, în valoare de 16.190.890 euro”.

Prin H.G. nr.527/2004, denumirea Compania Națională «Aeroportul Internațional București - Otopeni» S.A., precum și denumirea «Aeroportul Internațional București - Otopeni» au fost înlocuite cu denumirea Compania Națională «Aeroportul Internațional Henri Coandă - București» S.A., respectiv «Aeroportul Internațional Henri Coandă - București», modificare care a dus la semnarea Addendumul nr. 5A/673.

Actul adițional nr. 6 la contract a fost semnat la data de 19.08.2004, părțile contractante stabilind extinderea duratei de execuție a lucrărilor cu 12 luni, până la data de 31.12.2005 (fiind stabilit astfel un nou grafic de execuție)

Actul adițional nr. 6A la contract a fost semnat la data de 09.09.2004; prin acest document părțile contractante au revizuit graficul de lucrări pentru anul 2004 și au stabilit „înlocuirea poziției «Extinderea și amenajarea căii de rulare nr. 1 și a legăturilor» cuprinse în addendumul 5, cu poziția «Extindere și amenajare cale de rulare Oscar, bretea de degajare rapidă VICTOR la PDA nr. 2 și lucrări conexe»".

Prin H.G. nr.1706/21.12.2005 s-a aprobat suplimentarea cu 12.000.000 euro a valorilor prevăzute la art. 1 și 7 din H.G. nr. 168/2003, pentru lucrările aferente Fazei a II-a extinse a obiectivului de investiții «Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București-Otopeni».

Prin H.G. nr.276/2.03.2006 s-a aprobat modificarea structurii sumelor alocate Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului din credite externe pe anul 2006 conform anexei

respectiv suma de 211.960 mii lei a fost suplimentat cu 16.368, 00 mii lei, suma finală fiind 228.328 mii lei.

Actul adițional nr. 7 la contract a fost semnat în data de 20.07.2006; prin acest document părțile contractante au stabilit că valoarea totală aprobată a lucrărilor Fazei a II-a și a Fazei a II-a extinsă este de 2.340.310.680 lei (baza 31.05.1991) + 69.409.938 USD, iar data de finalizarea a acestora este 15.12.2006, cu mențiunea că această dată „se supune disponibilității acoperirii financiare în monedă locală și străină de către Angajator”.

Totodată, beneficiarul urma să depună „toate eforturile pentru a realiza, până la data de 15 septembrie, un audit tehnico-economic care va analiza modul de derulare a obiectivului de investiții «Dezvoltare și Modernizarea AIBO - faza a II-a și a II-a extinsă», inventariind lucrările deja executate și cele programate în cadrul acestui obiectiv și care va stabili eventualele diferențe față de valorile aprobate și cauzele apariției acestora”.

Actul adițional nr. 8 a fost semnat la data de 14.12.2006; prin acest document părțile contractante au convenit la prelungirea termenului de execuție cu 6,5 luni de la data stabilită prin Addendumul 7, respectiv până la data de 30.06.2007.

Prin H.G. nr. 862/01.08.2007, s-au aprobat indicatorii tehnico - economici actualizați ai obiectivului de investiții „Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București - Otopeni”, continuarea și finanțarea lucrărilor în vederea finalizării Fazei a II-a extinse și demarării Fazei a III-a la obiectivul de investiții, „obiectiv la cheie”.

Indicatorii tehnico - economici actualizați au fost prevăzuți în anexa la hotărâre (anexă care nu a fost publicată, fiind clasificată conform legii).

Prin Nota de fundamentare a H.G. nr. 862/2007, au fost stabilite următoarele aspecte:

- investiția a fost „cuprinsă în Programul de guvernare 2005-2008, la obiectivul 1.5. «Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii aeroportuare»”, iar lucrările propuse în cadrul Fazei a III-a aveau ca scop „atingerea capacității de prelucrare a 6 milioane pax/an, conform Master Planului aeroportului”.

- valoarea totală estimată pentru continuarea lucrărilor la obiectivul de investiții a fost de 81.600.000 euro, din care 75.000.000 pentru Faza a III-a și 6.600.000 euro pentru finalizarea Fazei a II-a extinse, valori care „se încadrează în «restul de executat» reactualizat la data de 31.12.2005, evidențiat în «Devizul general» recalculat”.

Conform Raportului S 752/18.10.2007 întocmit de CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București - Direcția Tehnică, în conformitate cu H.G. nr. 862/01.08.2007, au fost aprobați următorii indicatori economici: valoarea totală inițială a investiției: 1.673 mii lei - prețuri mai 1991, valoarea totală a investiției actualizată: 1.359.816 mii lei - prețuri dec. 2005, valoarea rest de executat la 31.12.2005: 875.464 mii lei - prețuri dec. 2005, din care Faza a III-a: 275.783 mii lei (75.000.000 euro)

Actul adițional nr. 9 la contract a fost semnat la data de 07.12.2007 și prevedea, printre altele, următoarele:

- a) finalizarea lucrărilor din Faza a II-a extinsă;
- b) suplimentarea sumei pentru finalizarea lucrărilor Fazei a II-a extinsă cu 187.048.610 lei, baza mai 1991, echivalent cu 6.254.780 euro la 31.12.2005;
- c) stabilirea termenului de finalizare a lucrărilor Fazei a II-a la 31.12.2008 (funcție și de disponibilitatea financiară garantată de beneficiar);
- d) execuția lucrărilor Fazei a III-a;
- e) stabilirea valorii estimate a lucrărilor Fazei a III-a, evaluată prin aplicarea prețurilor din contract și a noilor prețuri aprobate valabile la 31.12.2005 la cantitățile estimate, la 1.094.520.768 lei, baza mai 1991, și 45.434.880 USD, echivalent cu 75.000.000 euro la 31.12.2005.

Conform anexelor E și F la actul adițional nr. 9, lucrările aferente Fazei a III-a de execuție a contractului, necesare atingerii obiectivului de 6.000.000 pasageri/an, prevăzut pentru stagiul 2 din Masterplan, au constat în:

1. Proiectare și elaborare schițe (studii topografice, studiu de construcție a clădirilor și infrastructurilor, studiu deflectometric, studii geotehnice și hidrogeologice, teste de sarcină și studii de rezistență a plăcilor și grinzilor clădirilor existente, teste pentru evaluarea operabilității și

fiabilității sistemelor sociale și tehnologice care deservește clădirile și infrastructurile de zbor, proiectare finală);

2. Extindere Finger și conexiune cu terminale (mărirea traficului plecări și sosiri prin creșterea numărului de porți de îmbarcare/debarcare de la 9 la 24, reconfigurarea platformei principale de staționare a aeronavelor, realizarea unui drum direct de acces la zona tehnică);

3. Extindere Aerogara Plecări Internaționale (amenajarea unei zone noi de check-in cu 26 de ghișee și adăugarea a 16 noi ghișee check-in pe insulele existente, realizarea unui sistem automat cu un control de securitate tip multilevel pentru prelucrarea bagajelor de la check-in-urile noi, reorganizarea fluxurilor de pasageri și montarea de sări rulante, extinderea ariei destinate controlului de securitate a pasagerilor, reconfigurarea fluxului pasagerilor între Terminal Plecări Și Finger);

4. Extindere Aerogara Sosiri Internaționale și Plecări/Sosiri Domestice (mărirea numărului de porți de îmbarcare/debarcare dedicate zborurilor naționale de la 4 la 8, creșterea capacității sistemului de ridicare a bagajelor prin suplimentarea cu 2 benzi transportoare);

5. Modificare fluxuri în conformitate cu Acordul Schengen (adecvarea fluxurilor de pasageri și de mărfuri la cerințele impuse de intrarea României în Uniunea Europeană și adeziunea la directivele Acordului Schengen);

6. Modernizare Salon Oficial (soluții de utilizare flexibilă a terminalului ca centru de afaceri sau conferințe sau ca salon oficial, amenajarea unei zone destinată procesării bagajelor printr-un sistem compus din 2 ghișee check-in și o bandă transportoare funcțională în dublu sens);

7. Buzunar întoarcere 26 L, inclusiv drum acces (amenajarea suprafeței de întoarcere existente la pragul 26 L pentru a corespunde cerințelor de întoarcere a tuturor tipurilor de aeronave care utilizează pista, în orice condiții meteorologice, implicând lucrări de execuție a infrastructurii rutiere aeroportuare și lucrări de montaj a instalațiilor de balizaj necesare; realizarea unui drum de acces de la drumul tehnologic la buzunar);

8. Parcare (cca 12.000 mp, dotată cu case automate și cu sistem de supraveghere);

9. Diverse și neprevăzute.

În fapt, în contextul realizării lucrărilor de infrastructură aeroportuară (în baza actului adițional nr. 9/07.12.2007), la începutul anului 2008, „grupul Astaldi”, din care face parte și ROMAIRPORT S.R.L. ROMA SUCURSALA BUCUREȘTI, a început proiectarea unui nou terminal. După depunerea primului proiect, a rezultat că, datorită aderării României la Uniunea Europeană și perspectivei intrării în spațiul Schengen, cerințele beneficiarului, respectiv Aeroportul Internațional Henri Coandă – București, s-au schimbat fundamental. Astfel, la solicitarea beneficiarului, respectiv Compania Națională Aeroportul Internațional Henri Coandă-București (la data respectivă), „grupul Astaldi” a re-proiectat la sfârșitul anului 2008 noul terminal, proiectare pe care a predat-o beneficiarului, care la rândul său a pregătit noii indicatorii tehnico-economici, urmând să-i înainteze către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii pentru emiterea unei hotărâri de guvern prin care să se aprobe acești indicatori.

La sfârșitul lunii februarie 2009, reprezentanții Aeroportului Internațional Henri Coandă – București au înaintat documentația către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii. Cu toate acestea, până în luna mai 2009 nu fusese emisă hotărârea de guvern pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici reactualizați, timp în care grupul ASTALDI înregistra pierderi, astfel cum a rezultat din declarația martorului denunțator CANINO PIER LUCA și pe care apreciind-o ca relevantă, instanța de fond a redat-o în cuprinsul sentinței.

În a doua parte a lunii mai 2009, în cadrul unei întâlniri de lucru în județul Constanța, care a avut loc pe un șantier aparținând ASTALDI, martorul BURLAN DRAGOȘ EUGEN s-a întâlnit cu inculpatul IONESCU ADRIAN MIHAI, în calitate de director general adjunct al Direcției de Coordonare și Monitorizare Autostrăzi din cadrul CNADNR (la acea dată) și fost consilier al ministrului transporturilor și infrastructurii. Acesta din urmă i-a comunicat celui dintâi că, dacă grupul ASTALDI dorește să mai execute lucrări la Aeroportul Internațional Henri Coandă București, martorul denunțator CANINO PIER LUCA (reprezentantul grupului ASTALDI în România), trebuie să-l contacteze (conform declarației martorului denunțator).

După aproximativ două-trei zile, martorul denunțator CANINO PIER LUCA l-a contactat telefonic pe inculpatul IONESCU ADRIAN MIHAI și a stabilit cu acesta o întâlnire la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii.

Întâlnirea a avut loc la începutul lunii iunie 2009, pe holurile ministerului, la etajul unu, ocazie cu care inculpatul IONESCU ADRIAN MIHAI i-a comunicat martorului denunțator CANINO PIER LUCA că, pentru emiterea unei hotărâri de guvern pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici reactualizați, act administrativ necesar pentru încheierea actului adițional nr. 10 la contractul din 30.04.1992, trebuie să plătească o sumă de bani reprezentând 3,5% din valoarea cu care urma să se suplimenteze contractul, respectiv diferența dintre valoarea actelor adiționale nr. 9 și nr. 10 la contractul din data de 30.04.1992 pentru Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional București – Otopeni.

Întrucât martorul denunțator nu a dat un răspuns, după o zi - două, tot la începutul lunii iunie 2009, acesta s-a întâlnit din nou cu inculpatul IONESCU ADRIAN MIHAI tot la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, de această dată la discuții participând și inculpatul ANTON MARIN, care s-a prezentat ca fiind secretar de stat în același minister.

Martorul denunțator le-a comunicat inculpaților IONESCU ADRIAN MIHAI și ANTON MARIN că se supune condițiilor impuse de cel dintâi la prima întâlnire și reiterate cu această ocazie, respectiv plata unei sume de bani reprezentând 3,5% din valoarea cu care urma să se suplimenteze contractul, respectiv diferența dintre valoarea actelor adiționale nr. 9 și nr. 10 la contractul din data de 30.04.1992 pentru Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional București – Otopeni, aceștia doi asigurându-l totodată că îi vor rezolva problema (efectuarea demersurilor necesare pentru emiterea unei hotărâri de guvern pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici reactualizați pentru obiectivul Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional București – Otopeni).

Întrucât martorul denunțator le-a comunicat celor doi că *grupul Astaldi* nu are nicio posibilitate să retragă sume mari de bani în numerar și într-un timp foarte scurt, inculpatul IONESCU ADRIAN MIHAI a propus ca ASTALDI, care avea mai multe lucrări în derulare finanțate de la bugetul de stat prin Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, să încheie un contract cu o societate care îi va fi indicată, către care să efectueze plățile (procentul de 3,5%). În acest scop, inculpatul IONESCU ADRIAN MIHAI i-a spus martorului denunțator că va fi contactat de o persoană din partea inculpatului ANTON MARIN, de la o societate cu care urma să fie încheiat contractul.

Conform înțelegerii, martorul denunțator a ales un contract având ca obiect execuția de lucrări de infrastructură rutieră pe care ASTALDI îl avea în derulare la obiectivul DN 79 Arad – Oradea, lucrările aflându-se în stadiul de organizare șantier. În executarea acestui contract (nr. 6R1/2008), urma să se facă tranzacția sumei pretinse de inculpatul IONESCU ADRIAN MIHAI și acceptate de inculpatul ANTON MARIN.

Contractul nr. 6R1/2008 a fost încheiat, în urma procedurilor de achiziție publică, la data de 23.12.2008, între CNADNR SA – beneficiar și ASTALDI SPA – antreprenor, reprezentată de martorul denunțator CANINO PIER LUCA, având ca obiect lucrări de proiectare și execuție DN 79 Arad – Oradea, în valoare totală de 266.308.233,37 lei, la care se adaugă TVA în valoare de 5.598.564,34 lei, în vederea realizării secțiunii R1 din cadrul Proiectului privind reabilitarea drumurilor, etapa a VI-a, respectiv DN 79/E671 Arad - Oradea, de la km 4+150 la km 115+923.

După două zile de la întâlnirea menționată mai sus, martorul denunțator CANINO PIER LUCA a fost contactat (la sediul ASTALDI) de martorul LEANCA IONEL, care i-a comunicat că vine din partea inculpatului ANTON MARIN și că are o firmă, respectiv VVTC EUROCONSTRUCT SRL (în continuare VVTC), care are "*capacitatea*" de a executa lucrări specifice pentru lărgirea drumului, șanțuri, rigole și podețe (conform declarației martorului denunțator).

Cu această ocazie, la data de 18.06.2009, pentru a crea o aparență de legalitate a sumelor de bani (procentul de 3,5%) care urmau a fi transferate, între ASTALDI, reprezentată de martorul denunțator CANINO PIER LUCA (administrator), în calitate de antreprenor general, și S.C. VVTC EURO-CONSTRUCT S.R.L., reprezentată de martorul LEANCA IONEL (administrator), în

calitate de subantreprenor, a fost perfectat contractul de subantrepriză nr. 213/18.06.2009 având ca obiect execuția organizării de șantier, lucrărilor de artă, construire șanțuri necesare realizării obiectivului de investiții DN79 Contract 6R1-Arad - Oradea, km 41-60, în valoare totală de 36.000.000 lei (cu TVA). Prin acest contract, au fost stabilite atât lucrări (organizarea de șantier) care urmau să fie „realizate de subantreprenor doar scriptic” (fictiv) în anul 2009, cât și alte lucrări pe care subantreprenorul urma să le execute efectiv în perioada următoare, respectiv 2010-2012 (aceste din urmă lucrări fiind efectiv realizate în perioada 2010-2012).

Fiind audiat, martorul BURLAN DRAGOȘ EUGEN a confirmat că a existat o înțelegere prealabilă privind încheierea și derularea contractului dintre ASTALDI și VVTC, că inițiativa i-a aparținut inculpatului IONESCU ADRIAN MIHAI, iar suma de bani (comisionul de 3,5%) a fost destinată „deblocării situației de la Aeroportul Otopeni”.

Deși inițial a negat orice implicare în activitatea infracțională, cu ocazia declarației de inculpat pe care a făcut-o la data de 15.06.2017, inculpatul IONESCU ADRIAN MIHAI a recunoscut că a existat o înțelegere cu privire la sprijinul pe care cei doi inculpați urmau să i-l acorde martorului denunțător pentru continuarea executării lucrărilor de modernizare a Aeroportului Internațional Henri Coandă București, în schimbul comisionului solicitat (3,5%).

De asemenea, și martorul LEANCA IONEL a confirmat susținerile martorului denunțător, în sensul că societatea prin intermediul căreia ASTALDI urma să transfere suma de bani (procentul de 3,5%) cerută de cele două persoane cu funcție de decizie în cadrul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, pentru emiterea unei hotărâri de guvern, era coordonată și controlată de inculpatul ANTON MARIN.

După perfectarea contractului, martorul LEANCA IONEL s-a deplasat în mai multe rânduri la sediul ASTALDI, la biroul martorului denunțător, solicitând insistent (conform susținerilor martorului denunțător) ca acesta din urmă să fie de acord cu emiterea facturii de avans (în cuantum de aproximativ 5.000.000 lei) de către VVTC, pentru ca Astaldi să facă „plata” primei tranșe din suma totală cerută (comisionul de 3,5%).

Martorul denunțător a acceptat ca subantreprenorul VVTC să emită factura în luna iulie (factura seria VVEC nr. 32 din 08.07.2009 în valoare de 5.000.856 lei, cu TVA), pe care a achitat-o după ce, la data de 13 iulie 2009, a încasat suma de 25.169.516, 93 lei, reprezentând avans contract nr. 6R1/2008, de la C.N.A.D.N.R.

Această sumă de bani (25.169.516,93 lei) a fost transferată anterior, la data de 03.07.2009, de la bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii către C.N.A.D.N.R. pentru finanțarea investițiilor în cadrul Proiectului privind reabilitarea drumurilor, etapa a VI-a. Întrucât C.N.A.D.N.R. nu dispunea de fonduri suficiente pentru a-și onora obligațiile de plată față de ASTALDI, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii a realocat fonduri (incluzând suma de 25.169.516, 93 lei) către compania subordonată, repartizarea creditelor bugetare fiind aprobată de inculpatul ANTON MARIN, în calitate de ordonator principal de credite (delegat).

Astfel, la data de 22.06.2009, CNADNR, prin adresa nr. 93/11774, a propus realocarea prevederilor bugetare pentru Proiectul de reabilitare DN79, etapa a VI-a, pentru care se prevede o majorare a alocației bugetare cu 34.145 mii lei, de la 133.455 mii lei la 167.600 mii lei.

Ca urmare a acestei solicitări, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii a solicitat Ministerului Finanțelor Publice realocarea prevederilor bugetare conform celor cerute de companie, respectiv o suplimentare de credite concomitent cu diminuarea altora.

Prin adresa nr. 294.107/01.07.2009, MFP – prin Direcția de programare bugetară în sectorul economic a comunicat aprobarea modificării repartizării pe trimestre a prevederilor bugetare aprobate pentru anul 2009.

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii a transmis adresa nr. 25/3244/02.07.2009, înregistrată la CNADNR sub nr. 92/26503, prin care a comunicat aprobarea realocărilor solicitate.

La data de 02.07.2009, a fost emisă ordonanța de plată privind suma de 427.010.046 lei pentru CNADNR, documentul fiind semnat de ministrul transporturilor și infrastructurii. Transferul fondurilor s-a efectuat cu ordinele de plată nr. 3540 și 3541, ambele din data de 03.07.2009, așa cum rezultă și din extrasul de cont din aceeași dată.

Documentul intitulat repartizarea creditelor bugetare pe anul 2009 pentru Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri din România SA – care în fapt reprezintă fila de buget a companiei – conform ultimelor modificări, a fost întocmit și semnat de martora LILIANA MUȘAT - directorul Direcției Generale Economice și de Buget - și aprobat de secretarul de stat ANTON MARIN, în calitate de ordonator principal de credite (atribuție delegată în perioada 1-15 iulie 2009, potrivit OMTI nr. 764/29.06.2009). Documentul a fost transmis la CNADNR la data de 06.07.2009.

Cu alte cuvinte, suma de bani care urma a fi transferată de ASTALDI către VVTC cu titlu de comision (3,5%) a fost (re)alocată din bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, inculpatul ANTON MARIN aprobând în acest scop repartizarea de credite bugetare.

Faptul că CNADNR avea dificultăți privind finanțarea proiectelor de investiții, inclusiv Proiectul privind reabilitarea drumurilor, etapa a VI-a, a fost confirmat și de martora MUȘAT LILIANA.

În anul 2009, CNADNR a efectuat plăți totale către ASTALDI, în valoare de 33.603.095.lei, din care suma de 25.169.516,93 lei cu ordinul de plată nr. 2867/10.07.2009, cu explicația plată factura nr. 528. La data de 10.07.2009 – data ordinului de plată nr. 2867 în valoare de 25.169.516,93 lei, SC ASTALDI Spa a emis factura cu nr. 589 de stornare parțială a facturii 528/17.03.2009 cu suma de 15.239.989,84 lei, care reprezintă diferența dintre valoarea totală a facturii 528/17.03.2009 și valoarea ordinului de plată 2867/10.07.2009, întrucât compania nu a avut fonduri suficiente pentru a acoperi integral avansul.

La data de 22.07.2009, martorul denunțator a aflat, de pe site-ul Guvernului României, că a fost emisă hotărârea de guvern privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici reactualizați pentru obiectivul de investiții "Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional Otopeni". În aceste împrejurări, confirmându-i-se că înțelegerea pe care a avut-o cu inculpații IONESCU ADRIAN MIHAI și ANTON MARIN a fost respectată, în ziua imediat următoare, la data de 23.07.2009, ASTALDI, reprezentată de martorul denunțator CANINO PIER LUCA, a transferat (din suma de bani încasată de la C.N.A.D.N.R.) către VVTC suma de 4.202.400 lei (valoarea facturii de avans fără TVA), iar diferența de 798.456 lei (TVA), a transferat-o către această societate la data de 10.08.2009, după ce martorul denunțator s-a asigurat că actul administrativ (H.G. nr. 852/2009) a fost publicat în Monitorul Oficial.

În vederea supunerii spre adoptare a proiectului de hotărâre de guvern (H.G. nr. 852/2009), conform înțelegerii pe care inculpații IONESCU ADRIAN MIHAI și ANTON MARIN au avut-o cu martorul denunțator CANINO PIER LUCA, inculpatul ANTON MARIN (în calitate de secretar de stat și de vicepreședinte al Consiliului Tehnico-Economic în cadrul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii (la data faptei), având în coordonare activitatea Companiei Naționale "Aeroportul Internațional Henri Coandă-București" S.A. Otopeni) a avizat (favorabil) documentația privind obiectivul de investiții "*DEZVOLTARE și MODERNIZARE AIBO – CONTINUAREA LUCRĂRILOR ÎN CADRUL FAZEI a III-a, în faza de proiectare REACTUALIZARE STUDIU DE FEZABILITATE PENTRU OBIECTIVUL DE INVESTIȚII DEZVOLTARE ȘI MODERNIZARE AIBO – CONTINUAREA LUCRĂRILOR ÎN CADRUL FAZEI A III A*", precum și nota de fundamentare și proiectul de hotărâre de guvern privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici reactualizați ai obiectivului de investiții "Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional București-Otopeni" și privind aprobarea continuării lucrărilor și a finanțării obiectivului.

Documentația privind obiectivul de investiții "*DEZVOLTARE și MODERNIZARE AIBO – CONTINUAREA LUCRĂRILOR ÎN CADRUL FAZEI a III-a, în faza de proiectare REACTUALIZARE STUDIU DE FEZABILITATE PENTRU OBIECTIVUL DE INVESTIȚII DEZVOLTARE ȘI MODERNIZARE AIBO – CONTINUAREA LUCRĂRILOR ÎN CADRUL FAZEI A III A*" a parcurs o procedură de avizare derulată de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, prin direcțiile de specialitate și Compania Națională Aeroportul Internațional Henri Coandă București SA. Această procedură a durat aproximativ nouă luni de zile și s-a desfășurat în perioada octombrie 2008 – iulie 2009, astfel:

Studiul de fezabilitate reactualizat pentru obiectivul de investiții "*Dezvoltare și modernizare AIBO*" continuarea lucrărilor în cadrul fazei a III-a (realizarea capacității de 6

milioane pax/an) a fost avizat de către Consiliul Tehnico-Economic al Aeroportului Internațional Henri Coandă București în baza hotărârii nr. 12/8.10.2008.

Prin Hotărârea nr. 13 a Consiliului de Administrație din data de 09.10.2008 al CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București, s-a avizat Studiul de Fezabilitate reactualizat pentru obiectivul de investiții "Dezvoltare și Modernizare AIBO" pentru continuarea lucrărilor în cadrul fazei a III-a (punctul 2 din hotărâre) Totodată, s-a precizat că noii indicatori tehnico-economici urmează să fie înaintați Ministerului Transporturilor în vederea parcurgerii procedurii specifice de aprobare.

Prin Hotărârea Ședinței AGA a CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București nr. 1 din data de 10.10.2008, s-a aprobat Studiul de Fezabilitate reactualizat pentru obiectivul de investiții "Dezvoltare și Modernizare AIBO" pentru continuarea lucrărilor în cadrul fazei a III-a.

Prin adresa nr. SI 27/15.01.2009, CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București a transmis către Autoritatea Aeronautică Civilă Română documentația Reactualizare Studiul de Fezabilitate pentru obiectivul de investiții "Dezvoltare și Modernizare AIBO" pentru continuarea lucrărilor în cadrul fazei a III-a pentru a fi avizată în vederea aprobării indicatorilor tehnico-economic actualizați ai obiectivului sus precizat.

La data de 22.01.2009, Autoritatea Aeronautică Civilă Română a emis Avizul de Principiu nr. 977/47 pentru promovarea Studiul de Fezabilitate pentru obiectivul de investiții "Dezvoltare și Modernizare AIBO" pentru continuarea lucrărilor în cadrul fazei a III-a.

Prin adresa SI 16 din 13.01.2009, CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București a transmis către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii – Direcția Generală Aviație Civilă proiectul de document de avizare însoțit de documentația: Reactualizare Studiul de Fezabilitate pentru obiectivul de investiții "Dezvoltare și Modernizare AIBO" (2 exemplare originale), în vederea însușirii, astfel încât să poată fi prezentat spre avizare CTE Ministerul Transporturilor.

Cu privire la această documentație, în documentele transmise de Ministerul Transporturilor către DNA prin adresa 14770/16.05.2017 a fost identificată adresa nr. 38/174 din 22.01.2009 prin care Direcția Generală Aviația Civilă înaintează către Direcția Generală Investiții, Achiziții și Concesiuni documentul de avizare însoțit de documentația: Reactualizare Studiul de Fezabilitate pentru obiectivul de investiții "Dezvoltare și Modernizare AIBO" "cu rugămintea de a fi supus spre analiză și avizare în cadrul Consiliului Tehnico - Economic al Ministerul Transporturilor și Infrastructurii".

În cuprinsul documentului menționat, sunt prezentate următoarele:

Faza de proiectare prezentată este: Reactualizare studiu de fezabilitate pentru obiectivul de investiții „Dezvoltare și Modernizare AIBO”- continuarea lucrărilor în cadrul fazei a III-a.

Cu privire la valoare, se precizează că restul de executat actualizat la 31.12.2007 pentru obiectivul de investiții „Dezvoltare și Modernizare AIBO ” este de 1.067.806 mii lei (inclusiv TVA), din care Faza a III-a: 724.285.905 lei (inclusiv TVA), echivalentul a 200.622.100 Euro (inclusiv TVA) respectiv 168.590.000 Euro (fără TVA).

Cu privire la sursele de finanțare, se precizează că acestea sunt surse proprii ale CN AIHCB SA, credite interne și externe rambursate de CN AIHCB SA.

Documentul de avizare a fost însoțit de documentul REACTUALIZARE STUDIU DE FEZABILITATE pentru OBIECTIVUL DE INVESTIȚII „DEZVOLTARE ȘI MODERNIZARE AIBO” - CONTINUAREA LUCRĂRILOR ÎN CADRUL FAZEI A III A (REALIZAREA CAPACITĂȚII DE 6 MILIONAE PAX/AN) care, pe prima pagină, prezintă lista de semnături.

Prin adresa nr. SI 19/14.01.2009, CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București a transmis către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii – Direcția Generală Aviația Civilă propunerea de hotărâre de guvern pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici reactualizați ai obiectivului de investiții „Dezvoltare și Modernizare Aeroportului Internațional București Otopeni” însoțită de nota de fundamentare.

Prin adresa SI 40/26.01.2009, CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București a transmis către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii - Direcția Generală Aviația Civilă în completare la documentația transmisă cu adresa DT/SI/16/13.01.2009 o copie a avizului de principiu emis de Autoritatea Aeronautică Civilă Română nr. 977/47 din 22.01.2009.

Prin adresa nr. SI 79/3.02.2009, CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București a transmis (în original, în 2 ex.) către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii - Direcția Generală Aviația Civilă devizul general actualizat la 31.12.2007 și anexa la documentul de avizare "Caracteristicile principale și indicatorii tehnico economici ai obiectivului de investiții dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional București-Otopeni".

Prin adresa nr. 38.426/12.02.2009, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii – Direcția Generală Aviația Civilă a solicitat de la CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București următoarele informații: valoarea finală efectivă pentru fiecare fază a obiectivului (pentru fazele finalizate urmând a fi menționate valoarea aprobată, valoarea efectivă a obiectivelor finalizate și valoarea obiectivelor rămase de finalizat); obiectivele finalizate în cadrul fiecărei faze; actele normative prin care au fost aprobați indicatorii tehnico economici pentru fiecare fază.

Prin adresa nr. DT/SI/107/12, CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București a transmis către Direcția Generală Aviația Civilă următoarele aspecte:

Obiectivul de Investiții a fost aprobat prin HG 94/1992

FAZA I (octombrie 1994-iunie 1998)

Capacitate trafic: 3 milioane pax/an

Valoare: 117.057.571 USD

(echivalentul a 2.789.064.960 lei + 70.480.000 USD) (conform contract)

FAZA a II-a și a II-a extinsă (noiembrie 1999-decembrie 2008)

Acte normative:

Faza a II-a: OUG 73/1999 aprob prin Lg.21/2000

Faza a II-a extinsă: HG 168/2003, HG 1706/2005, HG 862/2007

Capacitate trafic: 4,5 milioane pax/an

Valoare aprobată:

55.674.121 euro - OUG 73/1999 aprob prin Lg.21/2000,

43.634.716 euro - HG 168/2003

12.000.000. euro - HG 1706/2005

6.600.000 euro - HG 862/2007

Valoare contractată: 117.908.837 euro (2.527.359,290 lei 91 + 69409.938 USD)

Valoare recepționată: 2.027.055.013 lei 91 + 64.258.499 USD

Valoarea aferentă lucrărilor rest de executat: 14.582.105 lei 91

Din obiectivele fazei a I-a și fazei a II-a extinse sunt menționate ca nefiind total finalizate următoarele:

- finalizat 90%: corpul A subsol (5 încăperi ocupate de ROMATSA) din cadrul Corpului de legătură între terminalul Plecări Internaționale și terminalul Sosiri;

- finalizat 98%: turnul de control,

- finalizat 98%: hală pentru adăpostirea și întreținerea echipamentelor aeroportuare

Faza a III-a demarată în luna ianuarie 2008, necesită modificarea indicatorilor tehnico-economici și perfectarea unui act adițional la contractul de antrepriză

Acte normative: HG 862/2007

Capacitate trafic: 6 milioane pax/an

Valoare contractată: 75.000.000 euro (1.094.520.768 lei 91 + 45.434.880 USD)

Valoare realizări la 12.02.2009 – 51.413.816 lei 91 + 1.158.303 USD

Prin adresa nr. DO502/10.02.2009, CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București a comunicat Ministerul Transporturilor și Infrastructurii – Direcția Generală Aviația Civilă, urmare adresei nr. 38/253 din 30.01.2009, activitățile realizate cu referire la reactualizarea Studiului de Fezabilitate pentru obiectivul de investiții "Dezvoltarea și Modernizarea AIBO", respectiv:

- avizarea și aprobarea de către instituțiile abilitate a fluxurilor de pasageri Schengen și Non Schengen,

- realizarea și aprobarea în CTE – AIHCB a documentației de reactualizare a studiului de fezabilitate pentru obiectivul de investiții precizat,

- cu referire la obiectivul finger s-a solicitat antreprenorului general reducerea termenului de execuție și punere în exploatare a extinderii acestuia până la data aderării, s-a solicitat și obținut

certificatul de urbanism, s-a efectuat studiul geotehnic și sunt în curs de execuție proiectele de finalizare pentru extinderea acestuia obiectiv,

- s-a întocmit documentația de obținere a avizelor de mediu, sănătate, ENEL,
- s-a transmis spre aprobare către CTE – MTI documentația de reactualizare a studiului de fezabilitate, etapă premergătoare pentru inițierea unei noi hotărâri de Guvern pentru reactualizarea principalilor indicatorilor economici.

Prin adresa SI 114/13.02.2009, CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București a comunicat Ministerului Transporturilor și Infrastructurii – Direcția Generală Aviația Civilă contractul de antrepriză pentru realizarea investiției ”Dezvoltare și Modernizare AIBO”.

Prin adresa nr. SI 116/13.02.2009, CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București a comunicat Ministerului Transporturilor și Infrastructurii – Direcția Generală Aviația Civilă (referitor la adresa MTI nr. 38/359/13.02.2009) faptul că din lucrările ce vor fi realizate în cadrul obiectivului de investiții ”Dezvoltare și Modernizare AIBO – faza a III-a (200.622.100 euro inclusiv TVA/168.590.000 euro fără TVA), terminalul Finger (valoare estimată 70.507.500. euro inclusiv TVA/59.250.000 euro fără TVA)” trebuie finalizat până la data aderării la spațiul Schengen având în vedere poziționarea zonei internaționale (Non Schengen) în acest terminal. De asemenea, în adresă este precizată necesitatea construirii terminalului Finger.

În continuare, din documentația comunicată de CN Aeroporturi București SA, rezultă că Ministerul Transporturilor și Infrastructurii a solicitat de mai multe ori clarificări și modificări cu referire la documentația ”Reactualizare studiu de fezabilitate pentru obiectivul de investiții Dezvoltare și Modernizare AIBO” – continuarea lucrărilor în cadrul Fazei a III-a și cu referire la Documentul de Avizare al acesteia.

Prin adresa nr. 38/1434 din data de 04.06.2009, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii – (DGITA) Direcția Generală Infrastructură și Transport Aerian a transmis către CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București, cu referire la adresa CN AIHC nr. SI 463/22.05.2009, noi obiecțiuni și modificări:

- deși obiectivele prevăzute pentru faza a III-a sunt mai puține decât cele menționate în cele două Studii de Fezabilitate înregistrate cu nr. SG 7891/8.10.2008, menținându-se cele aprobate prin HG nr. 862/2007 termenul de realizare a crescut de la 42 la 54 de luni,

- se solicită eliminarea semnăturilor de pe coperta Studiului de fezabilitate conform primei variante prezentate și înregistrate cu nr. SG 7891/8.10.2008 având în vedere că antreprenorul urmează a fi stabilit prin achiziție publică, după obținerea avizului CTE-MTI,

- se solicită modificarea mențiunii de ”6 milioane” pax/an în ”7 milioane (6 milioane în clasa B)” conform discuțiilor avute în CTE-MTI.

Prin adresa nr. SI 532/10.06.2009, CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București a transmis către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii – Direcția Generală Infrastructură și Transport Aerian, cu referire la adresa nr. 38/1434 din data de 4.06.2009 mai sus menționată următoarele explicații:

- durata de 54 de luni de realizare a investiției a fost determinată în considerarea datei de începere a lucrărilor(1.01.2008) și volumul de lucrări, în noua configurație a fluxurilor; această durată poate fi respectată doar în condițiile contractării lucrărilor, cel mai târziu în luna iunie 2009,

- lista de semnături aferentă documentației depuse cu adresa nr. SI 463/22.05.2009 respectă forma și conținutul celor anterior transmise cu adresa SG 7891/8.10.2008; obiectele aprobate prin HG 862/2007 sunt contractate iar extinderea capacităților reprezintă lucrări în continuare; cu referire la antreprenorul general, se precizează că acesta a semnat documentația în calitate de elaborator al studiului,

- capacitatea declarată a aeroportului în urma extinderii și modernizării va fi de 6.000.000 pax/an la nivel de calitate a serviciilor ”B”; dimensionarea capacităților s-a făcut plecând de la valorile de trafic orare corespunzătoare (pagina 11-15 din documentație).

Prin adresa SI/576/18.06.2009, CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București transmite către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii – Direcția Generală Infrastructură și Transport Aerian, în vederea obținerii avizului interministerial următoarele documentații:

- Reactualizare studiu de fezabilitate pentru obiectivul de investiții "Dezvoltare și Modernizare AIBO" - continuarea lucrărilor în cadrul Fazei a III a,
- Tema de proiectare,
- Copii după avizele și acordurile preliminare
- Notă de prezentare pentru proiect nr. 7891/ Faza "Reactualizare studiu de fezabilitate pentru obiectivul de investiții Dezvoltare și Modernizare AIBO – continuarea lucrărilor în cadrul Fazei a III-a"

Atât în Tema de proiectare cât și Nota de prezentare se precizează că prin continuarea lucrărilor la obiectivul de investiții „Dezvoltare și modernizare AIBO”, în cadrul Fazei a III a, se vor avea în vedere următoarele capacități:

- Extindere Finger până la 14 burdufuri, fluidizare circulație, conexiune cu cele doua terminale, inclusiv realizarea fluxurilor Schengen,
- Extindere Aerogară Plecări Internaționale și Schengen, lucrări conexe de sistematizare exterioară latura Est și drumuri acces,
- Amenajare Aerogara Sosiri Internaționale și Schengen,
- Parcare.

Cu privire la indicatorii tehnico-economici în cap. 2.2 – *Cost Specific*, capitolul 4.2 – *Costuri estimative* din Nota de prezentare cât și în Anexa la aceasta se precizează că valoarea de finanțat (surse proprii) pentru continuarea lucrărilor în cadrul Fazei a III-a este de 647.706 mii lei (inclusiv TVA), echivalentul a 179.410.000 Euro (inclusiv TVA)/150.765.000 Euro (fără TVA), din care, parte în moneda locală 378.799 mii lei (inclusiv TVA), echivalentul a 104.924.680 Euro (inclusiv TVA)/ 88.172.000 Euro (fără TVA).

În documentația anexată adresei SI/576/18.06.2009 se regăsește și Avizul nr. 18/6 din 15.06.2009 emis de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii prin care Consiliul Tehnic Economic avizează favorabil, cu privire la lucrarea "Dezvoltare și Modernizare AIBO", documentația "Reactualizare studiu de fezabilitate pentru obiectivul de investiții Dezvoltare și Modernizare AIBO – continuarea lucrărilor în cadrul Fazei a III-a", având ca ordonator principal de credite Ministerul Transporturilor și Infrastructurii și ca beneficiar CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București.

Din analiza Documentului de Avizare (înregistrat la CTE-MTI cu nr. 33/C/19.02/2009) care constituie Anexă la Avizul nr. 18/6 din 15.06.2009 rezultă următoarele aspecte:

Valoarea pentru restul de executat actualizat la 30.04.2009 pentru obiectivul de investiții "Dezvoltare și Modernizare AIBO" este de 1.031.319 mii lei (inclusiv TVA) iar valoarea pentru continuarea lucrărilor în cadrul Fazei a III-a este 750.563 mii lei (inclusiv TVA) echivalentul a 179.410.000 Euro (inclusiv TVA)/150.765.000 Euro (fără TVA), din care, parte în moneda locală 378.799 mii lei (inclusiv TVA), echivalentul a 104.924.680 Euro (inclusiv TVA)/ 88.172.000 Euro (fără TVA).

Prin Documentului de Avizare nr. 33/6/19.02.2009 - Anexă la Avizul nr. 18/6 din 15.06.2009 se avizează favorabil documentația privind obiectivul de investiții Dezvoltare și Modernizare AIBO – continuarea lucrărilor în cadrul Fazei a III-a în faza de proiectare "Reactualizare studiu de fezabilitate pentru obiectivul de investiții Dezvoltare și Modernizare AIBO" – continuarea lucrărilor în cadrul Fazei a III-a înlocuind avizul CTE-MT nr. 371/383/1.02.2007; documentul este semnat pentru avizare de inculpatul ANTON MARIN, în calitate de secretar de stat și de vicepreședinte al Consiliului Tehnic Economic – Ministerul Transporturilor și Infrastructurii.

În anexă la Documentul de Avizare nr. 33/6/19.02/2009 sunt precizați principalii indicatori economici ai investiției respectiv valoarea, durata de realizare și capacitățile (în unități fizice).

La indicatorul nr. 1 – Valoarea Totală, se menționează că valoarea actualizată la 30.04.2009 (inclusiv TVA), 1 Euro= 4,1835 lei este 1.764.119 mii lei, din care valoarea restului de executat la 30.04.2009 (inclusiv TVA), 1 Euro=4,1835 lei este de 1.031.319 mii lei,

Valoarea continuării lucrărilor în cadrul Fazei a III a este de 750.563 mii lei (inclusiv TVA), echivalentul a 179.410.000 Euro (inclusiv TVA)/ 630.725 mii lei (fără TVA), echivalentul a 150.765.000 Euro (fără TVA), din care parte în moneda locală 438.953 mii lei (inclusiv TVA),

echivalentul a 104.924.680 Euro (inclusiv TVA) 368.868 mii lei (fără TVA)/88.172.000 Euro (fără TVA).

La Indicatorul 2 – Durata de realizare (luni) pentru faza a III-a sunt menționate 54 luni (18 luni de la data emiterii ordinului de începere a lucrărilor din 01.01.2008 până la actualizarea HG 862/2007 + 36 luni perioada de finalizare)

La Indicatorul 3 – Capacități (în unități fizice) pentru Faza a III-a sunt prevăzute următoarele date: capacitate trafic 6 milioane pax/an (categoria B), clădiri suprafețe noi 36.700 mp, clădiri - suprafețe amenajate 2.500 mp, parcare auto, drumuri și platforme auto 17.000 mp.

De asemenea sunt anexate:

- Devizul General privind cheltuielile de capital recalculat la obiectivul Modernizare și Dezvoltare Aeroport Internațional București-Otopeni la data de 30.04.2009 în care este precizat Totalul General de 866.655 mii lei.

- tabelul privind cheltuielile de capital fără TVA recalculat la obiectivul Modernizare și Dezvoltare Aeroport Internațional București-Otopeni la data de 30.04.2009 în care este precizată din nou valoarea restului de lucrări de executat indexat la 30.04.2009 - 866.655 mii lei respectiv valoarea pentru etapa a III-a adică 630.752 mii lei urmat de tabele cu cheltuielile pe obiecte desfășurate,

- Devizul General privind cheltuielile necesare realizării investiției Modernizare și Dezvoltare AIBO – Faza 3 în mii lei/mii euro la cursul de 4,185 lei/euro din data de 30.04.2009 în care la rubrica Total General sunt precizate valorile: 630.725 mii lei, respectiv 150.765 mii euro (ambele sume fără TVA); 119.837 mii lei TVA; 750.562 mii lei respectiv 179.410 mii euro (ambele sume conținând TVA).

Și acest deviz are anexate tabelele cu Cheltuielile pe capitole – obiecte (în număr de 6). Se constată că valorile în lei ale indicatorilor economici precizați în aceste devize/tabele sunt indexate la data de 30.04.2009 fiind diferite față de valorile din nota de prezentare transmisă anterior prin adresa SI/576/18.06.2009 de CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București către MTI – Direcția Generală Infrastructură și Transport Aerian care fac referință la cursul leu la data de 31.12.2007; valorile în euro cu referire la continuarea lucrărilor pentru Faza a III sunt identice.

Prin adresa 38/1749/15.07.2009, Direcția Generală Infrastructură și Transport Aerian transmite către Direcția Generală Juridică și Resurse Umane (către director general Căținean Bianca) Nota de fundamentare și proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea indicatorilor tehnico - economici reactualizați ai Obiectivului de investiții "Dezvoltare și Modernizare Aeroportului Internațional București-Otopeni" și pentru aprobarea continuării lucrărilor și a finanțării obiectivului, cu rugămintea de a fi avizat.

În adresă se precizează că anexa la HG este clasificată conform legii.

Pe nota de fundamentare semnează următoarele persoane, menționate în pagină în ordine ierarhică: directorul general DGITA (Direcția Generală de Infrastructură și Transport Aerian), directorul general DGIAP (Direcția Generală Investiții, Achiziții și Privatizare), directorul general DGEB (Direcția Generală Economică și Buget), directorul general DGJRU (Direcția Generală Juridică și Resurse Umane), secretarul general al Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, inculpatul Anton Marin, secretar de stat, ministrul transporturilor și infrastructurii.

În Nota de fundamentare nu sunt făcute precizări referitor la valorile indicatorilor economici. În Secțiunea a 2-a "Motivul emiterii actului normativ", pct. 2 "Schimbări preconizate" sunt precizate lucrările necesare "în vederea aplicării noilor principii funcționale" respectiv:

- Extindere Finger - până la 14 burdufuri, fluidizare circulație, conexiune cu cele două terminale, inclusiv realizarea fluxurilor Schengen (cca 16.600 mp)

- Extindere Aerogară Plecări Internaționale și Schengen (cca.19.600 mp), lucrări conexe de sistematizare exterioară latura Est și drumuri de acces (cca 5000 mp)

- Extindere Aerogară Sosiri internaționale Schengen(cca. 2.500 mp)

- Parcare auto (cca 12.000 mp).

Proiectul de hotărâre conține trei articole:

- la art. 1 se menționează că "se aprobă indicatorii tehnico-economici reactualizați ai obiectivului de investiții "Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București-Otopeni", prevăzuți în anexa) care face parte integrantă din prezenta hotărâre".

- la art. 2 se menționează că "se aprobă continuarea și finanțarea lucrărilor, în limita valorilor prevăzute în anexă, în vederea finalizării Fazei a III-a la obiectivul de investiții prevăzut la art. 1, obiectiv la cheie."

- la art. 3 se menționează că "finanțarea lucrărilor prevăzute la art. 2 va fi asigurată din sursele proprii ale Companiei Naționale „Aeroportul Internațional Henri Coandă - București” - S.A, din credite bancare interne și externe rambursate din sursele proprii ale companiei, fără garanție guvernamentală".

Prin adresele nr.1666/RT din data de 17.07.2009, cabinetul Secretar General al MTI a transmis în copie proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea indicatorilor tehnico - economici reactualizați ai Obiectivului de investiții "Dezvoltare și Modernizare Aeroportului Internațional București-Otopeni" și pentru aprobarea continuării lucrărilor și a finanțării obiectivului, către Secretariatul General al Guvernului în vederea înscrierii pe agenda pregătitoare lit.d), Ministerului Dezvoltării Regionale și Locuinței (secretar general adjunct Gheorghe Dobre) în vederea analizării și avizării, Ministerului Finanțelor Publice în vederea analizării.

De asemenea, prin adresa 1691/RT din 21.07.2009, cabinetul secretarului general al MTI a transmis în original proiectul de Hotărâre a Guvernului sus precizat, către Secretariatul General al Guvernului pentru a fi introdus pe agenda de lucru a ședinței Guvernului.

În aceste condiții, în cadrul ședinței din data de 22.07.2009, a fost adoptată de către Guvernul României Hotărârea nr. 852/2009 pentru aprobarea indicatorilor tehnico - economici reactualizați ai Obiectivului de investiții "Dezvoltare și Modernizare Aeroportului Internațional București-Otopeni" și pentru aprobarea continuării lucrărilor și a finanțării obiectivului, în forma menționată mai sus în proiectul de hotărâre, care a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 556 din 10.08.2009.

Prin H.G. nr. 852/22.07.2009 s-au aprobat indicatorii tehnico-economici reactualizați ai obiectivului de investiții „Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București-Otopeni", continuarea și finanțarea lucrărilor în vederea finalizării Fazei a III-a la obiectivul de investiții, „*obiectiv la cheie*".

Indicatorii tehnico - economici actualizați au fost prevăzuți în anexa la H.G. nr. 852/2009, anexa care nu a fost publicată, fiind „*clasificată conform legii*".

Ulterior, la data de 21.08.2009, între CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București, în calitate de beneficiar, și SC Romairport SRL, în calitate de antreprenor general, a fost semnat actul adițional nr. 10 la contract prin care, în vederea adaptării capacităților și facilităților aeroportului la cerințele Schengen și în acord cu indicatorii tehnico-economici reactualizați prin H.G. nr. 852/2009, valoarea lucrărilor aferente Fazei a III-a a fost suplimentată cu 1.155.195.154 lei (baza mai 1991) și 37.834.298 USD, astfel încât valoarea lucrărilor cuprinse în Faza a III-a a devenit 2.249.715.922 lei (baza mai 1991) și 83.269.178 USD echivalentul a 150.764.706 euro (echivalență calculată la 30.04.2009).

După publicarea Hotărârii de Guvern nr. 852/2009, conform aceleiași înțelegeri prealabile pe care a avut-o cu cei doi inculpați, martorul denunțator CANINO PIER LUCA a efectuat în continuare plăți în cuantum total de 17.759.798 lei către VVTC, fiind emise factura seria VVEC, nr. 37/04.09.2009, în valoare de 5.050.598 lei, suma fiind încasată prin instrumente de plată bancare, astfel: 2.000.000 lei la data de 21.09.2009 și 3.050.598 lei la data de 05.10.2009; factura seria VVEC, nr. 39 din data de 01.10.2009, în valoare de 7.586.250 lei, suma fiind încasată prin instrumente de plată bancare, astfel: 4.500.000 lei la data de 19.10.2009, 3.085.250 lei la data de 02.11.2009 și 1.000 lei la data de 16.11.2009; factura seria VVEC, nr. 41 din data de 03.11.2009, în valoare de 5.122.950 lei, suma fiind încasată în integralitate prin instrumente de plată bancare la data de 20.11.2009.

Potrivit martorului denunțator, din suma totală transferată către VVTC, doar suma (netă) de 2,7 milioane euro (echivalentul a 12.150.000 lei) era destinată finanțării campaniei electorale organizate de Partidul Democrat Liberal în anul 2009, restul până la suma totală de 22.760.654 lei

urmând a fi utilizat pentru plata taxelor și impozitelor aferente “tranzacției” și în interesul propriu al societății VVTC (tot în anul 2009).

În cauză, a fost efectuată o expertiză contabilă judiciară, care a avut ca obiectiv (printre altele) Identificarea și analizarea destinației (până la beneficiarul final persoană juridică sau persoană fizică) a sumelor de bani încasate de VVTC EURO – CONSTRUCT S.R.L de la ASTALDI SPA SUCURSALA ROMÂNIA BUCUREȘTI în anul 2009.

Ridicare numerar: Oprea Valeria – 6.727.095,21 lei; Avi Compact -3.742.834,50 lei; Impozite și taxe -3.742.834,50 lei; V&V Trading Company -3.465.953,12 lei; CEVIS GRUP SRL - 1.513.680,00 lei; IVASCU PAUL - 794.232,40 lei; OPREA VALERIA - 384.406,89 lei; Plata alți furnizori -195.051,58 lei; MARIN ANTON - 45.200,00 lei, rezultând un total de 22.760.654,00 lei.

Plățile mai sus menționate (detaliată în raportul de expertiză) au fost efectuate din conturile VVTC EUROCONSTRUCT SRL deschise la Raiffeisen Bank (unde a încasat întreaga sumă de la Astaldi Spa) și Volksbank (unde a transferat suma de 11.494.989,81 din contul de la Raiffeisen).

Retragerile de sume de bani în numerar, dar și celelalte transferuri de fonduri, au fost efectuate de martora OPREA VALERIA, care era împuternicită să efectueze operațiuni financiare pe conturile VVTC și pe conturile V&V.

Relevant este faptul că suma ridicată în numerar, în anul 2009, de către OPREA VALERIA din conturile VVTC EUROCONSTRUCT este de 3.692.090,22 lei, iar diferența de 3.035.005,29 lei (din suma totală de 6.727.095,51 lei ridicată în numerar), a fost retrasă la data de 03.03.2010 din contul deschis la Raiffeisen după un transfer succesiv Raiffeisen - Volksbank - Raiffeisen.

De asemenea, din suma totală 3.465.953,12 lei, plătită de VVTC EUROCONSTRUCT (din încasările de la ASTALDI Spa) către V&V TRADING SRL, OPREA VALERIA a retras în numerar în intervalul octombrie – decembrie 2009, suma totală de 1.880.003,36 lei.

În concluzie, suma retrasă în numerar, în anul 2009, de la cele două societăți comerciale (VVTC EUROCONSTRUCT SRL și V&V Trading Company SRL) este de 5.572.093,58 lei.

În vederea stabilirii modului de utilizare a sumelor de bani retrase în numerar, SC VVTC EUROCONSTRUCT SRL și V&V TRADING COMPANY SRL – prin director economic OPREA VALERIA a pus la dispoziția organelor de urmărire penală, documentele de evidență contabilă privind împrumuturile acordate societăților de către asociați, respectiv restituirile acestora precum și documentele aferente plăților dividendelor.

În raportul de expertiză au fost detaliate toate creditările/restituirile împrumuturilor dintre asociați și cele două societăți, cu indicarea modului de plată, a datei și a sumei, pentru perioada 2007-2012.

S-a constatat că, în perioada 24 iulie 2009 (data încasării de către VVTC a primei tranșe de bani de la ASTALDI Spa) – decembrie 2009, (dată la care întreaga sumă de 22.760.654 lei fusese utilizată – așa cum am arătat mai sus), suma de 3.692.090,22 lei, retrasă în numerar din conturile VVTC EUROCONSTRUCT SRL, a fost utilizată pentru plăți către asociați cu titlu de restituire creditare firmă sau dividende, după cum urmează: ANTON MARIN : cu DP 9/20.08.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma de 434.472 lei (182.000 + 247.300 + 5.172), cu DP /30.10.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de dividende suma de 39.146 lei .În total, ANTON MARIN a încasat (în numerar) în anul 2009 – în intervalul mai sus precizat - de la VVTC EUROCONSTRUCT suma de 473.618 lei); IVAȘCU PAUL : cu DP 12/20.08.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma de 877.172 lei (182.000 + 670.000 + 25.172). Se impune mențiunea că Ivașcu Paul a primit, de asemenea, suma de 39.146 lei, cu titlu de dividende, dar nu a încasat-o în numerar, ci prin bancă, cu OP 129/29.10.2009. În total, IVAȘCU PAUL a încasat (în numerar), în anul 2009, de la VVTC EUROCONSTRUCT, suma de 877.172 lei (conform înscrisurilor atașate la dosarul cauzei și analizate de expert).Cu ocazia audierii din data de 20.12.2017, martorul IVAȘCU PAUL a declarat, în esență, că, în anul 2009, respectiv în intervalul august – decembrie, nu a primit nicio sumă de bani de la VVTC EUROCONSTRUCT S.R.L. Cu excepția unui credit acordat de S.C. Volksbank S.A., în sumă de 300.000 franci elvețieni, respectiv aproximativ 200.000 euro, și a unor sume mici de bani, martorul nu a creditat societatea VVTC EUROCONSTRUCT S.R.L. cu sume importante de bani, tăgăduind semnarea majorității contractelor de împrumutat societate prezentate; OPREA

VALERIA: cu DP 13/20.08.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma de 207.172 lei (182.000 + 25.172); cu DP 14/22.10.2009, 15/23.10.2009, 16/26.10.2009, 17/27.10.2009, 18/28.10.2009, 19/29.10.2009 și 20/30.10.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma de 70.000 lei (7 tranșe a câte 10.000 lei fiecare), cu DP 23/30.10.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma de 123.322,03 lei (45.095,03 + 7.034 + 1.800 + 17.000 + 7.350 + 36.000 + 4.243 + 4.800), cu DP 28/02.11.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma de 3.500 lei, cu DP/30.10.2009 asociatului i-a fost plătită cu titlu de dividende suma de 39.146,79 lei. În total, OPREA VALERIA a încasat (în numerar), în anul 2009 – în intervalul mai sus precizat - de la VVTC EUROCONSTRUCT, suma de 443.140,82 lei; LEANCA IONEL: cu DP 11/20.08.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma de 861.172 lei (182.000 + 654.000 + 25.172), cu DP 21/30.10.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma de 54.881 lei (39.903 + 8.240 + 5.830 + 5.908), cu DP/30.10.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de dividende suma de 39.146,79 lei. În total, LEANCA IONEL a încasat (în numerar) în anul 2009, de la VVTC EUROCONSTRUCT suma de 955.199,79 lei; VELICAN VIRGINIA: cu DP 10/20.08.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma de 463.412 lei (182.000 + 25.172 + 256.240), cu DP 22/30.10.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma de 425.760 lei, cu DP/30.10.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de dividende suma de 39.146,79 lei. În total, VELICAN VIRGINIA a încasat (în numerar), în anul 2009, de la VVTC EUROCONSTRUCT, suma de 928.318,79 lei.

În concluzie, în anul 2009, cei cinci asociați au încasat în numerar de la VVTC EUROCONSTRUCT SRL suma totală de 3.677.449,4 lei, din suma totală de 3.692.090,22 lei retrasă în numerar de OPREA VALERIA din încasările de la ASTALDI Spa, din care:

- La data de 20.08.2009, suma de 2.843.400 lei (434.472 lei încasați de Anton Marin, 877.172 lei încasați de Ivașcu Paul, 207.172 lei încasați de Oprea Valeria, 861.172 lei încasați de Leanca Ionel și 463.412 lei încasați de Velican Virginia);

- La data de 30.10.2009, suma de 830.549,4 lei (232.468,82 încasați de Oprea Valeria, 94.027,79 lei încasați de Leanca Ionel, 464.906,79 încasați de Velican Virginia și 39.146 încasați de Anton Marin. Sumele sunt cumulate și reprezintă atât dividende în sumă de 39.146 cât și restituiri creditare firmă).

Nu a fost luată în calcul suma de 3.500 lei încasată de Oprea Valeria cu DP 28/02.11.2009.

În perioada 24.07.2009 – 31.03.2010, S.C. V&V TRADING COMPANY S.R.L. a încasat de la S.C. VVTC EURO-CONSTRUCT S.R.L., suma de 3.465.953,12 lei, (bani proveniți din încasările de la ASTALDI SPA S.A).

Potrivit raportului de expertiză, suma totală de 3.465.953,12 lei, încasată de S.C. V&V TRADING COMPANY S.R.L. de la VVTC EUROCONSTRUCT S.R.L., a fost utilizată astfel: retragere numerar – 2.069.837,44 lei; plată furnizor – 654.231,14 lei; impozite și taxe – 627.061,93 lei; Paul Ivașcu – 114.822,61 lei.

S-a reținut faptul că, în perioada 24.07.2009 – 31.03.2010, în care societatea a încasat bani pe filiera ASTALDI – VVTC EUROCONSTRUCT - V&V Trading Company SRL, aceasta a efectuat plăți în sumă de 654.231,14 lei către diverși furnizori, identificați în expertiza contabilă, ca fiind, în principal, distribuitori/operatori de utilități (Enel, Orange, etc.) sau societăți de leasing și asigurare.

Printre furnizorii plătiți figurează ALLIANZ ȚIRIAC ASIGURĂRI, AUTOKLASS, BCL LEASING IFN, MERIDIAN LEASING IFN ȘI ȚIRIAC LEASING IFN. Către aceste societăți (de la care V&V Trading Company SRL a achiziționat autovehicule sau servicii de reparații, revizii, etc.) s-au făcut plăți totale în sumă de 540.982, în perioada de referință lei, cu precizarea că suma nu provine integral din încasările de la VVTC Euroconstruct - Astaldi, deoarece în acest interval SC V&V Trading Company SRL a înregistrat și alte încasări.

În anul 2009, a fost retrasă în numerar, din contul V&V Trading Company SRL, suma totală de 1.880.003,36 lei. Din analiza operațiunilor de retrageri, respectiv plăți către asociații societății, s-a constatat că acestea au fost concentrate în jurul datelor de 14.10.2009, respectiv de 30.10.2009, după cum urmează:

Sumele au fost folosite astfel: ANTON MARIN:cu DP 34/14.10.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma totală de 1.114.370 lei (196.155 + 12.300 + 343.900 + 4.000 + 36.248 + 136.825 + 384.942), cu DP 39/22.10.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma 5.000 lei, cu DP 48/30.10.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma totală de 96.536,8 lei (51.336,8 + 1.200 + 4.000 + 40.000), cu DP 46/30.10.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de dividende suma de 18.960,46 lei.

În total, ANTON MARIN a încasat (în numerar) în anul 2009 – în intervalul mai sus precizat - de la V&V TRADING COMPANY SRL suma totală de 1.234.867,26 lei: OPREA VALERIA: cu DP 38/22.10.2009, 40/23.10.2009, 41/26.10.2009, 42/27.10.2009, 43/28.10.2009, 44/29.10.2009 și 45/30.10.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma totală de 63.000 lei (o plată de 3.000 lei și 6 plăți a câte 10.000 lei fiecare), cu DP 47/30.10.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma totală de 246.296 lei (5.028 + 54.150 + 22.048 + 700 + 1.000 + 48.970 + 38.100 + 38.500 + 5.000 + 35.800). Oprea Valeria a încasat dividende în sumă de 50.035,78 lei, dar anterior încasărilor de la Astaldi Spa, mai exact la data de 14.05.2009, prin urmare nu au legătură cu cauza și nu fost avute în vedere. În total, OPREA VALERIA a încasat (în numerar) în anul 2009 – în intervalul mai sus precizat - de la V&V TRADING COMPANY SRL suma totală de 309.296 lei; IVAȘCU PAUL: cu DP 36/14.10.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma de 107.150 lei. Se impune precizarea că Ivașcu Paul a încasat dividende în sumă de 114.822,61 lei cu OP 254/29.10.2009. În total, IVAȘCU PAUL a încasat (în numerar) în anul 2009 – la data de 14.10.2009 - de la V&V TRADING COMPANY SRL suma totală de 107.150 lei; LEANCA IONEL: cu DP 37/14.10.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma de 107.150 lei. Leanca Ionel a încasat dividende în sumă de 46.971,74 lei dar anterior încasărilor de la Astaldi Spa, mai exact la data de 14.05.2009, prin urmare nu au legătură cu cauza și nu fost avute în vedere. În total, LEANCA IONEL a încasat (în numerar) în anul 2009 – la data de 14.10.2009 - de la V&V TRADING COMPANY SRL suma totală de 107.150 lei; VELICAN VIRGINIA: cu DP 35/14.10.2009, asociatului i-a fost plătită cu titlu de restituire creditare societate suma de 107.150 lei. Velican Virginia nu a încasat dividende în anul 2009. În total, VELICAN VIRGINIA a încasat (în numerar) în anul 2009 – la data de 14.10.2009 - de la V&V TRADING COMPANY SRL suma totală de 107.150 lei.

În concluzie, în anul 2009, cei cinci asociați au încasat în numerar de la V&V TRADING COMPANY SRL suma totală de 1.865.613,26 lei, din care:

- la data de 14.10.2009 suma totală 1.435.820 lei (1.114.370 lei încasați de Anton Marin, 107.150 lei încasați de Ivașcu Paul, 107.150 lei încasați de Leanca Ionel și 107.150 lei încasați de Velican Virginia);
- la data de 30.10.2009 suma totală de 429.793,86 lei (120.497,86 lei încasați de Anton Marin și 309.296 lei încasați de Oprea Valeria).

Astfel, din suma totală de 5.572.093,58 lei retrasă în numerar, în anul 2009, de la cele două societăți comerciale (VVTC EUROCONSTRUCT SRL și V&V Trading Company SRL), suma totală de 5.539.563,26 lei a fost încasată în numerar, de cei cinci asociați (așa cum s-a arătat mai sus), după cum urmează:

- la data de 20.08.2009 – 2.843.400 lei (VVTC EUROCONSTRUCT SRL);
- la data de 14.10.2009 – 1.435.820 lei (V&V TRADING COMPANY SRL);
- la data de 30.10.2009 – 1.260.343,26 lei (830.549,4 lei de la VVTC EUROCONSTRUCT SRL și 429.793,86 lei de la V&V TRADING COMPANY SRL).

S-a constatat că afirmațiile martorei Oprea Valeria nu sunt susținute de concluziile raportului de expertiză (și a suplimentului la raport), având în vedere că valoarea totală a sumelor de bani plătite către asociați – în numerar, inclusiv dividende, se ridică la suma de 5.539.563,26 lei de la ambele societăți, aceasta în contextul în care martora a afirmat că ”...aproximativ 1.500.000 euro adică circa 6.500.000 lei au fost predați dlui Marin Anton în circumstanțele descrise...” iar banii plătiți către asociați cu titlu de dividende au fost folosiți ”pentru a plăti ratele personale ale asociaților” cu referire doar la SC VVTC EUROCONSTRUCT SRL. Valoarea totală a sumelor de

bani plătite cu titlu de dividende – în numerar – este de 156.586,37 lei. (39.146 – Anton Marin și câte 39.146,79 pentru Oprea Valeria, Leanca Ionel și Velican Virginia).

În ceea ce privește retragerile de numerar de la firma V&V Trading Company SRL, martora a declarat că *”aceste sume au fost date inculpatului ANTON MARIN, dar nu îmi amintesc dacă integral sau doar o parte din ele pentru a întregi suma care trebuia folosită pentru finanțarea campaniei electorale.”*

Instanța de fond a reținut că, în conformitate cu concluziile expertizei contabile, suma totală ridicată în numerar din contul VVTC EUROCONSTRUCT deschis la Raiffeisen Bank este de 6.727.095,51 lei, din care în anul 2009 este de 3.692.090,22 lei, iar diferența de 3.035.005,29 lei a fost retrasă în anul 2010 tot din contul deschis la Raiffeisen după un transfer succesiv Raiffeisen - Volksbank - Raiffeisen.

Se impune precizarea că, în anul 2009, societatea a transferat din încasările de la Astaldi, din contul deschis la Raiffeisen Bank în contul deschis la Volksbank suma totală de 11.494.989,81 lei, care a avut următoarele destinații: Avi Compact -4.391.000,00 lei; Transfer în Raiffeisen Bank - 3.040.000,00 lei; Impozite și taxe - 2.225.317,50 lei; V&V Trading Company - 785.400,00 lei; Ivașcu Paul - 755.085,60 lei; OPREA VALERIA - 205.236,89 lei; Plată alți furnizori -92.949,82 lei.

Astfel, la data de 02.03.2010, VVTC EUROCONSTRUCT SRL a transferat din contul deschis la Volksbank în contul deschis la Raiffeisen suma de 3.040.000 lei. Din acest transfer, la data de 03.03.2010 a fost retrasă în numerar suma de 3.020.342,4 lei.

Potrivit documentelor puse la dispoziție de Oprea Valeria – director economic la SC VVTC EUROCONSTRUCT SRL, suma de bani retrasă în numerar la data de 03.03.2010, provenită din încasările de la ASTALDI Spa, a fost utilizată pentru plata de dividende aferente anului 2009 către asociații OPREA VALERIA, ANTON MARIN, LEANCA IONEL și VELICAN VIRGINIA.

Cu dispozițiile de plată nr. 1, 2, 3 și 4, toate din data de 03.03.2010, a fost plătită către fiecare dintre cei patru asociați suma de 755.085,6 lei (în total 3.020.342,4 lei).

La data de 18.12.2017, la dosarul cauzei a fost atașat un înscris intitulat *”Opinie expert parte recomandat de Anton Marin, reprezentând și obiecțiuni la suplimentul de expertiză judiciară depus în data de 08.12.2017”*, semnat de expertul contabil STUBEANU GHEORGHE, și șapte anexe.

Expertul parte a concluzionat, în esență, că societatea ASTALDI SPA ITALIA – SUCURSALA ROMÂNIA BUCUREȘTI nu a decontat către VVTC EURO-CONSTRUCT S.R.L. în întregime suma de 22.760.654 lei din fondurile alocate de CNADNR.

De asemenea, s-a arătat că centralizatorul de prețuri analizat de expertele desemnate de organul de urmărire penală nu a fost semnat de niciun reprezentant al VVTC-EUROCONSTRUCT S.R.L., iar valoarea lucrărilor de organizare șantier este doar în cuantum de 8.628.581,39 lei.

Instanța de fond a reținut că aceste concluzii ale expertului parte nu sunt de natură a modifica niciunul din elementele esențiale ale acuzației. Este fără putință de tăgadă că suma de 22.760.654 lei a fost transferată de la ASTALDI SPA ITALIA – SUCURSALA ROMÂNIA BUCUREȘTI la VVTC EURO-CONSTRUCT S.R.L. în anul 2009, așa cum rezultă din extrasele de cont atașate la dosar, dar și din declarațiile reprezentanților celor două societăți. Întreaga sumă de bani a fost transferată cu titlu de organizare șantier, lucrări care au fost executate de alți operatori economici (GAMA CONSTRUCT S.R.L. și OPENTRANS S.R.L.), așa cum rezultă din declarațiile reprezentanților ASTALDI SPA ITALIA – SUCURSALA ROMÂNIA BUCUREȘTI și VVTC EURO-CONSTRUCT S.R.L.

De asemenea, din declarația martorului CANINO PIER LUCA, coroborată cu facturile nr. 589/2009 de stornare parțială a facturii nr. 528/17.03.2009 cu suma de 15.239.989,84 lei (întrucât CNADNR nu avea fonduri pentru a achita întreaga factură în valoare de 40.409.506,77 lei, inclusiv TVA, reprezentând avans contract 6R1/2008) și cu înscrisurile privind alocarea fondurilor de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii către C.N.A.D.N.R., rezultă fără dubiu că ASTALDI SPA ITALIA – SUCURSALA ROMÂNIA BUCUREȘTI a transferat suma de 22.760.654 lei după ce, în prealabil, a încasat de la CNADNR suma de 25.169.516,93 lei, care la rândul ei avea ca sursă de proveniență Ministerul Transporturilor și Infrastructurii.

În privința neexecutării lucrărilor de amenajare șantier, Tribunalul a reținut că suma totală de 22.760.654 lei a fost achitată de ASTALDI către VVTC pentru lucrările de amenajare șantier pe care subantreprenorul nu le-a executat în fapt ci “doar scriptic”, în perioada octombrie-noiembrie 2009.

Astfel, C.N.A.D.N.R. a dat ordin de începere a lucrărilor către antreprenorul general ASTALDI la data de 03.02.2009, iar, la data de 02.10.2009, acesta din urmă a transmis, la rândul său, ordinul pentru începerea lucrărilor de organizare șantier către subantreprenorul VVTC. În cuprinsul acestui ordin de începere a lucrărilor se menționează expres că se predă amplasamentul obiectivului organizare șantier, conform contractului nr. 213/18.06.2009 liber de sarcini și dispoziția de începere a lucrărilor începând cu data de 02.10.2009.

Antreprenorul general ASTALDI a efectuat plățile către subantreprenorul VVTC doar în baza unor facturi neînsoțite de situații de lucrări și fără ca situația finală din data de 30.11.2009 (singura întocmită) să fi fost acceptată de către consultantul WSP, contrar clauzelor contractuale.

Facturile emise au fost însoțite de devize și situații de lucrări care nu conțin și alte documente aferente lucrărilor, respectiv măsurători aprobate de dirigintele de șantier al antreprenorului general ASTALDI și/sau al consultantului WSP), iar comisia de recepție (formată din reprezentanții consultantului, beneficiarului, antreprenorului și subantreprenorului), nu a aprobat aceste documente justificative, așa cum prevăd clauzele contractuale. Contractul, devizele și situațiile de lucrări au fost semnate, din partea VVTC, doar de numitul LEANCA IONEL, care, la data respectivă, era administratorul acestei societăți.

În cursul anului 2009, VVTC avea doar șapte angajați, astfel că execuția lucrărilor de amenajare șantier nu putea fi angajată cu succes. În aceste împrejurări, pentru a menține aparența de realitate și legalitate a relațiilor comerciale derulate cu ASTALDI, VVTC a subcontractat la rândul său execuția lucrărilor către alte două societăți, respectiv S.C. AVI COMPACT S.R.L. și S.C. CEVIS GRUP S.R.L.

Astfel, pe de o parte, între VVTC, reprezentată de LEANCA IONEL, și S.C. AVI COMPACT S.R.L., reprezentată de MARIAN PANDELE, s-a încheiat contractul de subantrepriză nr. 26 din data de 19.06.2009 având ca obiect execuția de lucrări necesare realizării obiectivului de investiții DN79 Arad-Oradea (organizare șantier – lucrări la platformă – manoperă, transport, utilaje) în valoare de 4.391.100 lei. La data de 30.11.2009, subantreprenorul a emis factura seria AVI, nr. 3398 în valoare de 4.391.100 lei, sumă ce a fost achitată integral de antreprenor prin instrumente bancare la data de 02.12.2009.

În anul 2009, S.C. AVI COMPACT S.R.L. și-a desfășurat activitatea în domeniul serviciilor privind soluții integrate de climatizare, importurilor de echipamente și serviciilor de mentenanță pentru acestea, iar în perioada octombrie-noiembrie 2009, nu deținea angajați cu calificare necesară executării de lucrări de construcții-montaj. Conform declarației de martor făcută de administratorul acestei societăți, respectiv numitul PANDELE MARIAN, supravegherea și coordonarea executării lucrărilor care fac obiectul contractului încheiat cu S.C. AVI COMPACT S.R.L. au fost delegate numitului BACHEȘ MARIAN (în prezent decedat), inginer în construcții, iar lucrările ar fi fost executate de subantreprenorul TELIATIN IMPEX S.R.L. în perioada septembrie-noiembrie 2009. Plățile pentru aceste lucrări s-au efectuat după recepție, respectiv după întocmirea procesului verbal de predare-primire la finalizarea lucrărilor și semnarea situațiilor de lucrări. În aceeași perioadă, AVI COMPACT S.R.L. a făcut plăți în cuantum de 4.008.751 lei către TELIATIN IMPEX S.R.L., însă fără a fi întocmite contracte, devize, situații de lucrări sau procese-verbale de recepție care să ateste natura și realitatea activităților desfășurate.

Suma de 4.008.751 lei încasată de la AVI COMPACT S.R.L. a fost transferată de S.C. TELIATIN IMPEX S.R.L. în contul altor două societăți, respectiv S.C. TRIUMPH MEDIA S.R.L. (3.723.313 lei) și S.C. SILVER STUDIO S.R.L. (356.000 lei), toate trei fiind controlate de martorul IVĂNUȘ FLORIN fie direct, fie prin intermediul martorei IVĂNUȘ MĂDĂLINA DANIELA.

Din declarațiile acestor doi martori a rezultat că S.C. TELIATIN IMPEX S.R.L. nu a executat și nici nu a prestat lucrări și respectiv servicii pentru S.C. AVI COMPACT S.R.L., societatea fiind folosită pentru a retrage în numerar sume de bani provenite de la AVI COMPACT

S.R.L. (dar și de la alte societăți) și care, ulterior, au fost remise de martorul IVĂNUȘ FLORIN numitului STROE DAN (director în cadrul A.N.A.F. la data faptelor).

A apreciat că aspectele privind neexecutarea de lucrări de infrastructură rutieră, învederate de cei doi martori, sunt confirmate de martorul BADEA SIMION MARIAN GABRIEL:

Pe de altă parte, la data de 22.06.2009, VVTC, reprezentată de administratorul LEANCA IONEL, a încheiat cu S.C. CEVIS GRUP S.R.L., reprezentată de administratorul SÎRBU IOANA, contractul de subantrepriză nr. 30/2009 având ca obiect execuția de lucrări necesare realizării obiectivului de investiții DN79 Arad-Oradea (organizare șantier), în valoare de 1.513.680 lei. În derularea acestui contract, subantreprenorul a emis factura seria DB, nr. 28 din data de 05.10.2009, în valoare de 416.500 lei, și factura seria DB, nr. 29 din data de 16.10.2009, în valoare de 1.097.180 lei, sumele fiind achitate de antreprenor prin instrumente de plată bancare la data de 20.10.2009.

Cele două facturi au fost emise de CEVIS GRUP S.R.L. pentru prestarea de servicii constând în punerea la dispoziția beneficiarului VVTC a două mijloace de transport (un autoturism și o autoutilitară) pentru o durată de două luni, cheltuielile fiind apreciate de beneficiarul (VVTC) în mod disproportionat față de tarifele de pe piața de profil (închirieri auto) și fără a exista documente justificative, respectiv situații de lucrări, devize, rapoarte de lucrări, foi de parcurs.

A constatat că există o discrepanță evidentă între sumele de bani achitate/încasate pentru lucrarea "organizare șantier" necesară realizării obiectivului de investiții DN79 Contract 6R1 – Arad-Oradea, km 41-60, pe circuitul C.N.A.D.N.R. S.A. – ASTALDI SPA ITALIA SUCURSALA ROMÂNIA BUCUREȘTI – VVTC EURO-CONSTRUCT S.R.L. – AVI COMPACT S.R.L. + CEVIS GRUP S.R.L.

ASTALDI a solicitat, cu aprobarea consultantului WSP INTERNATIONAL SWEDEN AB, decontarea lucrărilor reprezentând organizare șantier în valoare totală de 7.327.425 lei, sumă decontată integral de beneficiarul C.N.A.D.N.R. S.A.

Pentru aceeași lucrare, ASTALDI a achitat către VVTC suma de 22.760.654 lei, iar aceasta din urmă a achitat, la rândul ei, suma totală de 5.904.780 lei către alți doi subcontractori, respectiv AVI COMPACT S.R.L. și CEVIS GRUP S.R.L., pentru executarea lucrărilor de organizare șantier.

VVTC nu a executat și nici nu ar fi putut executa lucrări de organizare șantier întrucât nu deținea experiența în domeniul construcțiilor de drumuri anterior lunii iunie 2009, când a fost încheiat contractul cu ASTALDI, și nu deținea personalul și nici mijloacele fixe necesare executării unei lucrări de natura celor privind organizarea de șantier pentru drumuri. Nici subcontractorii operatorului economic VVTC, respectiv AVI COMPACT S.R.L. și CEVIS GRUP S.R.L., nu dețineau personalul, nu aveau experiența și logistica necesare executării unei asemenea lucrări.

De asemenea, containerele pentru birouri au fost achiziționate chiar de antreprenorul general ASTALDI de la alți operatori economici specializați din Italia și din România.

Suma de 1.513.680 lei a fost încasată de CEVIS GRUP S.R.L. de la VVTC pentru închirierea a două autoturisme pe o durată de două luni de zile și nu pentru executarea de lucrări de construcții-montaj (instalare spălătorie auto, livrare și montaj containere pentru birouri, stație de sortare). Nu există documente justificative din care să rezulte realitatea serviciilor prestate.

Fiind audiat în calitate de martor, reprezentantul CEVIS GRUP S.R.L., respectiv SÎRBU EMIL, a declarat, în esență, că societatea CEVIS GRUP S.R.L. nu a executat lucrări de construcții (organizare șantier) în beneficiul VVTC, facturile emise de CEVIS GRUP S.R.L. către VVTC fiind întocmite la solicitarea martorei OPREA VALERIA (asociat și director economic în cadrul VVTC).

AVI COMPACT S.R.L. a desfășurat și desfășoară și în prezent activitate în alt domeniu decât executarea de lucrări de construcții și, de asemenea, în anul 2009, nu a deținut personal calificat pentru a avea posibilitatea de a realiza lucrări de construcții. În această perioadă, operatorul economic nu a avut utilajele necesare și nu a angajat cheltuieli în legătură cu acestea (carburant, deplasare/cazare personal etc).

În plus, AVI COMPACT a procedat la ajustarea TVA în sumă de 1.197.673 lei dedusă în baza facturilor de achiziție întocmite de TELIATIN IMPEX S.R.L. (și TRACOR CONSTRANS S.R.L.) în anul 2009 și a inclus în categoria cheltuielilor nedeductibile suma de 6.303.545 lei reprezentând totalul aceluiași facturi. Ulterior, AVI COMPACT S.R.L. a achitat suma de 1.106.831 lei reprezentând TVA și 930.898 lei reprezentând impozit pe profit (baza impozabilă fiind suma de

6.303.545 lei). Cu alte cuvinte, prin ajustarea bazei impozabile și achitarea TVA și a impozitului pe profit datorate, AVI COMPACT S.R.L. a confirmat că raportul comercial derulat cu TELIATIN IMPEX S.R.L. nu a fost real.

Directorul S.C. AVI COMPACT S.R.L., respectiv martorul PANDELE MARIAN, a susținut că această societate a avut raporturi comerciale cu TELIATIN IMPEX S.R.L., relația comercială fiind coordonată de numitul Bacheș Marian (decedat în prezent). Acesta din urmă i-a comunicat martorului că lucrările contractate de AVI COMPACT S.R.L. cu VVTC au fost executate de subcontractantul celei dintâi societăți.

De asemenea, nu au fost respectate și nu au fost prezentate documente aferente clauzelor contractului nr. 213/2009, respectiv situații de lucrări însoțite de măsurători aprobate de dirigintele de șantier al antreprenorului și al consultantului, situația finală verificată și aprobată de către antreprenor și consultant, acordul prealabil scris al antreprenorului pentru subcontractarea întregii lucrări, asigurare încheiată de subantreprenor cu o agenție de asigurare agreată de antreprenor. Antreprenorul general ASTALDI nu putea subcontracta mai mult de 35% din valoarea acceptată a contractului, iar pentru subcontractări care depășesc 2% din această valoare, trebuia obținută aprobarea prealabilă a consultantului WSP. Valoarea contractului nr. 213/2009 depășește 10% din valoarea totală a lucrărilor ce trebuiau executate de antreprenorul general fără a exista aprobare din partea consultantului.

Lucrările de organizare șantier nu au fost executate de VVTC în lunile octombrie și noiembrie 2009, situația din teren, conform raportului fotografic cu evoluția și stadiul lucrărilor, indică faptul că, în perioada mai – iunie 2009, se executau deja lucrări la organizarea de șantier, iar începând cu data de 10.07.2009, antreprenorul general ASTALDI a demarat lucrări de reparații drum, suprastructură, excavații, execuție parțială casete drum ("road-box"), asfaltări parțiale și altele. De asemenea, în perioada august – decembrie 2009, au fost executate lucrări de construcție drum (reparații, săpături, turnare asfalt), organizarea de șantier fiind finalizată.

Ordinea derulării fazelor la lucrările de construcții drumuri este următoarea: proiectare, organizare de șantier, execuție. În consecință, nu se putea demara execuția lucrărilor fără ca antreprenorul general/consultantul să dețină birouri, depozite, laboratoare de încercări, stație spălare utilaje etc.

Pe de altă parte, VVTC nu deținea experiență în domeniul construcțiilor de drumuri anterior lunii iunie 2009, acest operator economic efectuând doar lucrări de construcții civile (construcții de case) și lucrări de anvelopare de blocuri. Chiar și în aceste cazuri, lucrările au fost executate prin subantreprenori, iar în perioada iunie 2009-2012, a desfășurat, în principal, activitate în sfera construcțiilor civile, drumuri, poduri, anvelopări blocuri, și a deținut în medie șapte angajați.

Mai mult decât atât, antreprenorul general ASTALDI avea capacitatea tehnică și logistică pentru realizarea lucrărilor de reabilitare aferente contractului 6R1-DN79 Arad-Oradea, km 41-60. Astfel, începând cu luna iulie și până în luna septembrie 2009, acest operator economic a avut alocați între 66 și 138 angajați cu diverse specializări, respectiv gestionari, șef depozit, șef laborator, funcționar administrativ, ingineri, tehnicieni laborator, mecanici, lăcătuși, mecanici auto, conducători auto, macaragii, mecanici utilaje, sudori, mașiniști, laboranți, muncitori necalificați și alții.

De altfel, ASTALDI a încheiat cu alți doi operatori economici contracte având ca obiect prestări servicii, respectiv contractul nr. 11.09 din data de 01.04.2009 încheiat cu S.C. GAMA CONSTRUCT S.R.L., în valoare de 1.119.691 lei, și contractele nr. 40.09 din data de 15.09.2009 și nr. 51.09 din data de 19.10.2009 încheiate cu S.C. OPENTRANS S.R.L., în valoare totală de 453.256,37 lei.

În baza contractului nr. 11.09/01.04.2009, modificat prin două acte adiționale, în perioada 01.04.2009 – 31.12.2009, operatorul economic GAMA CONSTRUCT S.R.L. a prestat servicii constând în turnare elemente din beton armat – montare armătură, montare cofraj, compactare beton, împrejmuire plasă pentru beneficiarul ASTALDI.

Pentru aceste servicii, ASTALDI a înregistrat, în aceeași perioadă, facturi emise de S.C. GAMA CONSTRUCT S.R.L. în valoare totală de 1.119.691,48 lei.

Documentele justificative întocmite, respectiv certificate interimare de plăți, întocmite pentru lucrările lunare realizate, au mențiuni cu privire la valoarea lucrărilor efectuate în lună, cât și cu privire la valoarea lucrărilor din lunile precedente; anexele la aceste certificate cuprind cantitățile și valoarea materialelor utilizate, tipul, cantitatea și valoarea manoperei, semnate de subcontractor (GAMA CONSTRUCT) și sunt avizate fie de managerul de proiect (LUCIANO CROSETTA), fie de dirigintele de șantier (SARINO RODI); GAMA CONSTRUCT a folosit între 10 și 56 muncitori pentru efectuarea lucrărilor, fiind evidențiate numărul de ore prestate de fiecare lucrător în parte și calificarea acestuia. Activitatea lucrativă desfășurată de angajații acestui operator economic a fost certificată (avizată) de dirigintele de șantier (SARINO RODI) și/sau șeful de șantier. Toate aceste aspecte conduc la concluzia că GAMA CONSTRUCT a prestat/executat cel puțin o parte din lucrările de amenajare șantier conform contractului încheiat cu antreprenorul general ASTALDI.

În acest sens, Tribunalul a apreciat ca relevantă declarația martorului FANEA GHEORGHE și a redat în cuprinsul sentinței declarația acestuia.

Totodată, în baza contractelor nr. 40.09/15.09.2009 și nr. 51.09/19.10.2009, în perioada august – noiembrie 2009, ASTALDI a închiriat de la S.C. OPENTRANS S.R.L. diverse utilaje, respectiv cisterne, autoutilitare mixte, microbuz mixt, autoutilitare, stivuitor și autobasculantă 8x4. Pentru aceste servicii, antreprenorul general a înregistrat facturi de achiziție emise de OPENTRANS S.R.L. în valoare totală de 453.256,37 lei.

Din conținutul rapoartelor lunare de lucru, întocmite pe fiecare tip de utilaj în parte, rezultă faptul că, în perioada august – noiembrie 2009, utilajele închiriate au fost angajate în activități de udat baza/drum, de transport persoane și materiale, deflectometrie (testare drum), de încărcat/descărcat materiale, de asigurat siguranța circulației, de frezat asfalt, de transport balast, pământ, deșeu rezultat după frezat și altele.

În acest sens, Tribunalul a apreciat ca relevantă declarația martorului STANCIU IOAN GABRIEL și a redat în cuprinsul sentinței declarația acestuia.

De asemenea, martorul LEANCA IONEL, administratorul VVTC EUROCONSTRUCT S.R.L. la data faptei, a confirmat faptul că această societate nu a executat lucrări de amenajare șantier pentru antreprenorul general ASTALDI în anul 2009.

Cu ocazia audierii, în cursul urmăririi penale, în calitate de inculpat, ANTON MARIN, deși nu a recunoscut acuzația reținută în sarcina sa, a arătat că, în vara anului 2009, a avut mai multe întâlniri cu inculpatul IONESCU ADRIAN MIHAI, în calitate de director general adjunct al Direcției de Coordonare și Monitorizare Autostrăzi din cadrul CNADNR (la acea dată), și fost consilier al ministrului transporturilor și infrastructurii, și cu martorul denunțator CANINO PIER LUCA, reprezentantul ASTALDI, aceștia spunându-i că este nevoie de bani pentru finanțarea campaniei electorale organizate de Partidul Democrat Liberal pentru alegerea Președintelui României. În acest scop, IONESCU ADRIAN MIHAI și CANINO PIER LUCA i-ar fi propus lui ANTON MARIN ca ASTALDI să încheie un contract de lucrări cu S.C. VVTC EUROCONSTRUCT S.R.L., societate la care ANTON MARIN era asociat, iar o parte din banii pe care această din urmă societate urma să-i încaseze să fie direcționată către Partidul Democrat Liberal. Inculpatul ANTON MARIN nu a recunoscut că suma de 22.760.654,00 lei a fost transferată de ASTALDI către VVTC EUROCONSTRUCT S.R.L. cu titlu de mită pentru avizarea documentația privind obiectivul de investiții “DEZVOLTARE ȘI MODERNIZARE AIBO – CONTINUAREA LUCRĂRILOR ÎN CADRUL FAZEI a III-a, în faza de proiectare REACTUALIZARE STUDIU DE FEZABILITATE PENTRU OBIECTIVUL DE INVESTIȚII DEZVOLTARE ȘI MODERNIZARE AIBO – CONTINUAREA LUCRĂRILOR ÎN CADRUL FAZEI A III A”, precum și nota de fundamentare și proiectul de hotărâre de guvern privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici reactualizați ai obiectivului de investiții “Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional București-Otopeni” și privind aprobarea continuării lucrărilor și a finanțării obiectivului.

Judecătorul fondului a înlăturat, ca neîntemeiată, apărarea inculpatului ANTON MARIN, cu motivarea că este contrazisă de declarațiile martorilor CANINO PIER LUCA și BURLAN DRAGOȘ EUGEN, dar și de declarația coinculpatului IONESCU ADRIAN MIHAI. Acesta din urmă, cu ocazia audierii din data de 15.06.2017, a declarat următoarele: “În cadrul discuțiilor pe

care le-am avut cu CANINO PIER LUCA și cu ANTON MARIN la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii la începutul lunii iunie 2009, i-am dat de înțeles lui CANINO PIER LUCA că-l vom ajuta cu problemele legate de contractul de la Aeroportul Henri Coandă București Otopeni”, descriind modul în care urma să aibă loc transferul sumei de bani.

Atât inculpatul ANTON MARIN, cât și inculpatul IONESCU ADRIAN MIHAI au susținut că suma de bani primită de la ASTALDI a fost retrasă în numerar din conturile VVTC EUROCONSTRUCT S.R.L și predată la casieria (în anul 2009) Partidului Democrat Liberal în scopul finanțării campaniei electorale organizate pentru alegerea Președintelui României în anul 2009, aspect neconfirmat de celelalte mijloace de probă administrate în cauză.

De asemenea, instanța de fond a reținut că nici susținerea inculpaților și a asociațiilor VVTC EUROCONSTRUCT că toți banii primiți de la ASTALDI ar fi fost folosiți pentru finanțarea campaniei electorale organizate de Partidul Democrat Liberal pentru alegerea Președintelui României în anul 2009 nu este confirmată de celelalte probe administrate în cauză.

Astfel, martorele URS MARIA și NAIDIN CARMEN-DANIELA, casiere ale Partidului Democrat Liberal în anul 2009, au declarat, în esență, că toate donațiile și sponsorizările primite pentru campania electorală din anul 2009 au fost înregistrate în evidențele contabile ale partidului și că nu au primit bani de la inculpatul IONESCU ADRIAN MIHAI.

Faptul că martorul-denumător a declarat că suma de bani i-a fost pretinsă pentru finanțarea campaniei electorale din anul 2009 nu poate conduce la o altă concluzie, întrucât nici acest martor nu a cunoscut destinația reală a sumei de bani.

De altfel, din concluziile raportului de expertiză contabilă judiciară și suplimentului de expertiză rezultă fără putință de tăgadă că suma de 22.760.654,00 lei a fost utilizată în interesul S.C. VVTC EUROCONSTRUCT S.R.L., societate la care inculpatul ANTON MARIN era asociat, și al celorlalți asociați.

A înlăturat apărările inculpatului ANTON MARIN, în sensul neatragerii răspunderii penale, cu motivarea că sunt contrazise de întreg materialul probator.

Astfel, inculpatul a susținut, pe de o parte, că lucrările ce au făcut obiectul contractului încheiat de S.C. VVTC EUROCONTRST S.R.L. cu ASTALDI S.P.A. au fost în realitate executate, însă Tribunalul a arătat că această susținere este contrazisă de inculpatul Ionescu Adrian Mihai care a recunoscut acuzațiile ce i s-au reținut, situația de fapt expusă de actul de sesizare și care totodată, în fața instanței a confirmat modalitatea în care acest contract s-a încheiat, respectiv pentru „să se poată rezolva disponibilitatea firmei ASTALDI de a finanța o parte din campania PDL”, declarația acestuia din cursul urmăririi penale, *filele 235 – 239, vol. 5 d.u.p.*

De asemenea, martorii audiați în cursul urmăririi penale și reaudiați de instanță au confirmat situația de fapt reținută.

În ceea ce privește declarația martorului Brumar Gheorghe (administrator al S.C. BROM BUILD CORPORATION S.R.L), judecătorul fondului a reținut că acesta a relatat despre lucrări executate în subantrepriza S.C. VVTC EUROCONSTRUCT S.R.L., în toamna anului 2009, printre care și organizare șantier, însă, susținerile acestui martor sunt contrazise de raportul fotografic cu evoluția și stadiul lucrărilor, din care rezultă că în perioada mai – iunie 2009, se executau deja lucrări la organizarea de șantier, iar începând cu data de 10.07.2009, antreprenorul general ASTALDI a demarat lucrări de reparații drum, suprastructură, excavații, execuție parțială casete drum (“road-box”), asfaltări parțiale și altele, astfel că organizarea de șantier era deja finalizată. Totodată, sunt contrazise de raportul de expertiză contabilă efectuată în cauză (în cursul urmăririi penale) din care rezultă că suma de 22.760.654 lei, încasată de S.C. VVTV EURO CONSTRUCT S.R.L. de la ASTALDI S.P.A., a fost transferată către: A.C. AVI COMPACT (suma de 4.391.100 lei), V&V Trading Company S.A. (suma de 3.709.478 lei), CEVIS GRUP S.R.L. (suma de 1.515.680 lei), suma de 6.983.201 lei a fost retrasă în numerar, suma de 794.232 lei a fost transferată în contul numitului Ivașcu Paul, suma de 471.200 lei a fost transferată în contul inculpatului Anton Marin, suma de 397.622 lei în contul numitei Oprea Valeria, persoane care ulterior au retras banii în numerar, cu suma de 4.500.140 lei s-au achitat impozite și taxe, iar suma de 174.743 lei a fost virată S.C. BROM BUILD CORPORATION S.R.L.. De asemenea, sumele astfel încasate de A.C. AVI COMPACT, le-a transferat către TRACTOR CONSTRANS (care le-a

retras în numerar) și către TELIATIN IMPEX care le-a virat la rândul său către SILVER STUDIO STYLE și Triumph Media, societăți care au retras sumele de bani în numerar.

De asemenea, în sprijinul concluziei că S.C. BROM BUILD CORPORATION S.R.L nu a executat lucrări de organizare șantier la obiectivul DN 79 contract 6 R1Arad – Oradea, instanța de fond a reținut că, potrivit expertizei contabile, deși contractul avea valoarea de 16.929.038,50 lei fără TVA, din suma încasată de S.C. VVTV EURO CONSTRUCT S.R.L. de la ASTALDI S.P.A. doar suma de 174.743,34 lei a primit-o S.C. BROM BUILD CORPORATION S.R.L. în baza a 3 facturi emise la 03.11.2010 și la 07.12.2010, iar, ulterior, în anii 2010 – 2011, facturile emise de S.C. BROM BUILD CORPORATION S.R.L (în valoare totală de 10.354.601,54 lei) au fost achitate integral de S.C. VVTV EURO CONSTRUCT S.R.L. prin virament bancar sau prin compensare sau prin returnare garanție de bună execuție, sume primite pentru altfel de lucrări, executate în anii 2011 – 2012.

În plus, potrivit declarațiilor și actelor financiar contabile depuse de martorul Fanea Gheorghe (administrator al S.C. GAMA CONSTRUCT S.R.L.), reaudit și de instanță și a martorului Stanciu Ioan (administrator al S.C. OPENTRANS S.R.L.), rezultă, fără nici un dubiu, că lucrările de organizare șantier la obiectivul DN 79 contract 6 R1Arad – Oradea au fost executate de Astaldi SPA, S.C. GAMA CONSTRUCT S.R.L. și S.C. OPENTRANS S.R.L.

În ceea ce privește apărarea inculpatului Anton Marin, în sensul că documentul de avizare a indicatorilor tehnico-economici a fost semnat de inculpat la data de 19.02.2009, deci cu mult timp înainte de presupusa acceptare a primirii de bani de la martorul denunțator Canino Pier Luca, Tribunalul a reținut următoarele:

Este adevărat că avizarea documentației privind obiectivul de investiții *“DEZVOLTARE și MODERNIZARE AIBO – CONTINUAREA LUCRĂRILOR ÎN CADRUL FAZEI a III-a, în faza de proiectare REACTUALIZARE STUDIU DE FEZABILITATE PENTRU OBIECTIVUL DE INVESTIȚII DEZVOLTARE ȘI MODERNIZARE AIBO – CONTINUAREA LUCRĂRILOR ÎN CADRUL FAZEI A III A*, document semnat de inculpat în calitate de vicepreședinte al Consiliului tehnico – economic din cadrul Ministerului Transporturilor s-a realizat în data de 19.02.2009, conform ștampilei cu nr. atribuit acestui document. Astfel, instanța de fond a reținut că acest document a primit nr. 33/6/19.02.2009 și nu 33/C/1902/2009 cum, în mod eronat, a reținut Ministerul Public. Acest fapt rezultă din documentul transmis în original de Ministerul Transportului, document care a fost fotocopiat și certificat de grefierul de ședință, după ce a fost prezentat instanței cât și părților.

Însă, acest fapt nu modifică în nici un sens acuzația adusă inculpatului, deoarece acest document a reprezentat anexă la Avizul din 18.06.2009 și la Nota de fundamentare a Proiectului de Hotărâre de Guvern, Notă de fundamentare semnată de inculpat la data de 15.07.2009, în calitate de secretar de stat, *filele 32 – 40 -verso-, vol. 30 d.u.p.*. Aprobarea Hotărârii de Guvern nu se putea realiza fără Nota de fundamentare și fără avizarea documentației privind obiectivul de investiții *“DEZVOLTARE și MODERNIZARE AIBO – CONTINUAREA LUCRĂRILOR ÎN CADRUL FAZEI a III-a, în faza de proiectare REACTUALIZARE STUDIU DE FEZABILITATE PENTRU OBIECTIVUL DE INVESTIȚII DEZVOLTARE ȘI MODERNIZARE AIBO – CONTINUAREA LUCRĂRILOR ÎN CADRUL FAZEI A III”*.

Pentru aceleași argumente, s-a înlăturat apărarea inculpatului Anton Marin de a se constata intervenirea prescripției speciale a răspunderii penale. În actul de sesizare, s-a reținut că inculpatul, în calitate de secretar de stat și de vicepreședinte al Consiliului Tehnico - Economic în cadrul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii (la data faptei), având în coordonare activitatea Companiei Naționale *“Aeroportul Internațional Henri Coandă-București”* S.A. Otopeni, la începutul lunii iunie 2009, a acceptat promisiunea și, ulterior, în perioada 23.07 – 20.11.2009, a primit indirect, respectiv în conturile bancare ale S.C. VVTC EURO-CONSTRUCT S.R.L., societate la care fostul secretar de stat era asociat, de la ASTALDI SPA ITALIA SUCURSALA ROMÂNIA BUCUREȘTI (în continuare ASTALDI), reprezentată de martorul denunțator CANINO PIER LUCA, pentru altul suma totală de 22.760.654 lei, reprezentând contravaloarea unor lucrări care nu au fost realizate, cu titlu de *“comision”* (3,5% din diferența dintre valoarea actelor adiționale nr. 9 și nr. 10 la contractul din data de 30.04.1992 pentru Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului

Internațional București – Otopeni) pentru a aviza, în perioada 15 iunie - 17 iulie 2009, documentația privind obiectivul de investiții “*DEZVOLTARE ȘI MODERNIZARE AIBO – CONTINUAREA LUCRĂRILOR ÎN CADRUL FAZEI a III-a, în faza de proiectare REACTUALIZARE STUDIU DE FEZABILITATE PENTRU OBIECTIVUL DE INVESTIȚII DEZVOLTARE ȘI MODERNIZARE AIBO – CONTINUAREA LUCRĂRILOR ÎN CADRUL FAZEI A III A*”, precum și nota de fundamentare și proiectul de hotărâre de guvern privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici reactualizați ai obiectivului de investiții “*Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional București-Otopeni*” și privind aprobarea continuării lucrărilor și a finanțării obiectivului; proiectul de hotărâre de guvern a fost adoptat în ședința Guvernului din data de 22.07.2009, fiind emisă Hotărârea de Guvern nr. 852/2009, act administrativ necesar pentru încheierea actului adițional nr. 10 din data de 21.08.2009 la contractul din data de 30.04.1992 pentru Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional București – Otopeni, având ca părți Compania Națională Aeroportul Internațional Henri Coandă – București, în calitate de beneficiar, și ROMAIRPORT SRL ROMA SUCURSALA BUCUREȘTI.

Prin urmare, acuzația a vizat inclusiv semnarea de către inculpat a Notei de fundamentare, la data de 15.07.2009, iar acceptarea primirii sumei de bani de la Astaldi s-a realizat anterior, la începutul lunii iunie, așa cum a rezultat din declarațiile martorilor audiați în cauză. Indiferent dacă se au în vedere dispozițiile Codului penale anterior sau pe cele ale actualului Cod penal, reținând data faptei iunie 2009 și ordonanța de continuarea a urmăririi penale din 31.05.2017, comunicată suspectului, la data de 31.05.2017, termenul de prescripție nu era împlinit. După comunicarea inculpatului a actelor față de care dispozițiile legale prevedeau obligativitatea comunicării, cursul prescripției a fost întrerupt, iar termenul prescripției speciale este de 15 ani (adică în 2024) potrivit art. 122 al. 1 lit. b din C.p. anterior și a art. 124 din C.p. anterior (depășirea termenului prev. de art. 122 cu jumătate, în forma în vigoare la data faptei), respectiv de 16 ani (adică în 2025) potrivit art. 154 al. 1 lit. c din C.p. și art. 154 din C.p.

Tribunalul a respins solicitarea inculpatului de a se dispune achitarea sa pentru că în Codul penal anterior nu era reglementată luarea de mită pentru altul, cu motivarea că, într-adevăr, în Noul Cod penal se remarcă modificarea adusă, constând în aceea că pretinderea, primirea ori acceptarea de bani și alte foloase se poate face și în beneficiul unei alte persoane, nu doar în interesul propriul făptuitor. O astfel de posibilitate nu era *expres* prevăzută în norma corespondentă din Codul penal din 1969, fără să excludă această posibilitate (așa cum rezultă din practica judiciară și doctrină), însă, în noua reglementare legiuitorul a ținut să o menționeze explicit, folosind expresia „pentru sine sau pentru altul”.

Inculpatul Ionescu Adrian Mihai, în apărare, a solicitat aplicarea art. 396 alin. 10 C.p.p., motivat de faptul că a recunoscut săvârșirea faptei imputate, dacă instanța va reține aceeași situație de fapt ca cea descrisă în rechizitoriu, că nu a solicitat probe noi și că, având în vedere circumstanțele persoane ale inculpatului cât și circumstanțele reale ale comiterii faptei, a apreciat că sunt îndeplinite condițiile prev. de art. 91 C.p..

Judecătorul fondului a concluzionat că, din probele administrate – audiere de inculpați, martori, expertiză contabilă, înscrisuri – rezultă fără nici un dubiu că inculpații se fac vinovați de săvârșirea infracțiunilor pentru care au fost trimiși în judecată.

Relativ la aplicarea legii mai favorabile, examinând comparativ cele două legi pentru a determina, în concret, legea penală mai favorabilă, judecătorul fondului a constatat că singura modificare care are influență în speță vizează regimul sancționator, apreciind că legea nouă este legea penală mai favorabilă întrucât limita maximă a pedepsei închisorii este redusă comparativ cu cea din legea veche.

Tribunalul a concluzionat că, în drept, fapta inculpatului ANTON MARIN, astfel cum a fost anterior descrisă, constituie infracțiunea de luare de mită, prev. de art. 289 alin. 1 din Codul penal, rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplic. art. 5 alin.1 din Codul penal, iar fapta inculpatului IONESCU ADRIAN MIHAI constituie complicitate la infracțiunea de luare de mită, prev. de art. 48 C.p. rap. la art. 289 alin. 1 din C.p. rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplic. art. 5 al. 1 din C.p.

La individualizarea judiciară a pedepsei închisorii ce a fost aplicată fiecărui inculpat în parte, instanța de fond a avut în vedere criteriile generale de individualizare a pedepsei, prev. de art. 74 din C.p., reținând modalitatea ingenioasă de comitere, prin mascarea mitei în contractul de prestări servicii încheiat, asigurând-și în această modalitate o aparență de legalitate și nedescoperire a faptei de către organele abilitate ale statului, iar pe de altă parte din cuantumul mitei, de peste 22 milioane de lei.

A mai avut în vedere funcțiile deținute de către inculpați, respectiv inculpatul Anton Marin a deținut o funcție de stat, aceea de secretar de stat în cadrul Ministerului Transporturilor, iar inculpatul Ionescu Adrian Mihai aceea de director general adjunct al Direcției de Coordonare și Monitorizare Autostrăzi din cadrul Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri din România.

Relativ la circumstanțele personale, a reținut că inculpații nu au antecedente penale, dar și poziția procesuală a inculpatului Ionescu Adrian Mihai, de recunoaștere a faptei, că acesta are studii superioare, că are familie încheată care să îi asigure sprijinul material și moral, are doi copii minori în întreținere, este bine integrat în societate, este apreciat la locul de muncă, fiind stabilit în Austria, Viena, conform înscrisurilor depuse.

Cu privire la inculpatul Anton Marin, a reținut că nu are antecedente penale, a colaborat cu organele de urmărire penale, are familie, studii superioare.

La individualizarea judiciară a executării pedepsei închisorii, pentru inculpatul Ionescu Adrian Mihai, instanța de fond a ținut cont de infracțiunea săvârșită, de modalitatea concretă în care a săvârșit fapta, de atitudinea inculpatului în timpul urmăririi penale, cât în cursul judecății și raportându-se la lipsa antecedentelor penale, a vârstei inculpatului, a apreciat că, determinarea inculpatului de a-și reevalua atât comportamentul cât și valorile sociale ocrotite de lege precum și că inculpatul se poate reintegra în societate, respectiv că scopul pedepsei, se poate realiza și fără executarea efectivă a pedepsei rezultante de către inculpat, astfel că a dispus suspendarea executării pedepsei, sub supraveghere, pe un termen de supraveghere stabilit în condițiile art. 92 C.p.

Cu privire la inculpatul Anton Marin, față de cuantumul pedepsei, singura modalitate de executare este regimul penitenciar.

Prin raportare la aspecte teoretice și la art. 289 alin. 3 din Codul penal, instanța de fond a dispus confiscarea sumei de 22.760.654 lei, pretinse și primite de inculpatul ANTON MARIN, cu motivarea că probatoriul administrat nu a relevat care este suma de bani pe care inculpatul IONESCU ADRIAN MIHAI a primit-o efectiv de la inculpatul ANTON MARIN, pentru a se putea dispune confiscarea specială a acesteia, iar, în cursul cercetării judecătorești, inculpatul a arătat că a luat pungile de la inculpatul Anton Marin, nu a verificat ce anume conțin acele pungi, iar, după spusele inculpatului Anton, erau bani. Nu i-a numărat, nu știe dacă erau lei sau în alte valute, însă le-a lăsat la PDL, într-un colț al casieriei.

Fiind întrebat, inculpatul ANTON MARIN nu a putut preciza cuantumul sumelor de bani pe care le-a predat inculpatului IONESCU ADRIAN MIHAI. De asemenea, nici acest inculpat nu a indicat suma exactă pe care a primit-o *“în pungi și într-o geantă”* de la inculpatul ANTON MARIN.

În fața instanței de fond, inculpatul Anton Marin a susținut că, în urma contractului încheiat cu ASTALDI, societatea VVTC EUROCONSTRUCT a avut un profit de 3.200.000 lei, iar, din acest profit, inculpatul Anton a ridicat 1.800.000 lei, cu titlu de dividende, o parte și, o altă parte, cu titlu de restituire împrumut.

Aceste apărări au fost înlăturate de instanța de fond, cu motivarea că sunt contrazise de întreg probatoriul administrat, respectiv de declarațiile inculpatului Ionescu Adrian Mihai, ale martorului Leanca Ionel, ale martorului denunțator Canino Pier Luca, coroborate cu raportul de expertiză judiciar contabilă.

În ceea ce privește măsurile asigurătorii, instanța de fond a menținut sechestrul asigurator instituit prin Ordonanța din data de 06.06.2017, *filele 1 – 20, vol. 6 d.u.p.*, prin care s-a instituit măsura asigurătorie a sechestrului până la concurența sumei de 22.760.654 lei, asupra tuturor bunurilor prezente și viitoare aparținând inculpatului ANTON MARIN, și prin Ordonanța nr. 502/P/2016 din data de 18/12/2017, *filele 323 – 324, vol. 8 d.u.p.*, care a modificat și completat ordonanța din 06.06.2017, cu motivarea că măsurile asigurătorii reprezintă măsuri procesuale cu

caracter real care au ca efect indisponibilizarea bunurilor mobile și imobile care aparțin suspectului, inculpatului sau părții responsabile civilmente, în vederea confiscării speciale, a confiscării extinse, executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori acoperirii despăgubirilor civile.

În continuare, cu privire la cererea Ministerului Public de desființare a înscrisurilor menționate în actul de sesizare, Judecătorul fondului a respins-o ca neîntemeiată, cu motivarea că desființarea înscrisurilor enumerate de Ministerul Public reprezintă, în cadrul procesului penal, o măsură care aparține exclusiv laturii penale a procesului penal și care nu ține de soluționarea acțiunii civile din procesul penal, că privește numai înscrisurile în sensul strict dat de „*instrumentum probationis*”, nu și actele juridice și totodată nu poate fi dispusă atât timp cât obiectul acțiunii penale a privit doar infracțiunea de luare de mită.

Împotriva acestei sentințe penale, în termenul prevăzut de lege, au declarat apel Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție și inculpatul Anton Marin.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție a solicitat admiterea apelului, desființarea, în parte, a sentinței penale atacate și, rejudecând pe fond, majorarea pedepselor aplicate inculpaților, precum și modificarea regimului de executare a pedepsei aplicate inculpatului Ionescu Adrian Mihai și anume, executare în regim de detenție.

În motivele scrise de apel, s-a arătat că, în ceea ce îl privește pe inculpatul Anton Marin, nu s-a avut în vedere o corectă individualizare a pedepsei, prin raportare la cuantumul mitei solicitate și care a intrat în proprietatea acestuia și la circumstanțele reale și personale ale inculpatului. Prima instanță a pus accentul pe circumstanțele sale personale care, în opinia Ministerului Public, constituie o stare de normalitate și nu pot fi avute în vedere la reducerea pedepsei și orientarea acesteia către minimul special.

De asemenea, s-a criticat și cuantumul pedepsei și modalitatea de executare a pedepsei aplicate inculpatului Ionescu Adrian Mihai, apreciind că acesta, chiar dacă a recunoscut săvârșirea faptelor, prima instanță a opinat pentru o reducere a pedepsei la limita minimă specială.

Inculpatul Anton Marin a solicitat, în esență, admiterea apelului, desființarea sentinței penale și trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de fond, pentru nemotivarea hotărârii pronunțate, apreciind că respectivele considerente ale primei instanțe nu pot reprezenta o motivare din perspectiva exigențelor reținute din ce în ce mai des și în practica instanțelor naționale, cu atât mai puțin din perspectiva jurisprudenței CEDO. A menționat că instanța de fond nu a analizat apărările sale, ci a preluat în integralitate rechizitoriul. A arătat că, indiferent că în discuție este instituția prescripției răspunderii penale, având în vedere solicitarea de continuare a procesului penal, a apreciat că este necesar să se asigure dublul grad de jurisdicție, potrivit principiul procedural al existenței căii de atac, dar și în concret, prin existența unei motivări care să permită o analiză completă și coerentă a motivelor care au condus la condamnarea inculpatului.

A solicitat achitarea sa, motivând că urmărirea penală nu a fost începută pentru fapta cu care a fost sesizată instanța.

În condițiile în care instanța a fost sesizată într-o asemenea manieră, nerespectându-se dispozițiile art. 305 alin. 2 din Codul de procedură penală, se impune a se constata că nu s-a început urmărirea penală cu privire la faptă, neputându-se dispune efectuarea în continuare a urmăririi penale pentru o faptă în plus, consecința fiind pronunțarea achitării în baza art. 16 alin. 1 lit. a Cod de procedură penală.

În temeiul art. 16 alin. 1 lit. b teza I din Codul de procedură penală, a solicitat să se constate că nu există o corelare între acuzația ce i-a fost adusă inculpatului, astfel cum a fost delimitată temporal, reținându-se că a vizat perioada 15 iunie-17 iulie, în timp ce documentația privind obiectivul de investiții „Dezvoltare și modernizare a Aeroportului Otopeni” a fost motivul și scopul pentru care ar fi solicitat și primit suma reținută în cuprinsul dosarului.

În urma probatoriului administrat în fața primei instanțe, s-a dovedit că această avizare a documentației s-a realizat din data de 19.02.2009, Direcția Națională Anticorupție susținând că a fost semnată în 15 iunie 2009.

A susținut că lipsește corelarea și legătura de cauzalitate între activitatea ce i se impută inculpatului, respectiv avizarea acestei documentații, reținându-se greșit adresa emisă la data de 15 iunie, și contraprestația efectiv primită, lipsind, practic, obiectul contraprestației inculpatului.

În egală măsură, se arată că ar fi emis avizul din 15 iunie 2009 în legătură cu care, de asemenea, s-a arătat și s-a dovedit că nu a fost semnat de către inculpat, ci de către numitul Dascălu Constantin, acel aviz semnat de către Dascălu Constantin având ca anexă documentația semnată încă din februarie de către inculpat.

Prin urmare, dacă se analizează obiectul cauzei, prin comparație cu încadrarea juridică dată faptei și cu descrierea în fapt și în drept a faptei cu care a fost sesizată instanța, nu se poate reține că ar fi comis infracțiunea reținută în sarcina sa, prin raportare la acele acțiuni pe care pretins le-ar fi realizat în virtutea calității sale de secretar de stat al Ministerului Transporturilor.

A solicitat să se constate că nu se poate reține îndeplinirea acelei tipicități obiective, neexistând o legătură de cauzalitate între pretinsa pretindere a sumei respective, oferirea sumei și semnarea documentației care este, deja, mult anterioară datei săvârșirii faptei.

Celelalte două aspecte care se rețin în sarcina inculpatului nu sunt realizate de către acesta, ci de către alte persoane din cadrul Ministerului Transportului.

A susținut că se poate reține doar suma de aproximativ 4 milioane lei, reținută inclusiv de către ANAF într-un raport de constatare, sumă percepută de către SC VVTC Euro-Constuct SRL, fără să existe o contraprestație, cu titlu de penalitate, pentru ca nu s-a emis la timp un ordin de începere a lucrărilor.

A arătat că nu și-a însușit nicio sumă necuvenită dintre cele reținute în cuprinsul dosarului, o parte din sumă fiind corelativă contraprestațiilor realizate de către SC Brom-Build Corporation SRL, iar o altă parte fiind plătită ca taxă la bugetul de stat, diferența fiind plătită în folosul PDL. La momentul respectiv, încadrarea juridică și textul de lege al infracțiunii de luare de mită nu cuprindea și modalitatea luării de mită pentru altul, aspect dezvoltat în cuprinsul motivelor de apel și care poate conduce la pronunțarea unei soluții de achitare a inculpatului Anton Marin.

Dacă se va aprecia că sunt întrunite elementele de tipicitate ale infracțiunii pentru care inculpatul a fost trimis în judecată, a solicitat să se constate că legea mai favorabilă inculpatului este Codul penal, forma în vigoare după pronunțarea Deciziei nr. 297/2018, impunându-se o soluție de încetare a procesului penal, în baza art. 16 alin. 1 lit. f C.p.p., prin raportare la decizia invocată, coroborat cu Decizia nr. 358/2022 și, de asemenea, la Decizia nr. 67/2012 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, care, de asemenea, este o decizie obligatorie, întrucât, s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale, fapta fiind localizată la momentul iunie 2009.

Cu privire la solicitarea reprezentantului Ministerului Public de a nu se aplica această legislație națională, în forma în care a fost în vigoare din 2008 și până în iunie 2022, în subsidiar, a solicitat aplicarea dispozițiilor art. 74 alin.1 lit.a și c și alin.2 C.p.din 1968 rap. la art. 19 din Legea nr.682/2002, cu suspendarea executării pedepsei sub supraveghere.

În ceea ce privește măsura confiscării speciale, a solicitat înlăturarea acestei măsuri și, în subsidiar, să fie avută în vedere suma reținută de ANAF prin raportul de constatare, ca fiind suma care a făcut obiectul clauzei penalizatoare dintre părți.

La termenul de judecată din data de 25.04.2023, apelantul-intimat-inculpat Anton Marin a arătat că solicită continuarea procesului penal și nu dorește să dea declarație în apel, iar intimatul-inculpat Ionescu Adrian Mihai a învederat că nu solicită continuarea procesului penal și nu dorește să dea declarație în apel.

Cu titlu preliminar, cu privire la Hotărârea din data de 24 iulie 2023 în cauza C-107/23 PPU și la Ordonanța din data de 9 ianuarie 2024, în cauza C-131/23, pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în cauză, există o opinie concordantă a doamnei judecător Jderu Claudia, care se va regăsi la finalul prezentei decizii, urmând a fi expusă în continuare opinia doamnei judecător Radu Adina Adriana, președintele completului de judecată:

Prin Decizia Curții Constituționale nr. 358/2022, s-a constatat că ansamblul normativ în vigoare nu oferă toate elementele legislative necesare aplicării previzibile a normei sancționate prin

Decizia nr.297 din data de 26.04.2018. Curtea a statuat, cu putere obligatorie pentru instanțele naționale, potrivit art. 147 alin. 4 din legea fundamentală, că a permite celui care interpretează și aplică legea penală, în absența unei norme exprese (în situația de față, în tăcerea legiuitorului), să stabilească el însuși regula după care urmează să rezolve un caz, luând ca model o altă soluție pronunțată într-un alt cadru reglementat, reprezintă o aplicare prin analogie a legii penale / (în materie penală). Or, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții Constituționale, art.7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni, se prevede și principiul potrivit căruia legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului, de exemplu, prin analogie.

Jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului în ceea ce privește exigențele de claritate și previzibilitate ale legii este cunoscută instanțelor naționale, iar claritatea și previzibilitatea unui text de lege sunt condiții esențiale ale calității și constituționalității normei juridice.

În atare situație juridică, lăsarea neaplicată a deciziilor Curții Constituționale prin care s-a statuat lipsa de previzibilitate și claritate a întreruperii termenului de prescripție a răspunderii penale (și a limitelor răspunderii penale), cu consecința lipirii de efecte a legislației naționale neconforme standardelor CEDO, ar conduce la crearea unui efect similar celui ce s-a urmărit a se înlătura, respectiv încălcarea drepturilor fundamentale ale omului, astfel cum au fost protejate de art. 7 din CEDO.

În materie penală, principiul legalității incriminării și a pedepsei, reglementat de Codul penal, dar și protejat, ca drept fundamental, de CEDO și de Constituția României, presupune ca niciun comportament să nu fie incriminat și nicio pedeapsă să nu fie stabilită sau aplicată în lipsa unei legi în vigoare la data actului de conduită. De aici, decurg două idei fundamentale, respectiv obligativitatea existenței unei norme de incriminare (*nulum crimen sine lege*) și neretroactivitatea legii penale care incriminează *ex novo*.

Legalitatea incriminării este un principiu fundamental al dreptului penal, destinat legiuitorului și organelor judiciare, conform căruia numai faptele prevăzute de legea penală în momentul săvârșirii lor constituie infracțiuni și pot fi sancționate penal. Destinatarul legii este astfel obligat să-și racordeze comportamentul său la normele juridice în vigoare în momentul când desfășoară conduita. Legalitatea infracțiunii asigură, inclusiv prin descrierea clară și precisă a faptelor ce constituie infracțiuni (*nulum crimen sine lege certa*), că persoanele își orientează comportamentele în funcție de regulile juridice în vigoare la momentul când desfășoară conduita. Nu se poate pretinde unui subiect de drept să anticipeze incriminările viitoare. Pe de altă parte, legalitatea incriminării garantează că, pentru cazuri similare, prin aplicarea legii penale nu se vor face discriminații sau inegalități de tratament juridic.

Se constată că, prin valorificarea unor cauze de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale doar în materia corupției, se creează premisele aplicării diferite a tratamentului juridic al concursului de legi penale în timp, în funcție de natura infracțiunii.

Or, natura infracțiunii este valorificată, din perspectiva ierarhiei valorilor sociale lezate și a gravității atingerii aduse acestora, prin normele dreptului penal substanțial special, instituțiile de drept penal general fiind comune tuturor infracțiunilor, iar excepțiile de la această regulă sunt stabilite de legiuitor (de ex. imprescriptibilitatea anumitor infracțiuni).

A da o rezolvare diferită unui concurs de legi penale în timp, în considerarea naturii infracțiunii, dar în absența unei dispoziții legale, care să fie rodul unei politici penale a statului, înseamnă a aplica jurisprudențial un tratament juridic diferit unor destinatari ai legii aflați în situații identice.

Însă, conform art. 14 din CEDO, unui cetățean trebuie să i se asigure dreptul la un proces echitabil (protejat de art. 6 CEDO) și respectarea principiului legalității pedepsei (protejat de art. CEDO) indiferent de natura infracțiunii comise.

Obligația impusă de CJUE de a lăsa neaplicate deciziile Curții Constituționale are ca efect concret, în legislația națională, introducerea unui element de diferențiere determinat de natura

infracțiunii - infracțiuni care aduc atingere intereselor financiare al Uniunii ori „corupția în general și, îndeosebi, corupția la nivel înalt, în special în cadrul administrației locale”, în situații juridice identice din punct de vedere al dispozițiilor generale de tragere la răspundere penală, cu consecința aplicării unui tratament juridic diferit, cu încălcarea art. 14 CEDO, iar introducerea unui astfel de element de distincție prin raportare la noțiunea de „risc sistemic de impunitate” doar pentru infracțiunile de corupție, care – în sine – prezintă dificultăți în apreciere în cauze concrete, este de natură a fi în necorelare/neconcordanță cu principiul legalității incriminării și a pedepsei, astfel cum a fost protejat prin art. 7 CEDO, art. 49 din Carta DFUE și consfințit de art. 23 alin.12 din Constituție.

În condițiile în care destinatarul legii este obligat să-și adapteze comportamentul său la normele juridice în vigoare în momentul când desfășoară conduita, legalitatea infracțiunii reclamă, în primul rând, necesitatea unei descrieri clare și precise a faptelor ce constituie infracțiuni, dar și a descrierii condițiilor în care se întrerupe prescripția răspunderii penale prin dispozițiile legale ce se opun cu forță obligatorie oricărei persoane (care nu poate invoca, de altfel, necunoașterea legii penale).

Prin urmare, câtă vreme legea nu conține criterii prestabilite care să definească noțiunile de „risc sistemic de impunitate”, „număr semnificativ de cauze”, pe care hotărârile CJUE le au în vedere ca situație premisă a lăsării neaplicate a deciziilor Curții Constituționale, nu se permite în concret persoanei acuzate de săvârșirea unei fapte penale să cunoască întinderea răspunderii sale penale, respectiv în ce condiții se întrerupe cursul prescripției acesteia, pentru simplul motiv că, ante factum, cetățeanul nu poate prevedea care este termenul de prescripție al răspunderii penale, în cazul săvârșirii unor anumite infracțiuni.

Aceste noțiuni sunt, deci, exterioare și ulterioare conduitei destinatarului normei și, în concret, nu i se poate imputa cetățeanului pasivitatea statului și vulnerabilitatea unui sistem și nici nu se poate oferi o interpretare a acestor noțiuni în defavoarea persoanei acuzate. Determinarea acestor noțiuni ce au efecte în planul întinderii răspunderii penale trebuie realizată prin folosirea unui limbaj uzual și accesibil (atât pentru destinatarul normei cât și pentru instanțele obligate să o aplice), astfel încât să se evite riscul extinderii legii prin analogie și greșita înțelegere a normelor de incriminare ori de tragere la răspundere. În cazul în care sunt utilizați termeni tehnici sau cu sens diferit de cel comun ori chiar suficient de vagi ori interpretabili în funcție de elemente exterioare conduitei destinatarului ori puterii de apreciere a judecătorului cauzei într-o cauză concretă, legiuitorul trebuie să-i stabilească întinderea. În lipsa acestor criterii care să asigure standardul de „înțelegere” și previzibilitate a normei și a noțiunilor obligatoriu a fi avute în vedere de instanțe, se constată, conform jurisprudenței constante CEDO, încălcarea art. 7 din Convenție.

Potrivit art. 371 din Codul de procedură penală, judecata se mărginește la faptele și la persoanele arătate în actul de sesizare a instanței. Noțiunea de „fapte și persoane arătate în actul de sesizare” nu include evaluarea unui risc sistemic de impunitate. Această evaluare presupune accesul la date și informații ce nu fac obiectul dosarului.

Noțiunea de „risc sistemic de impunitate” poate presupune analiza potențialului pericol pe care o anume conduită a unui sistem juridic o poate prezenta pentru însuși sistemul, fiind astfel o noțiune relativă, a cărei întindere poate varia în funcție de mulți factori, cum ar fi „numărul semnificativ de cauze” sau evoluția pe o anumită perioadă de timp a unei practici judiciare. Astfel privită, evaluarea noțiunii de „risc sistemic de impunitate”, într-o cauză concretă, excedează limitelor și obiectului sesizării instanței de judecată iar conduita instanțelor judecătorești obligate a defini o astfel de noțiune variabilă și vagă, cu consecința lăsării neaplicate a normelor instituite prin lege (cu privire, spre exemplu, la condițiile răspunderii penale și a prescripției acesteia) este în necorelare/neconcordanță cu Constituția întrucât încalcă principiul separației puterilor, consacrat în art.1 alin.4 din Constituția României, precum și prevederile art.61 alin.1, în conformitate cu care Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a țării.

În virtutea Constituției, Parlamentul și, prin delegare legislativă, în condițiile art.115, Guvernul au competența de a institui, modifica sau abroga norme juridice de aplicare generală. Instanțele judecătorești nu au o asemenea competență, misiunea lor constituțională fiind aceea de a

realiza justiția - art.126 alin.1 din Legea fundamentală, adică de a soluționa, aplicând legea, litigiile dintre subiectele de drept cu privire la existența, întinderea și exercitarea drepturilor lor subiective.

Se constată că a aprecia că a existat o cauză de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale ca urmare a „*riscului sistemic de impunitate*”, legitimarea întreruperii cursului prescripției prin actele care nu se comunică suspectului sau inculpatului conduce la crearea unei stări de incertitudine perpetuă pentru destinatarul legii penale, dată de imposibilitatea unei aprecieri rezonabile a intervalului de timp în care poate fi trasă la răspundere penală pentru faptele comise.

Astfel, dezideratul evitării creării unui „risc sistemic de impunitate” prin lăsarea nesancționată a unor categorii de infracțiuni (domeniul de aplicare fiind, de asemenea, greu de stabilit, dată fiind formularea folosită - infracțiuni care aduc atingere intereselor financiare al Uniunii ori „corupția în general și îndeosebi corupția la nivel înalt, în special în cadrul administrației locale”) va conduce, în esență, la crearea unui rezultat cert și nu doar a unui risc, rezultatul constând într-o încălcare sistemică a drepturilor fundamentale ale omului.

În măsura în care se constată o incompatibilitate ori neconcordanță între hotărârile CJUE și CEDO și Constituție, trebuie acordată prioritate standardului cel mai favorabil de protecție, conform legii fundamentale a statului, respectiv Constituției României, a cărei respectare constituie principala obligație a judecătorului național (obligație de conformitate), lege fundamentală care, de altfel, creează cadrul pentru aderarea la diverse forme de cooperare internațională (în lipsa unei atare reglementări, instrumentele internaționale nu s-ar putea impune cu putere obligatorie nici instanțelor naționale). În acest sens, Constituția României stabilește, potrivit art. 20 alin. 2 că, „dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile”.

În concluzie, respectarea standardului cel mai înalt de protecție urmează a fi folosit ca singur element ce poate determina ordinea de prioritate în cazul unui concurs de reglementări obligatorii.

Examinând sentința penală apelată, prin prisma motivelor de apel invocate, dar și din oficiu, Curtea constată că apelurile declarate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție-Direcția Națională Anticorupție și de inculpatul Anton Marin sunt fondate, pentru următoarele considerente:

Critica apelantului-intimat-inculpat Anton Marin privind nemotivarea sentinței penale apelate nu poate fi primită.

În mod evident, motivarea unei hotărâri trebuie să fie clară și precisă, să se refere la probele administrate în cauză și să fie în concordanță cu acestea, să răspundă în fapt și în drept la toate aspectele incidente în cauză, să conducă în mod logic și convingător la soluția din dispozitiv. Hotărârea instanței trebuie să cuprindă, ca o garanție a caracterului echitabil al procedurii judiciare și al respectării dreptului la apărare al părților, motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile/apărările părților. Considerentele hotărârii, reprezentând explicitarea soluției din dispozitiv, sprijinul necesar al acestuia, fac corp comun cu dispozitivul și intră deopotrivă în autoritate de lucru judecat, raportat la părțile din dosar și obiectul cauzei.

Într-adevăr, obligativitatea motivării hotărârilor judecătorești constituie o condiție a procesului echitabil, exigență a art.21 alin.3 din Constituția României și art.6 alin.1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Astfel cum se reține în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în Hotărârea din 28 aprilie 2005, pronunțată în Cauza Albina împotriva României, paragraful 30, dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 paragraful 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, „include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor. Întrucât Convenția nu are drept scop garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (Hotărârea Artico împotriva Italiei, din 13 mai 1980, seria A, nr. 37, p. 16, paragraful 33), acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt în mod real „ascultate”, adică în mod corect examinate de către instanța sesizată. Pe de altă parte, trebuie amintit că analiza respectării garanțiilor aferente art. 6 din Convenție are în

vedere întotdeauna procedura în ansamblu iar anumite deficiențe anterioare pot fi remediate ulterior, până la finalizarea procesului penal, cu excepția situației în care vătămarea adusă dreptului la un proces echitabil este atât de gravă încât nu mai pot fi înlăturată ulterior. În cazul motivării hotărârilor judecătorești, același principiu este enunțat în hotărârea pronunțată în cauza Hirvisaari v. Finlanda, 25.12.2001, par. 33 în care se constată că instanța de control judiciar nu a motivat ea însăși soluția prin raportare la criticile formulate în calea de atac, ci s-a limitat a prelua motivarea primei instanțe și, deși acest lucru ca principiu este acceptabil, în cazul concret a condus la o concluzie de încălcare a dreptului garantat de art. 6 par.1 din Convenție.

În prezenta cauză, se constată faptul că prima instanță de judecată a analizat coroborat materialul probator administrat atât în cursul urmăririi penale cât și în faza cercetării judecătorești, reținând o situație de fapt contestată de către inculpați. Instanța a răspuns motivat apărărilor formulate de apelantul-intimat-înculpat, astfel că, în opinia instanței de control judiciar, nu există deficiențe de natură a invalida posibilitatea reală a apelantului-intimat-înculpat de a aprecia asupra necesității formulării unei căii de atac sau cu privire la motivele pe care le-au putea invoca pentru a justifica acest demers, astfel încât să se rețină că situația de fapt existentă în cauză goleşte de conținut dreptul persoanei condamnat la un dublul grad de jurisdicție instituit de art. 2 din Protocolul adițional nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

De asemenea, critica sa referitoare la neconcordanța dintre acuzațiile cuprinse în ordonanța de începere a urmăririi penale in rem, în ordonanța de efectuare în continuare a urmăririi penale și în rechizitoriu nu poate fi analizată de instanța de apel, această critică putând fi formulată în procedura camerei preliminare.

Analizând însă temeinicia acestor susțineri, Curtea constată faptul că nu există nicio diferență între faptele descrise în cuprinsul ordonanțelor de începere a urmăririi penale in rem, ordonanței prin care s-a dispus efectuarea în continuare a urmăririi penale și rechizitoriului.

În ceea ce privește conținutul ordonanțelor de începere a urmăririi penale in rem, în mod firesc, descrierea faptelor, obiect al anchetei penale, este sumară având în vedere momentul incipient al urmăririi penale.

Chiar dacă faptele menționate în cuprinsul ordonanței prin care s-a dispus efectuarea în continuare a urmăririi penale față de apelantul-intimat-înculpat ar fi diferite de cele indicate în cuprinsul ordonanței de începere a urmăririi penale in rem, ipoteză în care Parchetul ar fi trebuit să facă aplicarea dispozițiilor art. 311 C.p.p., omisiunea organului de urmărire penală nu poate fi analizată decât din perspectiva regimului nulității relative.

Prima instanță a reținut, în mod corect, situația de fapt, dând o încadrare juridică corespunzătoare, din probele administrate, pe parcursul procesului penal, rezultând fără echivoc vinovăția inculpatului Anton Marin cu privire la săvârșirea infracțiunii pentru care a fost trimis în judecată.

Astfel, inculpatul Anton Marin, secretar de stat în Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, în legătură cu îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu (semnarea notei de fundamentare a proiectului de hotărâre de guvern), a acceptat și a primit cu titlu de mită „comisionul” în valoare de 3,5% din diferența valorii actelor adiționale 9 și 10, mascată în contractul de prestări servicii încheiat de S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L. cu Astaldi SpA (contract lipsit de oportunitate și, în realitate, neexecutat), în scopul continuării lucrărilor de către Astaldi SpA la extinderea Aeroportului Internațional Henri Coandă, pentru executarea lucrărilor fiind necesară aprobarea hotărârii de guvern.

Inițiativa mitei a avut-o inculpatul Ionescu Adrian Mihai, care a condiționat continuarea lucrărilor de către Astaldi SpA la extinderea Aeroportului Henri Coandă de achitarea „comisionului” în valoare de 3,5% din diferența valorii actelor adiționale 9 și 10.

În fapt, în contextul realizării lucrărilor de infrastructură aeroportuară (în baza actului adițional nr. 9/07.12.2007), la începutul anului 2008, grupul Astaldi, din care face parte și Romairport S.R.L. Roma Sucursala București, care a câștigat licitația de proiectare și construire pentru a extindea aeroportului, a început proiectarea unui nou terminal. După depunerea primului proiect, a rezultat că, datorită aderării României la Uniunea Europeană și perspectivei intrării în

spațiul Schengen, cerințele beneficiarului, respectiv Aeroportul Internațional Henri Coandă București, s-au schimbat fundamental. Astfel, la solicitarea beneficiarului, respectiv Compania Națională Aeroportul Internațional Henri Coandă București (la data respectivă), grupul Astaldi a reproiectat, la sfârșitul anului 2008, noul terminal, proiectare pe care a predat-o beneficiarului, care, la rândul său, a pregătit noii indicatorii tehnico-economici, urmând să-i înainteze către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii pentru emiterea unei hotărâri de guvern prin care să se aprobe acești indicatori.

La sfârșitul lunii februarie 2009, reprezentanții Aeroportului Internațional Henri Coandă București au înaintat documentația către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii. Cu toate acestea, până în luna mai 2009, nu fusese emisă hotărârea de guvern pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici reactualizați, timp în care grupul Astaldi înregistra pierderi, astfel cum a rezultat din declarația martorului denunțator Canino Pier Luca .

Din declarațiile martorului denunțator Canino Pier Luca, reprezentantul grupului Astaldi în România, date în cursul urmăririi penale și în fața primei instanțe la data de 19.10.2018, rezultă că, în a doua parte a lunii mai 2009, în cadrul unei întâlniri de lucru în județul Constanța, care a avut loc pe un șantier aparținând Astaldi, martorul Burlan Dragoș Eugen, director tehnic al grupului Astaldi pe infrastructură, care își desfășura activitatea pe cele două șantiere din județul Constanța, s-a întâlnit cu inculpatul Ionescu Adrian Mihai, care, la acea dată, era director general adjunct al Direcției de Coordonare și Monitorizare Autostrăzi din cadrul CNADNR și fost consilier al ministrului transporturilor și infrastructurii. Acesta din urmă i-a comunicat celui dintâi că, dacă grupul Astaldi dorește să mai execute lucrări la Aeroportul Internațional Henri Coandă București, martorul denunțator Canino Pier Luca trebuie să-l contacteze.

Martorul denunțator Canino Pier Luca l-a contactat telefonic pe inculpatul Ionescu Adrian Mihai și a stabilit cu acesta o întâlnire la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, întâlnirea având loc la începutul lunii iunie 2009, pe holurile ministerului, la etajul unu, ocazie cu care inculpatul Ionescu Adrian Mihai i-a comunicat martorului denunțator Canino Pier Luca că, pentru emiterea unei hotărâri de guvern pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici reactualizați, act administrativ necesar pentru încheierea actului adițional nr. 10 la contractul din data de 30.04.1992, trebuie să plătească o sumă de bani reprezentând 3,5% din valoarea cu care urma să se suplimenteze contractul, respectiv diferența dintre valoarea actelor adiționale nr. 9 și nr. 10 la contractul din data de 30.04.1992 pentru dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București – Otopeni.

Întrucât martorul denunțator nu a dat un răspuns, după o zi - două, tot la începutul lunii iunie 2009, acesta s-a întâlnit din nou cu inculpatul Ionescu Adrian Mihai, tot la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, de această dată la discuții participând și inculpatul Anton Marin, secretar de stat în același minister.

Martorul denunțator le-a comunicat inculpaților Ionescu Adrian Mihai și Anton Marin că se supune condițiilor impuse de cel dintâi la prima întâlnire și reiterate cu această ocazie, respectiv plata unei sume de bani reprezentând 3,5% din valoarea cu care urma să se suplimenteze contractul, respectiv diferența dintre valoarea actelor adiționale nr. 9 și nr. 10 la contractul din data de 30.04.1992 pentru dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București – Otopeni, aceștia doi asigurându-l totodată că vor efectua demersurile necesare pentru emiterea unei hotărâri de guvern pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici reactualizați pentru obiectivul „Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional București – Otopeni”.

Martorul denunțator a arătat că a perceput suma de bani solicitată ca fiind mită și a dorit să găsească o modalitate de a o da sub un apanaj de legalitate.

Întrucât martorul denunțator le-a comunicat celor doi că grupul Astaldi nu are nicio posibilitate să retragă sume mari de bani în numerar și într-un timp foarte scurt, le-a propus ca Astaldi, care avea mai multe lucrări în derulare finanțate de la bugetul de stat prin Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, să încheie un contract de subantrepriză cu o societate care să aibă activitate, care îi va fi indicată, către care să efectueze plățile (procentul de 3,5%), fiindu-i recomandată S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L. și fiind trimis martorul Leanca Ionel, ca venind din partea inculpatului Anton Marin, martorul spunându-i că are o societate, SC VVTC Euro-Construct SRL.

Martorul denunțator a ales un contract având ca obiect execuția de lucrări de infrastructură rutieră, pe care Astaldi îl avea în derulare la obiectivul DN 79 Arad – Oradea, lucrările aflându-se în stadiul de organizare șantier. În executarea acestui contract (nr. 6R1/2008), urma să se facă tranzacția sumei pretinse de inculpați.

Contractul nr. 6R1/2008 a fost încheiat, în urma procedurilor de achiziție publică, la data de 23.12.2008, între CNADNR SA – beneficiar și Astaldi SpA – antreprenor, reprezentată de martorul denunțator Canino Pier Luca, având ca obiect lucrări de proiectare și execuție DN 79 Arad – Oradea, în valoare totală de 266.308.233,37 lei, la care se adaugă TVA în valoare de 5.598.564,34 lei, în vederea realizării secțiunii R1 din cadrul Proiectului privind reabilitarea drumurilor, etapa a VI-a, respectiv DN 79/E671 Arad - Oradea, de la km 4+150 la km 115+923.

La data de 18.06.2009, pentru a crea o aparență de legalitate a sumelor de bani (procentul de 3,5%) care urmau a fi transferate, între Astaldi, reprezentată de martorul denunțator Canino Pier Luca (administrator), în calitate de antreprenor general, și S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., reprezentată de martorul Leanca Ionel (administrator), în calitate de subantreprenor, a fost perfectat contractul de subantrepriză nr. 213/18.06.2009 având ca obiect execuția organizării de șantier, construire șanțuri necesare realizării obiectivului de investiții DN79 Contract 6R1-Arad - Oradea, km 41-60, în valoare totală de 36.000.000 lei (cu TVA).

Prin acest contract, au fost stabilite atât lucrări (organizarea de șantier) care urmau să fie realizate de subantreprenor doar scriptic în anul 2009 cât și alte lucrări pe care subantreprenorul urma să le execute efectiv în perioada următoare, respectiv 2010-2012 (aceste din urmă lucrări fiind efectiv realizate în perioada 2010-2012).

A menționat martorul denunțator că sumele de bani, cu titlu de mită, au reprezentat lucrări de organizare a șantierului la DN 79, facturate de S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L. drept lucrări făcute de această societate, dar care, în realitate, erau deja executate și finalizate de Astaldi, plata acestor facturi efectuându-se la momentul emiterii hotărârii de guvern, până în lunile octombrie sau noiembrie 2009, între timp, fiind adoptată hotărârea de guvern, începând și efectuarea de lucrări la extinderea aeroportului.

A mai arătat martorul denunțator că i-a solicitat martorului Leanca Ionel să aducă niște utilaje și să susțină niște costuri, pentru a crea o aparență că aceste lucrări urmau să fie executate.

Martorul Burlan Dragoș Eugen, audiat în cursul urmăririi penale și în fața instanței de fond la data de 17.01.2019, a confirmat discuția avută cu inculpatul Ionescu Adrian Mihai la Constanța, arătând că a existat o înțelegere prealabilă privind încheierea și derularea contractului dintre Astaldi și S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., că inițiativa i-a aparținut inculpatului Ionescu Adrian Mihai, iar suma de bani (comisionul de 3,5%) a fost destinată deblocării situației de la Aeroportul Otopeni.

A mai arătat martorul Burlan Dragoș Eugen că avea mai mult decât o relație de serviciu cu martorul denunțator, fiind prieteni, acesta din urmă spunându-i că a găsit soluția pentru a demara lucrările la aeroport prin achitarea unei datorii cu banii din avansul de la lucrările de drum Arad-Oradea, prezentându-i-l pe martorul Leanca Ionel cu care trebuia încheiat contractul de subantrepriză.

Martorul Burlan Dragoș Eugen a precizat că Astaldi avea forță de muncă și echipamente și nu avea obiceiul de a da lucrări în antrepriză cu valori mari ca la acel contract și, înainte de semnarea acestui contract de subantrepriză, Astaldi nu avea în plan semnarea unui astfel de contract pentru lucrările la proiectul Arad-Oradea. A menționat că martorul denunțator i-a spus că o parte din avansul diminuat primit la proiectul Arad –Oradea a fost dat către S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., societate despre care i-a precizat că este a unei persoane cu ajutorul căreia se poate debloca situația de la aeroport, persoana respectivă fiind Anton Marin. A mai arătat că, pentru o valoare așa mare a contractului, era necesară o forță de muncă de peste 100 persoane și zeci de echipamente consistente, însă nu a văzut pe șantier un număr atât de mare de muncitori și echipamente ale S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L..

Deși inițial a negat orice implicare în activitatea infracțională, cu ocazia declarației din data de 15.06.2017, inculpatul Ionescu Adrian Mihai a recunoscut că a existat o înțelegere cu privire la sprijinul pe care cei doi inculpați urmau să i-l acorde martorului denunțator pentru continuarea

executării lucrărilor de modernizare a Aeroportului Internațional Henri Coandă București, în schimbul comisionului solicitat (3,5%).

Inculpatul Ionescu Adrian Mihai a recunoscut, în fața instanței de fond, în totalitate acuzațiile, astfel cum au fost menționate în rechizitoriu, fiind judecat în baza procedurii recunoașterii vinovăției.

A arătat inculpatul Ionescu Adrian Mihai, în declarația dată în fața instanței de fond la data de 07.09.2018, că i l-a prezentat pe martorul denunțator inculpatului Anton Marin, ca urmare a solicitării martorului denunțator de a fi ajutat în derularea contractelor de execuție a lucrărilor la aeroportul Otopeni întrucât lucrările nu mai demarau. Martorul denunțator s-a întâlnit cu inculpatul Anton Marin la sediul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, ocazie cu care martorul denunțator și-a manifestat disponibilitatea de a finanța campania electorală a PDL.

A mai arătat inculpatul Ionescu Adrian Mihai că, în perioada campaniei electorale sau înainte de demararea acesteia, s-a întâlnit cu inculpatul Anton Marin, care i-a înmănat niște pungi care conțineau bani, după spusele inculpatului Anton Marin, pungi al căror conținut nu le-a verificat și pe care, în aceeași zi, le-a dus la sediul PDL și le-a lăsat la casierie, spunând că sunt de la Astaldi, dar nu a fost legitimat și nici nu a primit un document care să ateste această sponsorizare.

Martorul Leanca Ionel, audiat de prima instanță la data de 14.02.2019, a confirmat susținerile martorului denunțator, în sensul că S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., prin intermediul căreia Astaldi urma să transfere suma de bani (procentul de 3,5%) cerută de cele două persoane cu funcție de decizie în cadrul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, pentru emiterea unei hotărâri de guvern, era coordonată și controlată de inculpatul Anton Marin, acesta având calitatea de asociat în cadrul S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L.. A arătat martorul că el era asociat și administrator al S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., iar contractul de subantrepriză încheiat între această societate și Astaldi era fictiv, inculpatul Anton Marin spunându-le asociaților societății că banii obținuți din acest contract, deși lucrările nu urmau a fi executate, după plata impozitelor și taxelor aferente, vor fi scoși din firmă și dați inculpatului Anton Marin, bani pe care acesta urma să îi dea mai departe, nu a menționat exact, însă a lăsat să se înțeleagă că la partid.

Martorul Leanca Ionel a menționat că a fost de acord să încheie acest contract, în speranța că, în viitor, vor avea contracte de subantrepriză cu Astaldi, au emis facturi în baza contractului, deși, în realitate, nu se executau lucrări, facturile fiind decontate de Astaldi, sumele primite fiind ridicate în numerar, cu titlu de dividende pentru asociați și restituire împrumut asociați. A mai arătat că au fost aranjate documentele justificative pentru aceste retrageri în numerar, în cazul unui eventual control de la ANAF, patru asociați semnând că au primit dividende, singurul care a refuzat fiind Ivașcu Paul, însă niciunul nu a primit efectiv dividende. A precizat martorul Leanca Ionel că, pentru a da o aparență de legalitate contractului fictiv, și, întrucât S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L. nu deținea forță de muncă și utilaje pentru a realiza lucrările din contractul de subantrepriză încheiat cu Astaldi, au fost încheiate două contracte de subantrepriză cu S.C. AVI Compact S.R.L. și S.C. Cevis Grup S.R.L., care erau, de asemenea, contracte fictive, reprezentanții acestor două societăți venind la sediul S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L. și spunându-i martorului că sunt din partea lui Anton Marin. A precizat martorul că sumele care făceau obiectul contractelor de subantrepriză era destul de mici, doar cât să acopere taxele și impozitele aferente, nefiind nevoie ca aceste sume să se întoarcă la S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., iar, în perioada 2010-2011, a fost încheiat un act adițional la contractul inițial de antrepriză încheiat cu Astaldi, fiind executate lucrări la DN 79 Arad-Oradea fictivitatea vizând doar lucrările de organizare șantier.

Martorul Ivașcu Paul, asociat în cadrul S.C. VVT Euro-Construct S.R.L., a arătat că inculpatul Anton Marin se ocupa în fapt de această societate, care avea 3-4 angajați, inclusiv personalul administrativ, iar suma de 877.172 lei, cu care a figurat că a încasat-o de la societate, a fost virată, cu acordul său, în contul său personal și, tot cu acordul său, a fost debitat contul cu aceeași sumă, sumă pe care a pus-o în numerar în geanta martorei Oprea Valeria, director economic, și care era desemnată de inculpatul Anton Marin să se ocupe de executarea contractului de subantrepriză încheiat cu Astaldi. Martorul Ivașcu Paul a menționat că știa că această sumă trebuia să ajungă la inculpatul Anton Marin pentru a o da către PDL.

Martorul denunțator a acceptat ca subantreprenorul S.C. VVT Euro-Construct S.R.L. să emită factura seria VVEC nr. 32 din data de 08.07.2009, în valoare de 5.000.856 lei, cu TVA, pe care a achitat-o după ce, la data de 13.07. 2009, a încasat suma de 25.169.516,93 lei, reprezentând avans contract nr. 6R1/2008, de la C.N.A.D.N.R., sumă transferată anterior, la data de 03.07.2009, de la bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii către C.N.A.D.N.R. pentru finanțarea investițiilor în cadrul Proiectului privind reabilitarea drumurilor, etapa a VI-a. Întrucât C.N.A.D.N.R. nu dispunea de fonduri suficiente pentru a-și onora obligațiile de plată față de Astaldi, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii a realocat fonduri, incluzând suma de 25.169.516,93 lei către compania subordonată, repartizarea creditelor bugetare fiind aprobată de inculpatul Anton Marin, în calitate de ordonator principal de credite (delegat).

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii a transmis adresa nr. 25/3244/02.07.2009, înregistrată la CNADNR sub nr. 92/26503, prin care a comunicat aprobarea realocărilor solicitate, transferul fondurilor fiind efectuat cu ordinele de plată nr. 3540 și 3541, ambele din data de 03.07.2009, așa cum rezultă și din extrasul de cont din aceeași dată.

Suma de bani care urma a fi transferată de Astaldi către S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., cu titlu de comision (3,5%), a fost realocată din bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, inculpatul Anton Marin aprobând în acest scop repartizarea de credite bugetare.

Martorele Naidin Carmen Daniela și Urs Maria, audiate în cursul urmăririi penale și în fața instanței de fond la datele de 31.10.2019, respectiv 25.06.2020, contabile, în anul 2009, în cadrul PDL București, au declarat că nu au primit în anul 2009 nicio sumă de bani de la inculpații Anton Marin și Ionescu Adrian Mihai, sumă destinată a susține campania electorală.

Martorul Brumar Gheorghe, audiat la data de 20.01.2021 de instanța de fond și la data de 15.05.2023 de instanța de apel, martor propus de inculpatul Anton Marin, a arătat că s-a încheiat un contract de subantrepriză în anul 2009, între S.C. VVT Euro-Construct S.R.L. și societatea la care martorul era administrator, S.C. Brom-Build Corporation S.R.L., efectuând lucrări de organizare de șantier la obiectivul DN 79, în toamna anului 2009, efectuându-se lucrări specifice pe un teren viran, martorul Leanca Ionel aflându-se în permanență pe teren, fiind singurul care verifica executarea lucrărilor, martorul Brumar Gheorghe arătând că îi dădea lunar martorului Leanca Ionel sume de bani, la cererea acestuia, când încasa facturile.

La data de 22.07.2009, martorul denunțator a aflat, de pe site-ul Guvernului României, că a fost emisă hotărârea de guvern privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici reactualizați pentru obiectivul de investiții "Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional Otopeni", iar, la data de 23.07.2009, Astaldi, reprezentată de martorul denunțator, a transferat (din suma de bani încasată de la C.N.A.D.N.R.) către S.C. VVT Euro-Construct S.R.L. suma de 4.202.400 lei (valoarea facturii de avans fără TVA), iar diferența de 798.456 lei (TVA), a transferat-o către această societate la data de 10.08.2009, după ce martorul denunțator s-a asigurat că actul administrativ (H.G. nr. 852/2009) a fost publicat în Monitorul Oficial.

În vederea supunerii spre adoptare a proiectului de hotărâre de guvern (H.G. nr. 852/2009), conform înțelegerii pe care inculpații Ionescu Adrian Mihai și Anton Marin au avut-o cu martorul denunțator Canino Pier Luca, inculpatul Anton Marin, în calitate de secretar de stat și de vicepreședinte al Consiliului Tehnico-Economic în cadrul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii (la data faptei), având în coordonare activitatea Companiei Naționale "Aeroportul Internațional Henri Coandă-București" S.A. Otopeni, a avizat favorabil documentația privind obiectivul de investiții "DEZVOLTARE ȘI MODERNIZARE AIBO – CONTINUAREA LUCRĂRILOR ÎN CADRUL FAZEI A III-A, ÎN FAZA DE PROIECTARE REACTUALIZARE STUDIU DE FEZABILITATE PENTRU OBIECTIVUL DE INVESTIȚII DEZVOLTARE ȘI MODERNIZARE AIBO – CONTINUAREA LUCRĂRILOR ÎN CADRUL FAZEI A III A", precum și nota de fundamentare și proiectul de hotărâre de guvern privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici reactualizați ai obiectivului de investiții "Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional București-Otopeni" și privind aprobarea continuării lucrărilor și a finanțării obiectivului.

Documentația privind obiectivul de investiții a parcurs o procedură de avizare derulată de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, prin direcțiile de specialitate și Compania Națională

Aeroportul Internațional Henri Coandă București SA, procedură care a durat aproximativ nouă luni și s-a desfășurat în perioada octombrie 2008 – iulie 2009.

Din documentația comunicată de CN Aeroporturi București SA rezultă că Ministerul Transporturilor și Infrastructurii a solicitat de mai multe ori clarificări și modificări cu referire la documentația "Reactualizare studiu de fezabilitate pentru obiectivul de investiții Dezvoltare și Modernizare AIBO" – continuarea lucrărilor în cadrul Fazei a III-a și cu referire la documentul de avizare al acesteia.

Prin adresa nr. 38/1434 din data de 04.06.2009, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii – (DGITA) Direcția Generală Infrastructură și Transport Aerian a transmis către CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București, cu referire la adresa CN AIHC nr. SI 463/22.05.2009, noi obiecțiuni și modificări.

Prin adresa nr. SI 532/10.06.2009, CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București a transmis către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii – Direcția Generală Infrastructură și Transport Aerian, cu referire la adresa nr. 38/1434 din data de 4.06.2009 mai sus menționată explicații.

Prin adresa nr. 38/1749/15.07.2009, Direcția Generală Infrastructură și Transport Aerian a transmis către Direcția Generală Juridică și Resurse Umane (către director general Căținean Bianca) Nota de fundamentare și proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea indicatorilor tehnico - economici reactualizați ai Obiectivului de investiții "Dezvoltare și Modernizare Aeroportului Internațional București-Otopeni" și pentru aprobarea continuării lucrărilor și a finanțării obiectivului, cu rugămintea de a fi avizat, în adresă precizându-se că anexa la HG este clasificată conform legii.

Nota de fundamentare a fost semnată de următoarele persoane, menționate în pagină în ordine ierarhică: directorul general DGITA (Direcția Generală de Infrastructură și Transport Aerian), directorul general DGIAP (Direcția Generală Investiții, Achiziții și Privatizare), directorul general DGEB (Direcția Generală Economică și Buget), directorul general DGJRU (Direcția Generală Juridică și Resurse Umane), secretarul general al Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, inculpatul Anton Marin, secretar de stat, ministrul transporturilor și infrastructurii.

Proiectul de hotărâre conține trei articole:

- la art. 1 se menționează că "se aprobă indicatorii tehnico-economici reactualizați ai obiectivului de investiții "Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București-Otopeni", prevăzuți în anexa) care face parte integrantă din prezenta hotărâre".

- la art. 2 se menționează că "se aprobă continuarea și finanțarea lucrărilor, în limita valorilor prevăzute în anexă, în vederea finalizării Fazei a III-a la obiectivul de investiții prevăzut la art. 1, obiectiv la cheie."

- la art. 3 se menționează că "finanțarea lucrărilor prevăzute la art. 2 va fi asigurată din sursele proprii ale Companiei Naționale „Aeroportul Internațional Henri Coandă - București" - S.A, din credite bancare interne și externe rambursate din sursele proprii ale companiei, fără garanție guvernamentală".

Prin adresele nr.1666/RT din data de 17.07.2009, cabinetul secretarului general al Ministerului Transporturilor și Infrastructurii a transmis în copie proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea indicatorilor tehnico - economici reactualizați ai Obiectivului de investiții "Dezvoltare și Modernizare Aeroportului Internațional București-Otopeni" și pentru aprobarea continuării lucrărilor și a finanțării obiectivului, către Secretariatul General al Guvernului în vederea înscrierii pe agenda pregătitoare, Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței (secretar general adjunct Gheorghe Dobre) în vederea analizării și avizării și Ministerul Finanțelor Publice în vederea analizării.

De asemenea, prin adresa nr.1691/RT din data de 21.07.2009, cabinetul secretarului general al Ministerului Transporturilor și Infrastructurii a transmis în original proiectul de Hotărâre a Guvernului către Secretariatul General al Guvernului pentru a fi introdus pe agenda de lucru a ședinței Guvernului.

În aceste condiții, în cadrul ședinței din data de 22.07.2009, a fost adoptată de către Guvernul României Hotărârea nr. 852/2009 pentru aprobarea indicatorilor tehnico- economici

reactualizați ai Obiectivului de investiții "Dezvoltare și Modernizare Aeroportului Internațional București-Otopeni" și pentru aprobarea continuării lucrărilor și a finanțării obiectivului, în forma menționată mai sus în proiectul de hotărâre, care a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 556 din data de 10.08.2009.

Prin H.G. nr. 852/22.07.2009 s-au aprobat indicatorii tehnico-economici reactualizați ai obiectivului de investiții „Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București-Otopeni”, continuarea și finanțarea lucrărilor în vederea finalizării Fazei a III-a la obiectivul de investiții, „obiectiv la cheie”, indicatorii tehnico - economici actualizați fiind prevăzuți în anexa la H.G. nr. 852/2009, anexa care nu a fost publicată, fiind „clasificată conform legii”.

Ulterior, la data de 21.08.2009, între CN Aeroportul Internațional Henri Coandă București, în calitate de beneficiar, și SC Romairport SRL, în calitate de antreprenor general, a fost semnat actul adițional nr. 10 la contract prin care, în vederea adaptării capacităților și facilităților aeroportului la cerințele Schengen și în acord cu indicatorii tehnico-economici reactualizați prin H.G. nr. 852/2009, valoarea lucrărilor aferente Fazei a III-a a fost suplimentată cu 1.155.195.154 lei (baza mai 1991) și 37.834.298 USD, astfel încât valoarea lucrărilor cuprinse în Faza a III-a a devenit 2.249.715.922 lei (baza mai 1991) și 83.269.178 USD, echivalentul a 150.764.706 euro (echivalență calculată la 30.04.2009).

După publicarea H.G. nr. 852/22.07.2009, conform aceleiași înțelegeri prealabile pe care a avut-o cu cei doi inculpați, martorul denunțator Canino Pier Luca a efectuat în continuare plăți în cuantum total de 17.759.798 lei către S.C. VVT Euro-Construct S.R.L., fiind emise facturi în acest sens.

Potrivit martorului denunțator, din suma totală transferată către S.C. VVT Euro-Construct S.R.L., doar suma netă de 2,7 milioane euro (echivalentul a 12.150.000 lei) era destinată finanțării campaniei electorale organizate de Partidul Democrat Liberal în anul 2009, restul până la suma totală de 22.760.654 lei, urmând a fi utilizat pentru plata taxelor și impozitelor aferente “tranzacției” și în interesul propriu al S.C. VVT Euro-Construct S.R.L..

Expertiza contabilă judiciară efectuată în cursul urmăririi penale a avut ca obiectiv principal identificarea și analiza destinației (până la beneficiarul final persoană juridică sau persoană fizică) sumelor de bani încasate de S.C. VVT Euro-Construct S.R.L. de la Astaldi SpA Sucursala România București în anul 2009.

Raportul de expertiză contabilă judiciară a concluzionat că suma totală ridicată în numerar din contul S.C. VVT Euro-Construct S.R.L., deschis la Raiffeisen Bank, era de 6.727.095,51 lei, din care, în anul 2009, a fost retrasă suma de 3.692.090,22 lei, iar diferența de 3.035.005,29 lei a fost retrasă în anul 2010, tot din contul deschis la Raiffeisen, după un transfer succesiv Raiffeisen - Volksbank - Raiffeisen.

În anul 2009, societatea a transferat din încasările de la Astaldi, din contul deschis la Raiffeisen Bank în contul deschis la Volksbank suma totală de 11.494.989,81 lei, care a avut următoarele destinații: Avi Compact -4.391.000,00 lei; transfer în Raiffeisen Bank - 3.040.000,00 lei; impozite și taxe - 2.225.317,50 lei; V&V Trading Company - 785.400,00 lei; Ivașcu Paul - 755.085,60 lei; Oprea Valeria - 205.236,89 lei; plată alți furnizori -92.949,82 lei.

Astfel, la data de 02.03.2010, S.C. VVT Euro-Construct S.R.L. a transferat din contul deschis la Volksbank în contul deschis la Raiffeisen suma de 3.040.000 lei, din acest transfer, la data de 03.03.2010, fiind retrasă în numerar suma de 3.020.342,4 lei.

Potrivit documentelor puse la dispoziție de martora Oprea Valeria, director economic la S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., suma de bani retrasă în numerar la data de 03.03.2010, provenită din încasările de la Astaldi SpA, a fost utilizată pentru plata egală de dividende aferente anului 2009 către asociații Oprea Valeria, Anton Marin, Leanca Ionel și Velican Virginia.

În mod justificat, prima instanță a înlăturat opinia expertului parte desemnat de inculpatul Anton Marin, care a concluzionat, în esență, că Astaldi Spa Italia – Sucursala România București nu a decontat către S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L. în întregime suma de 22.760.654 lei din fondurile alocate de C.N.A.D.N.R..

Curtea constată că suma de 22.760.654 lei a fost transferată de la Astaldi SpA Italia – Sucursala România București către S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., în anul 2009, așa cum

rezultă din extrasele de cont atașate la dosar, dar și din declarațiile reprezentanților celor două societăți, cu titlu de organizare șantier, lucrări care nu au fost executate de S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., ci de S.C. Gama Construct S.R.L. și S.C. Opentrans S.R.L., subcontractori ai Astaldi, după ce, în prealabil, Astaldi SpA Italia – Sucursala România București a încasat de la C.N.A.D.N.R. suma de 25.169.516,93 lei.

Antreprenorul general Astaldi a efectuat plățile către subantreprenorul S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L. în baza unor facturi neînsoțite de situații de lucrări și fără ca situația finală din data de 30.11.2009 (singura întocmită) să fi fost acceptată de către consultantul WSP, contrar clauzelor contractuale.

Facturile emise au fost însoțite de devize și situații de lucrări care nu conțin și alte documente aferente lucrărilor, respectiv măsurători aprobate de dirigintele de șantier al antreprenorului general Astaldi și/sau al consultantului WSP), iar comisia de recepție (formată din reprezentanții consultantului, beneficiarului, antreprenorului și subantreprenorului) nu a aprobat aceste documente justificative, așa cum prevăd clauzele contractuale.

În cursul anului 2009, S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., avea doar șapte angajați, astfel că, pentru a menține aparența de realitate și legalitate a relațiilor comerciale derulate cu Astaldi, S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L. a subcontractat, la rândul său, execuția lucrărilor către alte două societăți, respectiv S.C. Avi Compact S.R.L. și S.C. Cevis Grup S.R.L.

Astfel, pe de o parte, între S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., reprezentată de martorul Leanca Ionel, și S.C. Avi Compact S.R.L., reprezentată de martorul Pandelescu Marian, s-a încheiat contractul de subantrepriză nr. 26 din data de 19.06.2009 având ca obiect execuția de lucrări necesare realizării obiectivului de investiții DN79 Arad-Oradea (organizare șantier – lucrări la platformă – manoperă, transport, utilaje) în valoare de 4.391.100 lei, la data de 30.11.2009, fiind emisă factura seria AV, nr. 3398 în valoare de 4.391.100 lei, sumă ce a fost achitată integral de antreprenor prin instrumente bancare la data de 02.12.2009.

În anul 2009, S.C. Avi Compact S.R.L. și-a desfășurat activitatea în domeniul serviciilor privind soluții integrate de climatizare, importurilor de echipamente și serviciilor de mentenanță pentru acestea, iar, în perioada octombrie-noiembrie 2009, nu deținea angajați cu calificare necesară executării de lucrări de construcții-montaj. În aceeași perioadă, S.C. Avi Compact S.R.L. a făcut plăți în cuantum de 4.008.751 lei către S.C. Teliatin Impex S.R.L., însă fără a fi întocmite contracte, devize, situații de lucrări sau procese-verbale de recepție care să ateste natura și realitatea activităților desfășurate, sumă care a fost transferată de S.C. Teliatin Impex S.R.L. în contul S.C. Triumph Media S.R.L. (3.723.313 lei) și S.C. Silver Studio S.R.L. (356.000 lei), toate trei fiind controlate de martorul Ivănuș Florin fie direct, fie prin intermediul martorei Ivănuș Mădălina Daniela.

Din declarațiile acestor doi martori a rezultat că S.C. Teliatin Impex S.R.L. nu a executat și nici nu a prestat lucrări și respectiv servicii pentru S.C. Avi Compact S.R.L., societatea fiind folosită pentru a retrage în numerar sume de bani provenite de la S.C. Avi Compact S.R.L., (dar și de la alte societăți) și care, ulterior, au fost remise de martorul Ivănuș Florin martorului Stroe Dan (director în cadrul A.N.A.F. la data faptelor).

Martorul Bădea Simion Marian Gabriel, audiat în cursul urmăririi penale și la data de 11.01.2019, de către instanța de fond, a confirmat neefectuarea lucrărilor la DN 79, arătând că a înființat S.C. Teliatin Impex S.R.L. având ca obiect principal de activitate publicitate și articole promoționale, neavând activități secundare, precum cele de construcții, societatea nedeținând utilaje de construcții și nici angajați specializați în activități de construcții.

Prin urmare, declarațiile martorilor Pandelescu Marian (director executiv al S.C. Avi Compact S.R.L.), Rădulescu Florin (asociat și administrator al S.C. Avi Compact S.R.L.) și Rădulescu Marius Benone (ratele martorului Rădulescu Florin), în sensul efectuării lucrărilor subcontractate, sunt infirmate.

La data de 22.06.2009, S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., reprezentată de administratorul Leanca Ionel, a încheiat cu S.C. Cevis Grup S.R.L., reprezentată de administratorul Sîrbu Ioana, contractul de subantrepriză nr. 30/2009 având ca obiect execuția de lucrări necesare realizării obiectivului de investiții DN79 Arad-Oradea (organizare șantier), în valoare de 1.513.680 lei, fiind

emise factura seria DB nr. 28 din data de 05.10.2009, în valoare de 416.500 lei, și factura seria DB nr. 29 din data de 16.10.2009, în valoare de 1.097.180 lei, sumele fiind achitate de antreprenor prin instrumente de plată bancare la data de 20.10.2009, cele două facturi fiind emise de S.C. Cevis Grup S.R.L. pentru prestarea de servicii constând în punerea la dispoziția beneficiarului a două mijloace de transport (un autoturism și o autoutilitară) pentru o durată de două luni, cheltuielile fiind apreciate de beneficiar în mod disproporționat față de tarifele de pe piața de profil (închirieri auto) și fără a exista documente justificative, respectiv situații de lucrări, devize, rapoarte de lucrări, foi de parcurs.

Martorul Sîrbu Emil, reprezentantul S.C. Cevis Grup S.R.L., a declarat, în cursul urmăririi penale, că S.C. Cevis Grup S.R.L. nu a executat lucrări de construcții (organizare șantier) în beneficiul S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., facturile emise fiind întocmite la solicitarea martorei Oprea Valeria, care era asociat și director economic în cadrul S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L..

Astaldi a solicitat, cu aprobarea consultantului WSP Internațional Sweden AB, decontarea lucrărilor reprezentând organizare șantier în valoare totală de 7.327.425 lei, sumă decontată integral de beneficiarul C.N.A.D.N.R..

Pentru aceeași lucrare, Astaldi a achitat către S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L. suma de 22.760.654 lei, iar aceasta din urmă a achitat, la rândul ei, suma totală de 5.904.780 lei către alți doi subcontractori, respectiv S.C. Avi Compact S.R.L. și S.C. Cevis Grup S.R.L., pentru executarea lucrărilor de organizare șantier.

Probele administrate au relevat că S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L. nu a executat și nici nu ar fi putut executa lucrări de organizare șantier întrucât nu deținea experiența în domeniul construcțiilor de drumuri anterior lunii iunie 2009, când a fost încheiat contractul cu Astaldi, și nu deținea personalul și nici mijloacele fixe necesare executării unei lucrări de natura celor privind organizarea de șantier pentru drumuri. Totodată, nici subcontractorii S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., respectiv S.C. Avi Compact S.R.L. și S.C. Cevis Grup S.R.L. nu dețineau personalul și utilajele necesare executării unei asemenea lucrări.

De asemenea, nu au fost prezentate situații de lucrări însoțite de măsurători aprobate de dirigintele de șantier al antreprenorului și al consultantului, situația finală verificată și aprobată de către antreprenor și consultant, acordul prealabil scris al antreprenorului pentru subcontractarea întregii lucrări, asigurarea încheiată de subantreprenor cu o agenție de asigurare agreată de antreprenor.

Lucrările de organizare șantier nu au fost executate de S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L. în lunile octombrie și noiembrie 2009, situația din teren, conform raportului fotografic cu evoluția și stadiul lucrărilor, indicând faptul că, în perioada mai – iunie 2009, se executau deja lucrări la organizarea de șantier, iar începând cu data de 10.07.2009, antreprenorul general Astaldi a demarat lucrări de reparații drum, suprastructură, excavații, execuție parțială casete drum ("road-box"), asfaltări parțiale și altele. Totodată, în perioada august – decembrie 2009, au fost executate lucrări de construcție drum (reparații, săpături, turnare asfalt), organizarea de șantier fiind finalizată.

Pe de altă parte, S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L. nu deținea experiență în domeniul construcțiilor de drumuri anterior lunii iunie 2009, efectuând doar lucrări de construcții civile (construcții de case) și lucrări de anvelopare de blocuri. Chiar și în aceste cazuri, lucrările au fost executate prin subantreprenori, iar, în perioada iunie 2009-2012, a desfășurat, în principal, activitate în sfera construcțiilor civile, drumuri, poduri, anvelopări blocuri și a deținut în medie șapte angajați.

Mai mult decât atât, antreprenorul general Astaldi avea capacitatea tehnică și logistică pentru realizarea lucrărilor de reabilitare aferente contractului 6R1-DN79 Arad-Oradea, km 41-60. Astfel, începând cu luna iulie și până în luna septembrie 2009, Astaldi a avut între 66 și 138 angajați cu diverse specializări și a încheiat contractul nr. 11.09 din data de 01.04.2009 cu S.C. Gama Construct S.R.L., în valoare de 1.119.691 lei, și contractele nr. 40.09 din data de 15.09.2009 și nr. 51.09 din data de 19.10.2009 cu S.C. Opeptrans S.R.L., în valoare totală de 453.256,37 lei.

În baza contractului nr. 11.09/01.04.2009, modificat prin două acte adiționale, în perioada 01.04.2009 – 31.12.2009, S.C. Gama Construct S.R.L. a prestat servicii constând în turnare elemente din beton armat – montare armătură, montare cofraj, compactare beton, împrejmuire plasă

pentru beneficiarul Astaldi, fiind emise facturi de S.C. Gama Construct S.R.L. în valoare totală de 1.119.691,48 lei.

Documentele justificative întocmite, respectiv certificate interimare de plăți, întocmite pentru lucrările lunare realizate, conțin mențiuni cu privire la valoarea lucrărilor efectuate în lună, cât și cu privire la valoarea lucrărilor din lunile precedente; anexele la aceste certificate cuprind cantitățile și valoarea materialelor utilizate, tipul, cantitatea și valoarea manoperei, semnate de subcontractor (S.C. Gama Construct S.R.L.) și sunt avizate fie de managerul de proiect (Luciano Crocetta), fie de dirigintele de șantier (Sarino Rodi); S.C. Gama Construct S.R.L. a folosit între 10 și 56 muncitori pentru efectuarea lucrărilor, fiind evidențiate numărul de ore prestate de fiecare lucrător în parte și calificarea acestuia, activitatea lucrativă desfășurată de angajați fiind certificată (avizată) de dirigintele de șantier (Sarino Rodi) și/sau șeful de șantier. Toate aceste aspecte conduc la concluzia că S.C. Gama Construct S.R.L. a prestat/executat cel puțin o parte din lucrările de amenajare șantier, conform contractului încheiat cu antreprenorul general Astaldi.

Înscrisurile menționate se coroborează cu declarația martorului Fanea Gheorghe, reprezentant al S.C. Gama Construct S.R.L., care audiat fiind în cursul urmăririi penale și la data de 15.10.2020 de către instanța de fond, a arătat că, în anul 2009, a efectuat o parte din lucrările de construcție la obiectivul reabilitarea DN 79 Arad-Oradea.

Totodată, în baza contractelor nr. 40.09/15.09.2009 și nr. 51.09/19.10.2009, în perioada august – noiembrie 2009, Astaldi a închiriat de la S.C. Opentrans S.R.L. diverse utilaje, respectiv cisterne, autoutilitare mixte, microbuz mixt, autoutilitare, stivuitor și autobasculantă 8x4, fiind emise facturi de către S.C. Opentrans S.R.L. în valoare totală de 453.256,37 lei.

Din conținutul rapoartelor lunare de lucru, întocmite pe fiecare tip de utilaj în parte, rezultă faptul că, în perioada august – noiembrie 2009, utilajele închiriate au fost angajate în activități de udat baza/drum, de transport persoane și materiale, deflectometrie (testare drum), de încărcat/descărcat materiale, de asigurat siguranța circulației, de frezat asfalt, de transport balast, pământ, deșeu rezultat după frezat și altele.

Înscrisurile menționate se coroborează cu declarația martorului Stanciu Ioan Gabriel, reprezentantul S.C. Opentrans S.R.L., care audiat fiind în cursul urmăririi penale și la data de 15.10.2020 de către instanța de fond, a arătat că a avut relații comerciale cu Astaldi în perioada 2009-2014, închiriind către Astaldi utilaje de transport pentru lucrări.

Mai mult, martorul Leanca Ionel, administratorul S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., a confirmat faptul că S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L. nu a executat lucrări de amenajare șantier pentru antreprenorul general Astaldi în anul 2009.

Referitor la valoarea probatorie a depoziției martorului denunțător, instanța de apel constată că singurele referiri la relevanța probatoriului administrat în cursul procesului penal făcute de legiuitor sunt cele prev. de art. 103 alin. 3 C.proc.pen., potrivit cărora hotărârea de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei nu se poate întemeia în măsură determinantă pe declarațiile investigatorului, ale colaboratorului ori ale martorilor protejați. În prezenta cauză, martorul denunțător nu a avut calitatea de colaborator sau martor protejat astfel că dispozițiile art. 103 alin. 3 C.proc.pen. nu sunt aplicabile, denunțătorul fiind audiat în calitate de martor, într-o procedură publică și contradictorie, cu respectarea drepturilor și garanțiilor aferente dreptului la un proces echitabil astfel cum acesta este reglementat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În cazul în care denunțătorul are un beneficiu din perspectiva tragerii sale la răspundere penală, fiind interesat de satisfacerea propriilor interese, în prezenta cauză acesta obținând o soluție de clasare sub aspectul săvârșirii infracțiunii de dare de mită prev. de art. 290 alin. 3 C.pen., instanța de contencios constituțional (decizia nr. 59 din 22 ianuarie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. 3 C.proc.pen. raportat la art. 2 lit. a pct. 1 și art. 19 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor) apreciază că, din această perspectivă, poziția sa se aseamănă într-o oarecare măsură cu cea a persoanei vătămate, a părții civile și a părții responsabile civilmente iar, spre deosebire de vechea reglementare, Codul de procedură penală a înlăturat prevederea expresă potrivit căreia declarațiile părții (persoanei) vătămate, părții civile și părții responsabile civilmente pot servi la aflarea adevărului numai în măsura în care sunt

coroborate cu fapte și împrejurări ce rezultă din ansamblul probelor. Astfel, cu excepția declarațiilor prevăzute de dispozițiile art. 103 alin.3 C.proc.pen., celelalte declarații au o valoare probatorie necondiționată, fiind supuse numai principiului liberei aprecieri a probelor.

Totodată, Înalta Curte de Casație și Justiție-Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit, în cuprinsul deciziei nr. 1 din 16 ianuarie 2020, că denunțatorul care beneficiază de cauza de nepedepsire prevăzută de art. 290 alin. 3 C.pen. are calitatea de martor în procesul penal, iar, în cazul în care, audiat fiind în această calitate, face afirmații mincinoase sau nu spune tot ce știe în legătură cu faptele sau împrejurările esențiale cu privire la care este întrebat, poate fi subiect activ al infracțiunii de măturie mincinoasă prevăzute de art. 273 din Codul penal, astfel că martorul denunțator este supus aceleiași obligații de a declara adevărul sub sancțiunea aferentă unui ilicit penal.

În prezenta cauză, se constată faptul că elementul material al pretinderii al laturii obiective a infracțiunii de luare de mită reținute în sarcina inculpaților a fost dovedit de declarația martorului denunțator Canino Pier Luca care a avut o poziție constantă, neexistând, contradicții între declarațiile succesive ale acestuia de natura a ridica suspiciuni cu privire la fiabilitatea mijlocului de probă. În mod evident, intervalul de timp îndelungat scurs între declarațiile succesive date în cauză produce efecte cu privire la calitatea informațiilor furnizate, însă acest aspect reprezintă un element de normalitate și nu unul de natură a face necredibilă depoziția martorului. În plus, este evident că, în cazul acestui tip de infracțiune, în special în ipoteza reținerii pretinderii ca modalitate alternativă de comitere a faptei, situația de fapt este cunoscut de un număr redus de persoane, de regulă doar de către persoanele cărora li s-a pretins folosul injust.

Audiat fiind în cursul urmăririi penale și de către prima instanță la data de 07.09.2018, inculpatul Anton Marin a arătat că, în vara anului 2009, a avut mai multe întâlniri cu inculpatul Ionescu Adrian Mihai, în calitate de director general adjunct al Direcției de Coordonare și Monitorizare Autostrăzi din cadrul CNADNR și fost consilier al ministrului transporturilor și infrastructurii, și cu martorul denunțator Canino Pier Luca, reprezentantul Astaldi, aceștia spunându-i că este nevoie de bani pentru finanțarea campaniei electorale organizate de Partidul Democrat Liberal pentru alegerea Președintelui României. În acest scop, cei doi i-au propus lui ca Astaldi să încheie un contract de lucrări cu S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., societate la care Anton Marin era asociat, iar o parte din banii pe care această din urmă societate urma să-i încaseze să fie direcționată către Partidul Democrat Liberal. A menționat că a fost de acord, după ce s-a consultat cu ceilalți asociați, contractul derulându-se în condițiile semnate S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L. obținând un profit de 3.200.000 lei, din care a înmânat suma de 1.800.000 lei-o parte cu titlu de dividende și o parte cu titlu de restituire împrumut firmă, care se cuvenea atât lui cât și celorlalți asociați, care i-au dat sumele ridicate de ei, sumă pe care a dat-o inculpatului Ionescu Adrian Mihai în numerar pentru a o preda la PDL lui Albu sau trezorierului de la partid ori lui Blaga Vasile, care se ocupa de campania electorală. A precizat că nu a discutat nici cu inculpatul Ionescu Adrian Mihai și nici cu martorul denunțator cu privire la primirea vreunui comision și nu a fost condiționat de realizarea vreunei activități sau de semnarea vreunui document în schimbul acestei contribuții financiare, singura condiționare fiind impusă de martorul denunțator cu privire la încheierea contractului de subantrepriză, martorul Leanca Ionel și martorul denunțator fiind cei care au stabilit un procent sau o sumă din profit pentru sponsorizarea campaniei PDL. A mai arătat că valoarea contractului de subantrepriză era reală iar lucrările au fost executate. A mai menționat că a avizat documentația tehnico-economică pentru lucrările de modernizare a Aeroportului Otopeni, la data de 19.02.2009, în calitate de vicepreședinte al Comisiei economice din cadrul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, dată la care nu îi cunoștea pe inculpatul Ionescu Adrian Mihai și pe martorul denunțator. A mai arătat că, în etapa a doua și a treia, avizarea hotărârii de guvern a fost semnată de ministrul Berceanu Radu, singurul care avea această atribuție, inculpatul semnând doar nota de fundamentare în cadrul primei etape, după ce ceilalți directori din subordine au semnat, el neavând niciun motiv să refuze semnarea. A specificat că, în vara anului 2009, nu a avut competențe să dispună plăți către C.N.A.D.N.R, care, la rândul său, să plătească grupului Astaldi.

Apărările inculpatului Anton Marin sunt însă infirmate de materialul probator administrat, care dovedește săvârșirea de către acesta a infracțiunii de luare de mită, neputând fi primită solicitarea sa de achitare.

Sustinerea că toți banii primiți de la Astaldi ar fi fost folosiți pentru finanțarea campaniei electorale organizate de Partidul Democrat Liberal pentru alegerea Președintelui României în anul 2009 este contrazisă de martorele Urs Maria și Naidin Carmen Daniela, casiere ale Partidului Democrat Liberal în anul 2009, iar, din concluziile raportului de expertiză contabilă judiciară și ale suplimentului la raportul de expertiză, rezultă că suma de 22.760.654 lei a fost utilizată în interesul S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L., societate la care inculpatul Anton Marin era asociat.

Mai mult, afirmația că lucrările au fost executate este combătută de martorii audiați în cursul urmăririi penale și reaudiați de instanța de fond ale căror declarații au fost analizate mai sus.

În ceea ce privește declarațiile martorului Brumar Gheorghe, administrator al S.C. Brom-Build Corporation S.R.L, audiat și de instanța de apel, acestea nu pot fi avute în vedere, așa cum a arătat și prima instanță, prin raportul de expertiză contabilă efectuat în cauză, în cursul urmăririi penale, constatându-se că această societate nu a executat lucrări de organizare șantier la obiectivul DN 79 Arad – Oradea întrucât, deși contractul avea valoarea de 16.929.038,50 lei fără TVA, din suma încasată de S.C. VVTV Euro-Construct S.R.L. de la Astaldi SpA. doar suma de 174.743,34 lei a fost primită de S.C. Brom-Build Corporation S.R.L., în baza a trei facturi emise la datele de 03.11.2010 și 07.12.2010, iar, ulterior, în anii 2010 – 2011, facturile emise de S.C. Brom-Build Corporation S.R.L (în valoare totală de 10.354.601,54 lei) au fost achitate integral de S.C. VVTV Euro-Construct S.R.L. prin virament bancar sau prin compensare sau prin returnare garanție de bună execuție, sumele fiind primite pentru altfel de lucrări, executate în anii 2011 – 2012.

În plus, din actele financiar-contabile și declarațiile martorului Fanea Gheorghe (administrator al S.C. Gama Construct S.R.L.) și martorului Stanciu Ioan (administrator al S.C. Opentrans S.R.L.), rezultă, fără nici un dubiu, că lucrările de organizare șantier la obiectivul DN 79 Arad – Oradea au fost executate de Astaldi, S.C. Gama Construct S.R.L. și S.C. Opentrans S.R.L.

Referitor la apărarea inculpatului Anton Marin, în sensul că a semnat documentul de avizare a indicatorilor tehnico-economici la data de 19.02.2009, Curtea constată, în acord cu prima instanță, că această împrejurare nu înlătură răspunderea sa penală, acest document reprezentând anexă la Avizul din data de 18.06.2009 și la Nota de fundamentare a proiectului de hotărâre de guvern, notă de fundamentare semnată de inculpat la data de 15.07.2009, în calitate de secretar de stat.

Deși documentul de avizare a indicatorilor tehnico-economici a fost semnat de inculpatul Anton Marin la data de 19.02.2009, anterior oricărei înțelegeri ilicite dintre acesta și martorul denunțator, iar, potrivit art. 254 alin.1 C.p. din 1968, pretinderea sau primirea banilor sau a altor foloase trebuia să aibă loc anterior îndeplinirii/neîndeplinirii/îndeplinirii întârziate a actului-îndatorire de serviciu, Curtea constată că, în prezenta cauză, inculpatul Anton Marin a semnat nota de fundamentare, aflată la filele 33-39 din vol. 30 din dosarul de urmărire penală, ulterior înțelegerii frauduloase.

Semnarea notei de fundamentare nu poate fi considerată, astfel cum susține apărarea, o simplă formalitate, ci rezultatul unui proces deliberativ, fără a avea relevanță, din punct de vedere al acuzației penale, dacă aceasta era sau nu conformă sub aspectul legalității și oportunității.

Totodată, lipsit de relevanță este și faptul că nota de fundamentare a fost semnată și de alte cinci persoane în condițiile în care semnarea de către inculpat era necesară în vederea producerii de consecințe juridice.

De asemenea, prima instanță, în mod corect, a dispus confiscarea sumei de 22.760.654 lei, pretinse și primite de inculpatul Anton Marin, astfel cum a demonstrat probatoriul administrat, Curtea constatând că, în cauză, sunt incidente dispozițiile art. 289 alin.3 C.p.p., în sensul că banii primiți sunt supuși confiscării.

Măsura de siguranță îl privește, în mod corect, doar pe inculpatul Anton Marin având în vedere că suma anterior menționată a ajuns în posesia acestuia, faptul că ar fi remis coinculpatului o sumă de bani, al cărui cuantum nu a putut fi determinat, neavând relevanță în condițiile în care destinația acelei sume a fost cea stabilită chiar de către inculpatul Anton Marin.

Apelantul-intimat-inceput Anton Marin a solicitat confiscarea, în subsidiar, a sumei de 4.200.000 lei plus TVA, la care se face referire în procesul verbal din data de 05.04.2016 întocmit de Agenția Națională de Administrare Fiscală, sumă despre care a arătat că reprezintă avansul facturat de către SC VVTC Euro-Construct SRL către Astaldi și care a fost pierdută de Astaldi, ca urmare a întârzierii lucrărilor.

Curtea constată că această susținere nu este întemeiată în condițiile în care probele administrate au relevat că S.C. VVTC Euro-Construct S.R.L. nu a executat și nici nu ar fi putut executa lucrările respective.

De asemenea, Curtea apreciază că, în mod corect, prima instanță a confiscat suma remisă în integralitate, inclusiv contravaloarea TVA-ului și a altor taxe datorate bugetului consolidat al statului, influențate de înregistrarea acestor operațiuni fictive, față de dispoziția art. 289 alin.3 C.p.p..

În ceea ce privește beneficiarul sumei remise cu titlu de mită, Curtea constată faptul că inculpatul Anton Marin avea calitatea de asociat în cadrul SC VVTC Euro-Construct SRL, societate pe care o controla în fapt, așa cum rezultă din probele administrate.

Cu privire la cererea Parchetului de desființare a înscrisurilor menționate în actul de sesizare, în mod justificat, prima instanță a respins-o ca neîntemeiată, față de obiectul judecății, inculpații nefiind trimiși în judecată pentru infracțiuni de fals.

Potrivit dispozițiilor art. 153 alin.1 C.p., prescripția înlătură răspunderea penală, iar, conform art. 154 alin. 2 C.p., termenul de prescripție a răspunderii penale începe să curgă de la data săvârșirii infracțiunii, în speță, anul 2009. Art. 154 alin. 1 lit. c C.p. stabilește un termen de prescripție a răspunderii penale de 8 ani, în cazul infracțiunilor sancționate de lege cu pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani, cum este și cazul infracțiunii prevăzute de art. 289 alin.1 C.p..

Art. 155 alin.1 C.p., în forma declarată neconstituțională, prevedea următoarele: „Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză.”

La data de 25.06.2018, s-a publicat Decizia nr. 297/2018, prin care Curtea Constituțională a constatat că soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea "oricărui act de procedură în cauză", din cuprinsul dispozițiilor art. 155 alin. 1 din Codul penal, este neconstituțională.

Ulterior, la data de 09.06.2022 s-a publicat Decizia nr. 358/2022 pronunțată de Curtea Constituțională la data de 26.05.2022, prin care s-a constatat că dispozițiile art. 155 alin. 1 din Codul penal sunt neconstituționale. În considerentele acestei ultime decizii, Curtea Constituțională a României a constatat că, „în condițiile stabilirii naturii juridice a Deciziei nr. 297 din 26 aprilie 2018 ca decizie simplă/extremă, în absența intervenției active a legiuitorului, obligatorie potrivit art. 147 din Constituție, pe perioada cuprinsă între data publicării respectivei decizii și până la intrarea în vigoare a unui act normativ care să clarifice norma, prin reglementarea expresă a cazurilor apte să întrerupă cursul termenului prescripției răspunderii penale, fondul activ al legislației nu conține vreun caz care să permită întreruperea cursului prescripției răspunderii penale.”

Potrivit Deciziei nr.67/25.10.2022 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție-Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, normele referitoare la întreruperea cursului prescripției sunt norme de drept penal material (substanțial) supuse din perspectiva aplicării lor în timp principiului activității legii penale prevăzută de art. 3 din Codul penal, cu excepția dispozițiilor mai favorabile, potrivit principiului mitior lex prevăzută de art. 15 alin. 2 din Constituție și art. 5 din Codul penal.

În speță, nu s-a produs întreruperea cursului termenului de prescripție a răspunderii penale, în perioada 25.06.2018-30.05.2022, Codul penal neprevăzând vreun caz de întrerupere a curgerii termenului de prescripție a răspunderii penale, constituind, prin urmare, potrivit art. 5 C.p., lege penală mai favorabilă.

În consecință, termenul general de prescripție a răspunderii penale s-a împlinit, în cauză, în anul 2017.

Apelantul-intimat-inculpat Anton Marin a solicitat instanței de apel continuarea procesului penal, însă probele administrate au dovedit dincolo de orice îndoială rezonabilă vinovăția sa cu privire la infracțiunea dedusă judecătii, Curtea urmând a dispune față de acesta încetarea procesului penal.

Intimatul-inculpat Ionescu Adrian Mihai nu a declarat apel și nu a solicitat instanței de apel continuarea procesului penal, însă pentru fapta pentru care a fost trimis în judecată a intervenit prescripția răspunderii penale, pentru aceleași considerente expuse față de apelantul-intimat-inculpat Anton Marin, Curtea urmând a admite apelul declarat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție-Direcția Națională Anticorupție sub acest aspect, apelul Parchetului vizându-l și pe inculpatul Ionescu Adrian Mihai și, deși este declarat în defavoarea sa, aspectele de nelegalitate pot fi îndreptate în calea de atac exercitată de procuror.

Făță de cele expuse, în baza art. 421 alin.1 pct. 2 lit. a C.p.p. va admite apelurile declarate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție-Direcția Națională Anticorupție și inculpatul Anton Marin împotriva sentinței penale nr.1029/15.09.2021 pronunțate de Tribunalul București-Secția I Penală în dosarul nr. 48467/3/2017.

Va desființa în parte sentința penală apelată și rejudecând în fond:

În baza art. 396 alin.6 C.p.p. raportat la art. 16 alin. 1 lit. f C.p.p. va dispune încetarea procesului penal cu privire la inculpatul Anton Marin, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de luare de mită, prevăzute de art. 289 alin.1 C.p. rap.la art. 6 din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art.5 C.p., ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

În baza art. 396 alin.6 C.p.p. raportat la art. 16 alin. 1 lit. f C.p.p. va dispune încetarea procesului penal cu privire la inculpatul Ionescu Adrian Mihai, sub aspectul săvârșirii complicității la infracțiunea de luare de mită, prevăzute de art. 48 C.p. rap. la art. 289 alin.1 C.p. și art. 6 din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art.5 C.p., ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

Va menține doar dispozițiile primei instanțe privind respingerea cererilor de constatare a intervenirii prescripției speciale a răspunderii penale și de desființare a înscrisurilor, privind confiscarea și privind menținerea măsurii asigurătorii a sechestrului.

În baza art. 275 alin.1 pct.3 lit.b C.p.p. va obliga inculpatul Anton Marin la plata sumei de 15.000 lei, cheltuieli judiciare avansate de stat în primă instanță.

În baza art. 275 alin. 3 C.p.p. restul cheltuielilor judiciare avansate de stat în primă instanță vor rămâne în sarcina statului.

În baza art. 275 alin. 3 C.p.p. cheltuielile judiciare avansate de stat în apel vor rămâne în sarcina statului.

Onorariile parțiale ale celor doi avocați din oficiu, desemnați pentru apelantul-intimat-inculpat Anton Marin, și onorariul parțial al avocatului din oficiu, desemnat pentru intimatul-inculpat Ionescu Adrian Mihai, în cuantum de câte 300 lei fiecare, se vor suporta din fondurile Ministerului Justiției.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE**

În baza art. 421 alin.1 pct. 2 lit. a C.p.p. admite apelurile declarate de **Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție-Direcția Națională Anticorupție și inculpatul Anton Marin** împotriva sentinței penale nr.1029/15.09.2021 pronunțate de Tribunalul București-Secția I Penală în dosarul nr. 48467/3/2017.

Desființează în parte sentința penală apelată și rejudecând în fond:

În baza art. 396 alin.6 C.p.p. raportat la art. 16 alin. 1 lit. f C.p.p. dispune încetarea procesului penal cu privire la inculpatul **Anton Marin**, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de luare

de mită, prevăzute de art. 289 alin.1 C.p. rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art.5 C.p., ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

În baza art. 396 alin.6 C.p.p. raportat la art. 16 alin. 1 lit. f C.p.p. dispune încetarea procesului penal cu privire la inculpatul **Ionescu Adrian Mihai**, sub aspectul săvârșirii complicității la infracțiunea de luare de mită, prevăzute de art. 48 C.p. rap. la art. 289 alin.1 C.p. și art. 6 din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art.5 C.p., ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

Menține doar dispozițiile primei instanțe privind respingerea cererilor de constatare a intervenirii prescripției speciale a răspunderii penale și de desființare a înscrisurilor, privind confiscarea și privind menținerea măsurii asigurătorii a sechestrului.

În baza art. 275 alin.1 pct.3 lit.b C.p.p. obligă inculpatul Anton Marin la plata sumei de 15.000 lei, cheltuieli judiciare avansate de stat în primă instanță.

În baza art. 275 alin. 3 C.p.p. restul cheltuielilor judiciare avansate de stat în primă instanță rămân în sarcina statului.

În baza art. 275 alin. 3 C.p.p. cheltuielile judiciare avansate de stat în apel rămân în sarcina statului.

Onorariile parțiale ale celor doi avocați din oficiu, desemnați pentru apelantul-intimat-inculpat Anton Marin, și onorariul parțial al avocatului din oficiu, desemnat pentru intimatul-inculpat Ionescu Adrian Mihai, în cuantum de câte 300 lei fiecare, se suportă din fondurile Ministerului Justiției.

Definitivă.

Pronunțată prin punerea hotărârii la dispoziția părților și a procurorului, prin mijlocirea grefei instanței azi, 12.02.2024.

PREȘEDINTE
RADU ADINA ADRIANA

JUDECĂTOR
JDERU CLAUDIA

GRÉFIER
MIHĂILOIU DIANA

Opinia concordantă a doamnei judecător Claudia Jderu cu privire la incidența în cauză a interpretării date prin Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțată în data de 24 iulie 2023 în cauza C-107/23 PPU, art. 5 (1) rap. la art. 2 din Convenția din 1997 privind lupta împotriva corupției care implică funcționari ai UE sau funcționari ai statelor membre ale UE care abordează anumite acte de corupție care implică astfel de funcționari la nivel general:

Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțată în data de 24 iulie 2023 în cauza C-107/23 PPU, invocată de apelantul Ministerului Public drept motiv ce ar impune obligația instanțelor naționale de a lăsa neaplicate deciziile Curții Constituționale nr.297/2018 și 358/2022, precum și decizia nr.67/2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, privește interpretarea articolul 325 alineatul (1) TFUE și a articolului 2 alineatul (1) din Convenția elaborată în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene, semnată la Bruxelles la 26 iulie 1995, ambele cu efect direct, concluzie ce este menționată expres în paragraful 95 al hotărârii potrivit căruia „*principiul supremației impune instanței naționale obligația să asigure efectul deplin al cerințelor dreptului Uniunii în litigiul cu care este sesizată, lăsând neaplicată, dacă este necesar,*

din oficiu, orice reglementare sau practică națională, chiar și ulterioară, care este contrară unei dispoziții de drept al Uniunii care are efect direct, precum articolul 325 alineatul (1) TFUE, fără a trebui să solicite sau să aștepte eliminarea prealabilă a acestei reglementări sau practici naționale pe cale legislativă sau prin orice alt procedeu constituțional” și în paragraful 96 potrivit căruia „în speță, articolul 325 alineatul (1) TFUE și articolul 2 alineatul (1) din Convenția PIF sunt formulate în termeni clari și preciși și nu sunt însoțite de nicio condiție, astfel încât ele au efect direct”.

Potrivit articolului 267 din Tratatul de funcționare a Uniunii Europene:

„Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la:

(a) interpretarea tratatelor;

(b) validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii; (...).”

Autoritatea unei hotărâri preliminare constă în forța obligatorie a acesteia față de instanța care a solicitat-o și instanțele care ar judeca cauza în căile de atac, și în aplicabilitatea generală față de celelalte instanțe. Hotărârile preliminare produc în principiu efecte retroactive de la data emiterii actului și, pe cale de excepție, de la data indicată de către Curte în hotărârea respectivă.

Hotărârea în interpretare pronunțată de către Curte are „*autoritate cu putere de lucru interpretat*”, care include atât forța obligatorie (ce obligă instanța națională să respecte interpretarea dispozițiilor de drept al Uniunii astfel cum au fost interpretate de Curte) cât și aptitudinea pe care o are instanța națională de a investi din nou Curtea de Justiție cu o nouă întrebare preliminară. Prin urmare, această autoritate specifică are două componente. Pe de o parte, hotărârea privind interpretarea are autoritate *erga omnes*, dar nu absolută. Cu alte cuvinte, întrucât dispozitivul hotărârii preliminare se include în norma interpretată, obligatorie a fi aplicat de către toate instanțele naționale, se poate vorbi de “*autoritate de lucru interpretat*”, care interzice oricărei instanțe naționale să adopte o altă interpretare incompatibilă cu semnificația și aplicarea dreptului unional, astfel cum a fost hotărâtă de către Curte.

Pe de altă parte, chiar și în prezența unei jurisprudențe a Curții care soluționează problema de drept în cauză, instanțele naționale își păstrează libertatea cea mai largă să sesizeze Curtea în cazul în care consideră oportun, fără ca împrejurarea că dispozițiile a căror interpretare se solicită au fost deja interpretate de Curte să aibă drept consecință împiedicarea Curții să se pronunțe din nou (Hotărârea din 17 iulie 2014, Torresi, C-58/13 și C-59/13, EU:C:2014:2088, punctul 32, precum și Hotărârea din 3 martie 2020, Tesco-Global Áruházak, C-323/18, EU:C:2020:140, punctul 46).

Prin Ordonanța pronunțată în data de 9 ianuarie 2024, în cauza C-131/23, instanța de la Luxembourg a statuat, în temeiul art. 99 din Regulamentul de procedură al Curții, că „*Decizia 2006/928/CE a Comisiei din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției trebuie interpretată în sensul că instanțele unui stat membru nu sunt obligate să lase neaplicate deciziile curții constituționale a acestui stat membru prin care este invalidată dispoziția legislativă națională care reglementează cauzele de întrerupere a termenului de prescripție în materie penală din cauza încălcării principiului legalității infracțiunilor și pedepselor, astfel cum este protejat în dreptul național, sub aspectul cerințelor acestuia referitoare la previzibilitatea și la precizia legii penale, chiar dacă aceste decizii au drept consecință încetarea, ca urmare a prescripției răspunderii penale, a unui număr considerabil de procese penale, inclusiv procese referitoare la infracțiuni de corupție.*

În schimb, această decizie trebuie interpretată în sensul că instanțele acestui stat membru sunt obligate să lase neaplicat un standard național de protecție referitor la principiul aplicării retroactive a legii penale mai favorabile (lex mitior) care permite repunerea în discuție, inclusiv în cadrul unor căi de atac îndreptate împotriva unor hotărâri definitive, a întreruperii termenului de prescripție a răspunderii penale în astfel de procese prin acte de procedură intervenite înainte de o asemenea invalidare.”

Soluția anterior menționată a fost pronunțată în temeiul art. 99 din Regulamentul de procedură a Curții de Justiție potrivit căruia atunci când o întrebare formulată cu titlu preliminar

este identică cu o întrebare asupra căreia Curtea s-a pronunțat deja, atunci când răspunsul la o astfel de întrebare poate fi în mod clar dedus din jurisprudență sau atunci când răspunsul la întrebarea formulată cu titlu preliminar nu lasă loc niciunei îndoieli rezonabile, Curtea, la propunerea judecătorului raportor și după ascultarea avocatului general, poate oricând să decidă să se pronunțe prin ordonanță motivată.

În consecință, deși Decizia 2006/928/CE a Comisiei din 13 decembrie 2006 a fost abrogată prin Decizia (UE) 2023/1786 a Comisiei din 15 septembrie 2023, astfel că norma interpretată prin Ordonanța pronunțată în data de 9 ianuarie 2024, în cauza C-131/23 nu mai poate fi ayută în vedere de către instanța de control judiciar putem reține că și textul de drept unional incident în cauză, respectiv art. 5 (1) rap. la art. 2 din Convenția din 1997 privind lupta împotriva corupției care implică funcționari ai UE sau funcționari ai statelor membre ale UE care abordează anumite acte de corupție care implică astfel de funcționari la nivel general, pentru identitate de rațiune trebuie să fie interpretat în mod similar, fiind astfel un act clarificat.

În problema întreruperii termenului de prescripție al răspunderii penale, CJUE oferă un răspuns tranșant la întrebarea preliminară și nu linii directe (teste de proporționalitate sau de necesitate sau seria de condiții care trebuie îndeplinite în împrejurări specifice) care urmează să fie urmate de către instanțele naționale.

Potrivit declarației cu privire la supremație nr.17 anexate la Actul final al Conferinței interguvernamentale care a adoptat Tratatul de la Lisabona semnat la 13 decembrie 2007 Conferința a reamintit că, în conformitate cu jurisprudența constantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene, tratatele și legislația adoptată de Uniune pe baza tratatelor au prioritate în raport cu dreptul statelor membre, în condițiile prevăzute de jurisprudența menționată anterior.

În plus, Conferința a hotărât ca Avizul Serviciului juridic al Consiliului, astfel cum figurează în documentul 11197/07 (JUR 260), să fie anexat prezentului act final:

„Avizul Serviciului juridic al Consiliului din 22 iunie 2007

Din jurisprudența Curții de Justiție reiese că supremația dreptului comunitar este un principiu fundamental al dreptului comunitar. Conform Curții, acest principiu este inerent naturii specifice a Comunității Europene. La data primei hotărâri din cadrul acestei jurisprudențe consacrate [hotărârea din 15 iulie 1964, în cauza 6/64, Costa/ENEL [1]], supremația nu era menționată în tratat. Situația nu s-a schimbat nici astăzi. Faptul că principiul supremației nu va fi inclus în viitorul tratat nu va schimba în niciun fel existența principiului și jurisprudența în vigoare a Curții de Justiție.

[1] "Reiese (...) că, izvorând dintr-o sursă independentă, dreptului născut din tratat nu ar putea, dată fiind natura sa specifică originală, să i se opună din punct de vedere juridic un text intern, indiferent de natura acestuia, fără a-și pierde caracterul comunitar și fără a fi pus în discuție fundamentul juridic al Comunității înseși."

Totodată în cuprinsul Avizului nr. 2/13 al CJUE (Plenul) din data de 18 decembrie 2014 prin care s-a concluzionat că nu este compatibil cu tratatele proiectul de acord privind aderarea Uniunii Europene la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, unul din argumentele pentru care s-a decis astfel a fost neconcordanța dintre articolul 53 din Convenție și articolul 53 din Cartă, astfel cum a fost interpretat de instanța de la Luxembourg:

„187. În această privință, trebuie amintit, în primul rând, că articolul 53 din cartă prevede că niciuna dintre dispozițiile acesteia nu poate fi interpretată ca restrângând sau aducând atingere drepturilor fundamentale recunoscute, în domeniile de aplicare corespunzătoare, de dreptul Uniunii și de dreptul internațional, precum și de convențiile internaționale la care Uniunea sau toate statele membre sunt părți, și în special CEDO, precum și prin constituțiile statelor membre.

188. Or, Curtea a interpretat această dispoziție în sensul că aplicarea unor standarde naționale de protecție a drepturilor fundamentale nu trebuie să compromită nivelul de protecție prevăzut de cartă și nici supremația, unitatea și caracterul efectiv al dreptului Uniunii (Hotărârea Melloni, EU:C:2013:107, punctul 60).

189. În măsura în care articolul 53 din CEDO rezervă, în esență, părților contractante posibilitatea de a prevedea standarde de protecție a drepturilor fundamentale mai ridicate decât cele garantate de această convenție, trebuie să se asigure coordonarea dintre această dispoziție și articolul 53 din

cartă, astfel cum a fost interpretat de Curte, pentru ca posibilitatea conferită de articolul 53 din CEDO statelor membre să rămână limitată, în ceea ce privește drepturile recunoscute de cartă corespunzătoare unor drepturi garantate de convenția menționată, la ceea ce este necesar pentru a evita compromiterea nivelului de protecție prevăzut în cartă, precum și supremația, unitatea și caracterul efectiv al dreptului Uniunii.”

Pe de altă parte în cuprinsul Deciziei Curții Constituționale nr. 390/2021 publicate în Monitorul Oficial, Partea I nr. 612 din 22 iunie 2021, instanța de contencios constituțional statuează că dreptul Uniunii Europene se integrează în ordinea juridică internă, normele unionale având prioritate față de legile interne, fără a înlătura însă supremația Constituției:

„83. Curtea reține că o instanță judecătorească are abilitarea să analizeze conformitatea unei dispoziții „din legile interne”, deci aparținând dreptului intern, cu dispozițiile de drept european prin prisma art. 148 din Constituție și, în cazul în care constată contrarietatea, are competența să aplice cu prioritate dispozițiile de drept al Uniunii în litigiile ce antamează drepturile subiective ale cetățenilor. În toate cazurile, Curtea constată că, prin noțiunile de „legi interne” și „drept intern”, Constituția are în vedere exclusiv legislația infraconstituțională, Legea fundamentală prezervându-și poziția ierarhic superioară în virtutea art. 11 alin. (3). Așa fiind, atunci când stabilește că „prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne”, art. 148 din Constituție nu atribuie dreptului Uniunii prioritate de aplicare față de Constituția României, astfel că o instanță națională nu are abilitarea de a analiza conformitatea unei dispoziții din dreptul intern, constatate ca fiind constituționale prin prisma art. 148 din Constituție, cu dispozițiile de drept european. Sistemul dreptului românesc este format din totalitatea normelor juridice adoptate de către statul român și care trebuie să fie în consonanță cu principiul supremației Constituției și principiul legalității, care sunt de esența cerințelor statului de drept, principii înscrise în art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit căruia „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”, unica autoritate legiuitoare a țării fiind Parlamentul, având în vedere că statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor – legislativă, executivă și judecătorească – în cadrul democrației constituționale. Democrația constituțională, într-un stat de drept, nu este însă o abstracție, ci este o realitate a unui sistem în cadrul căruia supremația Constituției limitează suveranitatea legiuitorului, care în procesul de creare a normelor juridice și de adoptare a unor acte normative trebuie să țină cont de o serie de principii de rang constituțional (a se vedea Decizia nr. 104 din 6 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 446 din 29 mai 2018, paragraful 73).

Având în vedere considerentele expuse în cuprinsul Hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțate în data de 24 iulie 2023 în cauza C-107/23 PPU potrivit căroră instanțele naționale nu pot, în cadrul procedurilor jurisdicționale prin care se urmărește sancționarea pe plan penal a infracțiunilor de fraudă gravă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii, să aplice standardul național de protecție referitor la principiul aplicării retroactive a legii penale mai favorabile (*lex mitior*), pentru a repune în discuție întreruperea termenului de prescripție a răspunderii penale prin acte de procedură intervenite înainte de 25 iunie 2018, data publicării Deciziei nr. 297/2018 a Curții Constituționale întrucât se compromite supremația, unitatea și efectivitatea dreptului Uniunii, apreciez că, în prezenta cauză, nu se impune tranșarea problemei priorității standardului național față de cel unional întrucât există o neconcordanță între standardul de protecție conferit de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene astfel cum a fost interpretată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene și cel conferit de art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în interpretarea Curții Europene a Drepturilor Omului în sensul că primul este inferior celui din urmă.

Potrivit art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale „1. nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii. 2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune

sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate.”

În interpretarea articolului anterior menționat în data de 26 aprilie 2022, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a emis un aviz consultativ (cererea nr. P16-2021-001, 26.04.2021) în temeiul Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale tocmai cu privire la incidența art. 7 din Convenție în materia prescripției răspunderii penale. Avizul a fost solicitat de autoritățile armene, care au pus în discuție posibilitatea aplicării unor norme internaționale, care ar prevedea imprescriptibilitatea faptelor, în detrimentul celor naționale, care ar impune constatarea încetării procesului penal ca urmarea a împlinirii termenului de prescripție într-un caz care privea fapte de tortură. Cu această ocazie, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reliefat principiile generale care reies din jurisprudența sa. Astfel, aceasta a susținut că normele privind termenele de prescripție nu definesc infracțiunile și sancțiunile aferente și pot fi interpretate ca stabilind o simplă condiție prealabilă pentru judecarea cazului. În consecință, eventuale modificări legislative care prelungesc un termen de prescripție care încă nu a expirat, nu sunt considerate drept o încălcare a art. 7 din Convenție. Totuși, Curtea atrage atenția că o astfel de încălcare este totuși incidentă atunci când răspunderea penală a fost ”reactivată” după expirarea termenului de prescripție inițial, apreciind că în atare situații sunt desconsiderate cerințele de legalitate (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) și previzibilitate. Concret, în cazul în care o infracțiune este supusă prescripției și chiar devine prescrisă, astfel încât este exclusă răspunderea penală, art. 7 din Convenție ar împiedica reluarea urmăririi penale cu privire la o astfel de faptă. În opinia Curtii, a susține contrariul echivalează cu aplicarea retroactivă a legii penale în defavoarea persoanei acuzate.

În cauza ce a generat solicitarea de aviz consultativ, legislația națională armeană stipula imprescriptibilitatea răspunderii penale aferente săvârșirii de infracțiuni a căror incriminare era impusă de tratatele internaționale la care Armenia era parte, în măsura în care imprescriptibilitatea era menționată expres în acele tratate. Cu privire la acest ultim aspect Curtea europeană a drepturilor omului a precizat că revine instanțelor naționale să stabilească dacă reglementările internaționale constituiau o bază legală suficient de clară și previzibilă în sensul art. 7 din Convenție pentru a concluziona în sensul imprescriptibilității răspunderii penale.

Totodată în cauza *Borcea c. României*, problema care s-a pus consta în previzibilitatea modalității de aplicare a legii penale mai favorabile (aplicare globală sau pe instituții), Curtea apreciind ca rezonabilă o durată de câteva luni după intrarea în vigoare a noului Cod penal în vederea unificării practicii judiciare, mai ales în lipsa unor norme tranzitorii.

*„64. În ceea ce privește dispozițiile aplicabile în materia prescripției, Curtea reamintește că s-a pronunțat deja în sensul în care aplicarea imediată a unei legi care proroga termenele de prescripție nu aducea atingere art. 7 din Convenție, „întrucât nu se poate interpreta că această dispoziție ar împiedica, prin efectul aplicării imediate a unei legi de procedură, o prelungire a termenelor de prescripție din moment ce faptele imputate nu s-au prescris niciodată”. Prin urmare, a stabilit că normele în materie de prescripție sunt legi de procedură [Coëme și alții, citată anterior, pct. 149, și *Previti împotriva Italiei (dec.)*, nr. 1845/08, pct. 80, 12 februarie 2013]. Curtea observă că normele privind prescripția nu definesc infracțiunile și pedepsele care le sancționează, și pot fi interpretate ca impunând o simplă condiție prealabilă pentru examinarea cauzei.*

65. Astfel, problema unei eventuale încălcări a art. 7 printr-o dispoziție care ar avea ca efect reapariția posibilității de a sancționa fapte cu privire la care termenul de prescripție a răspunderii penale s-a împlinit nu este incidentă în speță. Curtea reamintește că reclamantul, care nu putea ignora că faptele de care era acuzat puteau angaja răspunderea sa penală, a fost condamnat pentru fapte pentru care dreptul de a declanșa acțiunea penală nu fusese niciodată stins prin prescripție. Aceste fapte constituiau infracțiuni în momentul în care au fost săvârșite, iar pedepsele aplicate nu erau mai severe decât cele aplicabile în momentul săvârșirii faptelor. Reclamantul nu a suferit, ca urmare a schimbării jurisprudenței, un prejudiciu mai mare decât cel la care era expus la momentul săvârșirii infracțiunii (Coëme și alții, citată anterior, pct. 150).”

În concluzie, potrivit blocului convențional, normele privind termenele de prescripție nu definesc infracțiunile și sancțiunile aferente astfel că eventuale modificări legislative care prelungesc un termen de prescripție ce nu a expirat, nu sunt considerate drept o încălcare a art. 7 din Convenție. O astfel de încălcare este totuși incidentă atunci când răspunderea penală a fost „reactivată” după expirarea termenului de prescripție inițial, apreciind că în atare situații sunt desconsiderate cerințele de legalitate (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) și previzibilitate.

În ceea ce privește standardul de protecție conferit de dreptul unional, constatăm faptul că o reglementare similară art. 7 din Convenție se regăsește în art.49 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene potrivit căruia „1) nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia infracțiune potrivit dreptului intern sau dreptului internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai mare decât cea aplicabilă la momentul săvârșirii infracțiunii. În cazul în care, ulterior săvârșirii infracțiunii, legea prevede o pedeapsă mai ușoară, se aplică aceasta din urmă. (2) Prezentul articol nu aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane care s-a făcut vinovată de o acțiune sau omisiune care, în momentul săvârșirii, era incriminată pe baza principiilor generale recunoscute de comunitatea națiunilor. (3) Pedepsele nu trebuie să fie disproporționate față de infracțiune.”

Totodată potrivit art.52 alin.3 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene „în măsura în care prezenta cartă conține drepturi ce corespund unor drepturi garantate prin Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, înțelesul și întinderea lor sunt aceleași ca și cele prevăzute de convenția menționată. Această dispoziție nu împiedică dreptul Uniunii să confere o protecție mai largă.”

Potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene, în temeiul principiului legalității infracțiunilor și pedepselor, dispozițiile penale trebuie, printre altele, să asigure accesibilitatea și previzibilitatea în ceea ce privește atât definiția infracțiunii, cât și stabilirea pedepsei (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 decembrie 2017, M. A. S. și M. B., C-42/17, EU:C:2017:936, punctul 55, precum și Hotărârea din 11 iunie 2020, Prokuratura Āla w Słupsku, C-634/18, EU:C:2020:455, punctul 48). În plus, cerința privind precizia legii aplicabile, care este inerentă acestui principiu, presupune ca legea să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele pentru acestea. Această condiție este îndeplinită atunci când justițiabilul poate ști, pornind de la textul dispoziției pertinente și, la nevoie, cu ajutorul interpretării care îi este dată de instanțe, care sunt acțiunile și omisiunile care angajează răspunderea sa penală. În sfârșit, în conformitate cu articolul 49 alineatul (1) ultima teză din cartă, principiul aplicării retroactive a legii penale mai favorabile (*lex mitior*) impune ca, în cazul în care, ulterior săvârșirii infracțiunii, legea prevede o pedeapsă mai ușoară, să se aplice aceasta din urmă. Mai întâi, aplicarea acestui din urmă principiu implică o succesiune de regimuri juridice în timp și se întemeiază pe constatarea că această succesiune reflectă, în cadrul ordinii juridice în cauză, o schimbare de poziție fie în ceea ce privește calificarea penală a faptelor susceptibile să constituie o infracțiune, fie în ceea ce privește pedeapsa care trebuie aplicată unei asemenea infracțiuni. În continuare, reiese din **jurisprudența Curții că normele care reglementează prescripția în materie penală nu intră în domeniul de aplicare al articolului 49 alineatul (1) din Cartă** (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 septembrie 2015, Taricco și alții, C-105/14, EU:C:2015:555, punctele 54-57).

În consecință, potrivit considerentelor expuse în cuprinsul Hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțate în data de 24 iulie 2023 în cauza C-107/23 PPU, obligația instanțelor naționale de a lăsa neaplicate Deciziile nr. 297/2018 și nr. 358/2022 ale Curții Constituționale, precum și Decizia nr. 67/2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție nu este de natură să aducă atingere nici principiului previzibilității, preciziei și neretroactivității infracțiunilor și pedepselor, nici principiului aplicării retroactive a legii penale mai favorabile (*lex mitior*), astfel cum sunt garantate la articolul 49 alineatul (1) din Cartă.

În continuare se va analiza dacă aplicarea celor două standarde de protecție – cel conferit de blocul convențional și cel conferit de dreptul unional este de natură a conduce la rezultate diferite în ceea ce privește modul de soluționare a acțiunii penale.

Prin sentința penală nr. 1029 din data de 15.09.2021, pronunțată de Tribunalul București - Secția I penală, în dosarul 48467/3/2017 s-a hotărât condamnarea, în temeiul disp. art. 289 al. 1 C.pen. rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplic. art. 5 C.pen., a inculpatului ANTON MARIN, la pedeapsa închisorii de 5 ani, pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită constând în aceea că, în calitate de secretar de stat și de vicepreședinte al Consiliului Tehnico-Economic în cadrul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, având în coordonare activitatea Companiei Naționale "Aeroportul Internațional Henri Coandă-București" S.A. Otopeni, la începutul lunii iunie 2009, a acceptat promisiunea și ulterior, în perioada 23.07 – 20.11.2009, a primit indirect, respectiv în conturile bancare ale S.C. VVTC EURO-CONSTRUCT S.R.L., societate la care fostul secretar de stat era asociat, de la ASTALDI SPA ITALIA SUCURSALA ROMÂNIA BUCUREȘTI, reprezentată de martorul denunțator CANINO PIER LUCA, pentru altul, suma totală de 22.760.654 lei, reprezentând contravaloarea unor lucrări care nu au fost realizate, cu titlu de "comision" pentru a aviza, în perioada 15 iunie - 17 iulie 2009, nota de fundamentare și proiectul de hotărâre de guvern privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici reactualizați ai obiectivului de investiții "Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional București-Otopeni" și privind aprobarea continuării lucrărilor și a finanțării obiectivului; proiectul de hotărâre de guvern a fost adoptat în ședința Guvernului din data de 22.07.2009, fiind emisă Hotărârea de Guvern nr. 852/2009, act administrativ necesar pentru încheierea actului adițional nr. 10 din data de 21.08.2009 la contractul din data de 30.04.1992 pentru Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional București – Otopeni, având ca părți Compania Națională Aeroportul Internațional Henri Coandă – București, în calitate de beneficiar, și ROMAIRPORT SRL ROMA SUCURSALA BUCUREȘTI, administrată de același martor denunțator.

Prin aceeași sentință penală s-a hotărât condamnarea, în temeiul disp. art. 48 C.pen. rap. la art. 289 alin. 1 C.pen. corob. cu art. 6 din legea nr. 78/2000, cu aplic. art. 396 alin. 2 și 10 C.proc.pen. și a art. 5 C.pen. a inculpatului IONESCU ADRIAN MIHAI la pedeapsa principală de 3 ani închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii de complicitate la luare de mită, constând în aceea că, în calitate de director general adjunct al Direcției de Coordonare și Monitorizare Autostrăzi din cadrul Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri din România SA (la acea dată), și fost consilier al ministrului transporturilor și infrastructurii, l-a ajutat pe inculpatul ANTON MARIN să comită infracțiunea de luare de mită, în sensul că, în luna iunie 2009, cu ocazia unei întâlniri pe care a avut-o la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii cu inculpatul ANTON MARIN, secretar de stat în cadrul acestui minister și având atribuții de coordonare a activității Companiei Naționale Aeroportul Henri Coandă – București și cu martorul denunțator CANINO PIER LUCA, reprezentantul societăților ROMAIRPORT SRL ROMA SUCURSALA BUCUREȘTI, care realiza lucrări de infrastructură aeroportuară la Aeroportul Internațional Henri Coandă – București, și ASTALDI SPA ITALIA SUCURSALA ROMÂNIA BUCUREȘTI, care realiza lucrări de infrastructură rutieră la obiectivul DN79 Arad-Oradea, a stabilit ca primirea procentului de 3,5% (în total suma brută de 22.760.654 lei) din diferența dintre valoarea actelor adiționale nr. 9 și nr. 10 la contractul din data de 30.04.1992 pentru Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional București – Otopeni, cerut anterior (la începutul lunii iunie 2009) de la martorul denunțator și reiterat la această întâlnire pentru a fi supus spre adoptare proiectul de hotărâre de guvern pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici reactualizați ai obiectivului de investiții "Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional București-Otopeni" și pentru aprobarea continuării lucrărilor și a finanțării obiectivului, să aibă loc prin efectuarea unor plăți în baza unui contract ce urma a fi încheiat în acest scop între ASTALDI SPA ITALIA SUCURSALA ROMÂNIA și o societate controlată și coordonată de secretarul de stat ANTON MARIN; conform înțelegerii, pentru a crea aparența de realitate și de legalitate a plăților care urmau a fi efectuate, între ASTALDI SPA ITALIA SUCURSALA ROMÂNIA, în calitate de antreprenor general, și S.C. VVTC EURO-CONSTRUCT S.R.L., societate la care secretarul de stat ANTON MARIN era asociat, în calitate de subantreprenor, a fost perfectat contractul de subantrepriză nr. 213 din data de 18.06.2009 având ca obiect execuția organizării de șantier, lucrărilor de artă și construire șanțuri necesare realizării obiectivului de investiții DN79 Contract 6R1 Arad - Oradea, km 41-60, suma totală de 22.760.654 lei (procentul de 3,5%) fiind achitată prin transfer bancar în perioada 23.07 – 20.11.2009 de

antreprenor către subantreprenor și reprezentând contravaloarea unor lucrări de organizare șantier care nu au fost executate; suma totală de 22.760.654 lei a fost folosită în interesul S.C. VVTC EUROCONSTRUCT S.R.L.

În ceea ce privește legea penală mai favorabilă se constată că în mod judicios prima instanță de judecată a reținut că disp art. 289 alin. 1 C.pen. sunt mai favorabile având în vedere faptul că limita maximă de pedeapsă este mai redusă –10 ani închisoare față de cea impusă de disp. art. 254 C.pen. (1969), respectiv de 12 ani închisoare. În ceea ce privește termenul de prescripție a răspunderii penale, potrivit art. 154 alin. 1 lit. c C.pen. acesta este de 8 ani și raportându-ne la perioada cuprinsă între publicarea în Monitorul Oficial al României nr.518 din 25 iunie 2018 a deciziei nr.297/2018 a C.C.R. și data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență din data de 30.05.2022 când nu au existat acte întreruptive de prescripție, concluzionăm în sensul că prin aplicarea Codului penal, în vigoare între publicarea în Monitorul Oficial al României nr.518 din 25 iunie 2018 a deciziei nr.297/2018 a CCR și data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență din data de 30.05.2022, care nu prevede nici un caz de întrerupere a prescripției răspunderii penale, răspunderea penală inculpaților, respectiv cu privire la comiterea infracțiunilor de luare de mită și de complicitate la luare de mită și de complicitate la trafic de influență, pentru care inculpații Anton Marin și Ionescu Adrian Mihai au fost trimiși în judecată, s-a prescris în anul 2017. În consecință, în mod evident, este net favorabil inculpaților Codul penal în vigoare între publicarea în Monitorul Oficial al României nr.518 din 25 iunie 2018 a deciziei nr.297/2018 a CCR și data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență din data de 30.05.2022, a cărui aplicare conduce la înlăturarea răspunderii penale ca urmare a constatării intervenirii prescripției răspunderii penale, cu consecința constatării unui impediment în exercitarea acțiunii penale împotriva inculpaților, respectiv cel prevăzut de art.16 lit.f din Codul de procedură penală.

Un astfel de raționament și o astfel de concluzie erau impuse de Deciziile nr. 297/2018 și nr. 358/2022 ale Curții Constituționale, precum și de Decizia nr. 67/2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, cel puțin anterior Hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțate în data de 24 iulie 2023 în cauza C-107/23 PPU.

De altfel se constată faptul că în cadrul dezbaterilor asupra apelurilor promovate în cauză termenul de judecată din data de 12.01.2023 la întrebarea Curții, apărătorul ales al apelantului-intimat-inalpat Anton Marin a arătat că în motivele de apel a invocat o prescripție, care este o chestiune subsidiară apărărilor principale, iar în situația în care se constată intervenită prescripția răspunderii penale, inculpatul dorește continuarea procesului penal. Totodată cu aceeași ocazie inculpatul Ionescu Adrian Mihai a pus concluzii de încetare a procesului penal ca urmare a împlinirii prescripției răspunderii penale aferente infracțiunii reținute în sarcina sa.

Ulterior Hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțate în data de 24 iulie 2023 în cauza C-107/23 PPU, în ipoteza în care instanța de control judiciar va avea în vedere actele întreruptive a termenului de prescripție anterioare datei de 25 iunie 2018 se constată că, în cauză la data de 22.12.2017 a fost înregistrat pe rolul Tribunalului București – Secția I Penală sub nr. 48467/3/2017, rechizitoriul nr. 502/P/2016 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, Secția de Combatere a Infracțiunilor Asimilate Infracțiunilor de Corupție prin care au fost trimiși în judecată inculpații Anton Marin, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de luare de mită, prev. de art. 289 al. 1 din C.p. rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplic. art. 5 al. 1 din C.p. și Ionescu Adrian Mihai, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de complicitate la luare de mită, prev. de art. 48 din C.p. rap. la art. 289 din C.p. comb. cu art. 6 din legea nr. 78/2000 cu aplic. art. 5 al. 1 din C.p., prin Încheierea din data de 16.02.2018, judecătorul de cameră preliminară a respins cererile formulate și excepțiile invocate de inculpatul Anton Marin ca neîntemeiate, iar în baza art. 346 al. 2 din C.pr.p. a constatat legalitatea sesizării instanței cu rechizitoriul rechizitoriului cu nr. nr. 502/P/2016 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, Secția de Combatere a Infracțiunilor Asimilate Infracțiunilor de Corupție, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală și a dispus începerea judecății față de inculpații Anton Marin și Ionescu Adrian Mihai.

Prin încheierea nr. 110/CP din 27.03.2018, Curtea de Apel București, Secția I penală a respins contestația formulată de inculpatul Anton Marin împotriva încheierii din data de 16/02/2018

a judecătorul de cameră preliminară de la Tribunalul București, Secția I Penală și începând cu data de 20.04.2018 au fost acordate termene în cadrul judecății în fața primei instanțe de judecată.

În consecință, aplicându-se art. 5 (1) rap. la art. 2 din Convenția din 1997 privind lupta împotriva corupției care implică funcționari ai UE sau funcționari ai statelor membre ale UE care abordează anumite acte de corupție care implică astfel de funcționari la nivel general astfel cum a fost interpretat pentru identitate de rațiune prin Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțate în data de 24 iulie 2023 în cauza C-107/23 PPU, în cauză devin incidente dispozițiile art. 154 alin. 4 C.proc.pen. termenul de prescripție a răspunderii penale devenind astfel de 16 ani, adică se va împlini în cauză, în cursul anului 2025.

Întrebarea legitimă pe care ne-o adresăm în aceste condiții este aceea dacă nu ne aflăm în situația premisă interzisă de art.7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, respectiv dacă nu operează o reactivare a răspunderii penale după expirarea termenului de prescripție inițial, ipoteză în care, potrivit Curții Europene a Drepturilor Omului, sunt desconsiderate cerințele de legalitate (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) și previzibilitate.

În opinia mea răspunsul nu poate fi decât afirmativ, neavând relevanță faptul că, în speță, nu a operat o prelungire a termenului de prescripție ca urmare a unei modificări legislative ci ca urmare a aplicării unei hotărâri obligatorii a instanței de la Luxembourg. Cu privire la acest ultim aspect se constată faptul că în cuprinsul avizului consultativ (cererea nr. P16-2021-001, 26.04.2021) la care am făcut referire anterior Curtea europeană a drepturilor omului a precizat că revine instanțelor naționale să stabilească dacă reglementările internaționale la care Armenia era parte constituiau o bază legală suficient de clară și previzibilă în sensul art. 7 din Convenție pentru a concluziona în sensul imprescriptibilității răspunderii penale. În prezenta cauză analiza clarității și previzibilității trebuie efectuată prin raportare la interpretarea art. 5 (1) rap. la art. 2 din Convenția din 1997 privind lupta împotriva corupției care implică funcționari ai UE sau funcționari ai statelor membre ale UE care abordează anumite acte de corupție care implică astfel de funcționari la nivel general, prin Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțate în data de 24 iulie 2023 în cauza C-107/23 PPU.

Trebuie reamintit că instanța de la Luxembourg furnizează interpretarea dispozițiilor dreptului Uniunii *ex tunc*, care devine imediat aplicabilă tuturor cauzelor în curs de desfășurare (și uneori chiar închise) care aplică aceeași dispoziție. Cu toate acestea, există o limită a unei astfel de abordări, respectiv cerința previzibilității. Pe măsură ce Curtea de Justiție a Uniunii Europene dezvoltă legislația dincolo de modul de redactare specific al dispozițiilor interpretate, menținerea obligației aplicării integrale *ex tunc* a respectivelor hotărâri pronunțate devine mai dificilă.

Într-adevăr faptul că normele naționale care se dovedesc a fi ulterior incompatibile cu dreptul Uniunii pot avea efecte juridice care, în anumite circumstanțe, pot genera așteptări, este demonstrat de aceea că, în anumite ocazii, CJUE a limitat temporar efectele hotărârilor sale pentru a proteja cerințele principiului securității juridice (Hotărârea din 28 iulie 2016, Association France Nature Environnement, C-379/15, punctul 33).

În materia prescripției răspunderii penale, dacă avem în vedere hotărârile Curții de Justiție a Uniunii Europene din cauzele Ivo Taricco și alții, nr. C-105/14, 08.09.2015 și PM și alții, nr. C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, 21.12.2021 constatăm că în cuprinsul primei hotărâri instanța de la Luxembourg a statuat că reglementarea națională italiană în materie de prescripție ar fi contrară dreptului european în măsura în care ar împiedica aplicarea unor sancțiuni efective și disuasive într-un număr considerabil de cazuri de fraudă gravă aducând atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene sau ar prevedea termene de prescripție mai lungi pentru cazurile de fraudă aducând atingere intereselor financiare ale statului membru vizat decât pentru cazurile de fraudă aducând atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene, aspect al cărui verificare este de competența instanței naționale. În cuprinsul hotărârii, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a concluzionat că principiul legalității incriminării infracțiunilor și pedepselor, consacrat de art. 49 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene nu ar fi încălcat întrucât neaplicarea dispozițiilor naționale are ca efect simpla prelungire a termenelor de prescripție și asigurarea egalității de tratament între persoanele acuzate de infracțiuni care privesc interesele financiare ale Uniunii Europene, respectiv cele acuzate de infracțiuni împotriva intereselor

financiare ale Italiei. Totodată instanța de la Luxembourg a reamintit și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului care confirmă că prelungirea termenelor de prescripție, atât timp cât acestea nu s-au împlinit, nu reprezintă o încălcare a art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Ulterior, în cuprinsul celei de-a doua hotărâri Curtea de Justiție a Uniunii Europene admite că de vreme ce prescripția este în dreptul penal italian o instituție de drept substanțial, căreia i se aplică principiul legalității incriminării, instanțele naționale pot să nu aplice normele europene în cazul persoanelor care comis infracțiuni privind interesele financiare ale Uniunii Europene anterior hotărârii din Taricco I, deoarece ar fi afectată previzibilitatea normelor de drept, în condițiile în care le-ar fi aplicabile condiții de incriminare mai severe.

De altfel, însuși avocatul general în cadrul concluziilor prezentate în cauza C-107/23 PPU a avut în vedere hotărârile anterior menționate relevând următoarele:

„146. Pe scurt, în cazul în care nu ar fi reținută interpretarea articolului 49 alineatul (1) ultima teză din cartă pe care o propunem, jurisprudența Curții Constituționale referitoare la inexistența unor cazuri de întrerupere a prescripției răspunderii penale între anii 2018 și 2022 ar fi stabilit un standard național de protecție a principiului retroactivității *lex mitior* mai ridicat decât cel prevăzut de acest articol din cartă.

147. Este adevărat că aplicarea acestui standard național poate genera un risc de impunitate pentru persoanele care au fost judecate pentru fraude grave care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii, astfel cum am analizat și cum a subliniat deja instanța de trimitere.

148. Cu toate acestea, precedentul din Hotărârea M.A.S. și M.B. genera același risc de impunitate și nu vedem niciun motiv pentru a-l evita în prezenta cauză. Standardul național mai ridicat de protecție a principiului *lex mitior* este în mod clar prezent în cauza de față, astfel cum se întâmplă în cauza M.A.S. și M.B. și spre deosebire de cauza Euro Box Promotion.

149. Desigur, interesele financiare ale Uniunii merită să fie protejate, însă acest lucru nu poate avea întâietate în fața apărării unui drept fundamental precum cel reprezentat de principiul retroactivității legii penale mai favorabile.

150. Într-o comunitate de drept precum Uniunea, drepturile fundamentale nu sunt mai puțin importante decât interesele financiare ale acesteia. Cu alte cuvinte, interesele financiare ale Uniunii nu pot fi protejate cu prețul unei încălcări a drepturilor fundamentale.

151. În cazul în care aplicarea articolului 325 TFUE și a normelor care îl pun în practică este deficitară, iar în unul sau mai multe state apare un risc sistemic de impunitate, Uniunea dispune de alte mecanisme juridice pentru a reacționa, precum acțiunea în constatarea neîndeplinirii obligațiilor. Nu considerăm compatibilă cu valoarea statului de drept prevăzută la articolul 2 TUE reducerea nivelului de protecție a principiului *lex mitior* pentru a proteja mai bine interesele financiare ale Uniunii.”

În consecință concluziile formulate au fost în sensul „O reglementare și o jurisprudență naționale care privesc întreruperea termenelor de prescripție a răspunderii penale care ar avea drept consecință ca un număr considerabil de fapte care constituie o fraudă gravă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii să rămână nepedepsite încălcă, în principiu, articolul 325 alineatul (1) TFUE și Decizia 2006/928/CE a Comisiei din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției.

Instanța națională nu este obligată să lase neaplicate această reglementare și această jurisprudență naționale în cazul în care acestea sunt justificate de aplicarea principiului retroactivității legii penale mai favorabile, consacrat la articolul 49 alineatul (1) ultima teză din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene sau, în lipsa acesteia, de un standard național mai ridicat de protecție a acestui principiu, prevăzut de dreptul național.”

Față de considerentele expuse anterior, având în vedere chiar concluziile avocatului general, nu putem conchide că interpretarea art. 5 (1) rap. la art. 2 din Convenția din 1997 privind lupta împotriva corupției care implică funcționari ai UE sau funcționari ai statelor membre ale UE care abordează anumite acte de corupție care implică astfel de funcționari la nivel general, prin Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțate în data de 24 iulie 2023 în cauza

C-107/23 PPU îndeplinește cerințele clarității și previzibilității raportat la un justițiabil, chiar beneficiind de asistență judiciară.

Având în vedere considerentele de mai sus, Curtea constată că standardul de protecție conferit de art.49 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene astfel cum a fost interpretată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene este inferior celui conferit de art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în interpretarea Curții Europene a Drepturilor Omului astfel că se va analiza în continuare incidența în cauză a **prezumției protecției echivalente**.

Potrivit hotărârii Marii Camere a Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțate în cauza Avotiņš împotriva Letoniei (nr. 17502/07, pct. 101) statele semnatare a Convenției sunt supuse, chiar și atunci când aplică dreptul Uniunii Europene, obligațiilor pe care și le-au asumat liber prin aderarea la Convenție. Aceste obligații trebuie apreciate însă în cadrul prezumției pe care Curtea a stabilit-o în hotărârea *Bosphorus Hava Yollari Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi c. Irlandei* (nr. 45036/98) și a dezvoltat-o în hotărârea *Michaud c. Franței* (nr. 12323/11). În hotărârea *Michaud*, Curtea a făcut un rezumat al jurisprudenței sale cu privire la această prezumție în felul următor:

„102. Curtea amintește că ar fi contrar scopului și obiectului Convenției ca statele contractante să fie exonerate de orice responsabilitate în temeiul Convenției atunci când acționează în conformitate cu obligațiile care decurg pentru ele din apartenența la o organizație internațională către care au transferat o parte din suveranitatea lor: garanțiile prevăzute prin Convenție ar putea astfel fi limitate sau excluse în mod discreționar, fiind private, prin urmare, de caracterul lor obligatoriu precum și de natura lor concretă și efectivă. Cu alte cuvinte, statele rămân responsabile în temeiul Convenției cu privire la măsurile pe care le iau pentru punerea în aplicare a obligațiilor juridice internaționale, inclusiv atunci când aceste obligații decurg din apartenența lor la o organizație internațională către care au transferat o parte din suveranitate (*Bosphorus*, citată anterior, pct. 154).

103. Este adevărat, Curtea a statuat, de asemenea, că o măsură luată în conformitate cu astfel de obligații trebuie să fie considerată justificată atunci când este cert faptul că organizația în cauză acordă drepturilor fundamentale (acest concept acoperind în același timp garanțiile substanțiale și mecanismele de control al respectării lor) o protecție cel puțin echivalentă –și anume, nu identică, ci «comparabilă» –cu cea prevăzută prin Convenție (înțelegându-se că o constatare a «protecției echivalente» de acest tip nu este definitivă: ea trebuie să poată fi reexaminată în lumina oricărei schimbări relevante în domeniul protecției drepturilor fundamentale). Dacă se consideră că organizația oferă o astfel de protecție echivalentă, se poate presupune că statele respectă cerințele Convenției atunci când nu fac decât să execute obligațiile juridice care decurg din aderarea lor la respectiva organizație.

Cu toate acestea, statele rămân pe deplin responsabile în temeiul Convenției pentru toate actele care nu reies strict din cadrul obligațiilor lor juridice internaționale, în special, atunci când exercită o putere de apreciere (*M.S.S. împotriva Belgiei și Greciei*, citată anterior, pct. 338). Pe de altă parte, această prezumție poate fi răsturnată în cadrul unui cauze anume, dacă se consideră că protecția drepturilor garantate prin Convenție a fost în mod vădit desconsiderată; într-o asemenea situație, rolul Convenției în calitate de «instrument constituțional al ordinii publice europene» în domeniul drepturilor omului prevalează interesului cooperării internaționale (*Bosphorus*, citată anterior, pct. 152-158; a se vedea, de asemenea, *M.S.S. împotriva Belgiei și Greciei*, citată anterior, pct. 338-340).

104. Această prezumție de protecție echivalentă urmărește cu precădere să evite ca un stat parte să se confrunte cu o dilemă atunci se invocă obligațiile juridice impuse ca urmare a apartenenței sale la o organizație internațională care nu este parte la Convenție, către care el a transferat o parte din suveranitatea sa, pentru a justifica, în temeiul Convenției, acțiunile sau omisiunile sale care decurg din această apartenență. De asemenea, această prezumție tinde să determine cazurile în care Curtea poate, în numele interesului cooperării internaționale, să reducă intensitatea controlului său în privința respectării angajamentelor asumate în temeiul Convenției de către statele părți, care îi este încredințat prin art. 19 din Convenție. Rezultă din aceste obiective că

Curtea nu este pregătită să ia un astfel de angajament decât în măsura în care drepturile și garanțiile al căror respect îl asigură au beneficiat de un control comparabil celui pe care ea l-ar opera. În caz contrar, statul nu ar face obiectul niciunui control internațional în privința compatibilității actelor sale cu angajamentele asumate în temeiul Convenției.”

Instanța de contencios al drepturilor omului a considerat, în cadrul fostului „prim pilon” al Uniunii (*Bosphorus*, citată anterior, pct. 72), că protecția drepturilor fundamentale garantată de ordinea juridică a Uniunii Europene este în principiu echivalentă cu cea prevăzută de Convenție. Pentru a ajunge la această concluzie, aceasta a constatat, în primul rând, că Uniunea Europeană a oferit o protecție echivalentă cu cea a Convenției în ceea ce privește garanțiile substanțiale, precizând în acest sens că, inclusiv în momentul faptelor, respectarea drepturilor fundamentale era o condiție a legalității actelor comunitare, și că CJUE se referea în linii mari la prevederile Convenției și jurisprudența Curții din Strasbourg în momentul efectuării evaluării sale (*Bosphorus*, citată anterior, pct. 159). Această constatare este valabilă cu atât mai mult de la 1 decembrie 2009, data la care a intrat în vigoare art. 6 modificat din Tratatul de la Maastricht, care conferă Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene valoare egală cu a tratatelor și care prevede că drepturile fundamentale, astfel cum sunt garantate prin Convenție și cum rezultă din tradițiile constituționale comune ale statelor membre, fac parte din dreptul Uniunii Europene ca principii generale (*Michaud*, citată anterior, pct. 106).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat echivalența protecției substanțiale acordate de dreptul Uniunii ținând seama de dispozițiile art. 52 § 3 din Carta drepturilor fundamentale, care prevede, în măsura în care drepturile din Cartă corespund celor garantate de Convenție, că înțelesul și întinderea lor sunt aceleași, fără a aduce atingere posibilității ca dreptul Uniunii să ofere o protecție mai extinsă (*Bosphorus*, citată anterior, pct. 80). Întrucât trebuie să verifice dacă, în cauza cu soluționarea căreia a fost investită, încă mai poate considera că protecția conferită de dreptul Uniunii este echivalentă cu cea oferită de Convenție, CEDO este și mai atentă la respectarea normei prevăzute la art. 52 § 3 din Carta drepturilor fundamentale dat fiind că intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona a dat Cartei valoare juridică egală cu a tratatelor.

În al doilea rând, CEDO a recunoscut că mecanismul de verificare a respectării drepturilor fundamentale prevăzut de dreptul Uniunii Europene acordă, la rândul lui, atunci când poate utiliza întregul său potențial, o protecție comparabilă cu cea oferită de Convenție. Cu privire la acest aspect, CEDO a acordat o mare importanță rolului și competențelor CJUE, deși accesul persoanelor particulare la căile de atac disponibile în fața acestei instanțe este semnificativ mai restrâns decât cel la căile de atac disponibile la CEDO în temeiul art. 34 din Convenție (a se vedea hotărârile citate anterior *Bosphorus*, pct. 160-165, și *Michaud*, pct. 106-111).

Cu privire la chestiunea aplicării prezumției de protecție echivalentă în prezenta cauză se constată că aplicarea prezumției de protecție echivalentă în ordinea juridică a Uniunii Europene este subordonată unui set de două condiții: absența marjei de manevră pentru autoritățile naționale și desfășurarea întregului potențial al mecanismului de control prevăzut de legislația Uniunii Europene.

În cauză, astfel cum s-a indicat anterior în problema întreruperii termenului de prescripție al răspunderii penale prin Hotărârea pronunțată în data de 24 iulie 2023 în cauza C-107/23 PPU Curtea de Justiție a Uniunii Europene oferă un răspuns tranșant la întrebarea preliminară și nu linii directoare (teste de proporționalitate sau de necesitate sau seria de condiții care trebuie îndeplinite în împrejurări specifice) care urmează să fie urmate de către instanțele naționale. Se constată astfel că interpretarea art. 5 (1) rap. la art. 2 din Convenția din 1997 privind lupta împotriva corupției care implică funcționari ai UE sau funcționari ai statelor membre ale UE care abordează anumite acte de corupție care implică astfel de funcționari la nivel general, prin Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțate în data de 24 iulie 2023 în cauza C-107/23 PPU nu conferă nicio marjă de apreciere instanței naționale judecă în domeniul guvernat de textul de drept unional.

În ceea ce privește a doua condiție, și anume desfășurarea întregului potențial al mecanismului de control prevăzut de dreptul Uniunii Europene, instanța de control judiciar nu a sesizat Curtea de Justiție a Uniunii Europene pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare privind interpretarea și aplicarea Decizia 2006/928/CE a Comisiei din 13 decembrie 2006, însă astfel cum

s-a menționat anterior, avându-se în vedere Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțată în data de 24 iulie 2023 în cauza C-107/23 PPU precum și Ordonanța pronunțată în data de 9 ianuarie 2024, în cauza C-131/23 putem reține că și textul de drept unional incident în cauză, respectiv art. 5 (1) rap. la art. 2 din Convenția din 1997 privind lupta împotriva corupției care implică funcționari ai UE sau funcționari ai statelor membre ale UE care abordează anumite acte de corupție care implică astfel de funcționari la nivel general, pentru identitate de rațiune trebuie să fie interpretat în mod similar, fiind astfel un act clarificat.

Având în vedere cele menționate anterior, putem concluziona că prezumția de protecție echivalentă se aplică în prezenta cauză astfel încât urmează a se verifica dacă protecția drepturilor garantate de Convenție prezintă în prezenta cauză o vădită insuficiență de natură să răstoarne această prezumție, caz în care respectarea Convenției ca „instrument constituțional al ordinii publice europene” în domeniul drepturilor omului prevalează interesului cooperării internaționale (a se vedea hotărârile citate anterior *Bosphorus*, pct. 156, și *Michaud*, pct. 103).

În ceea ce privește noțiunea de „vădită insuficiență”, Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu o definește însă în cuprinsul aceleiași hotărâri *Bosphorus*, în paragraful 156 se menționează „*Curtea a avut în vedere natura ingerinței, interesul general urmărit prin sechestrul și prin regimul sancțiunilor, precum și hotărârea CEJ (în lumina opiniei avocatului general), hotărâre pe care Curtea Supremă a fost obligată să o respecte și a respectat-o. Aceasta consideră că este clar că nu a existat nicio disfuncționalitate a mecanismelor de control al respectării drepturilor prevăzute de Convenție.*”

În analiza acestor criterii se constată cu caracter prioritar faptul că dreptul consacrat de art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, element esențial al statului de drept, ocupă un loc primordial în sistemul de protecție al Convenției, astfel cum o atestă faptul că art. 15 nu autorizează nicio derogare, nici în caz de război sau de alt pericol public.

În ceea ce privește *natura ingerinței*, aplicarea Hotărârii pronunțate în data de 24 iulie 2023 în cauza C-107/23 PPU Curtea de Justiție a Uniunii Europene în cauză ar conduce la pronunțarea unei soluții de condamnare a inculpaților, în condițiile în care inculpatul Anton Marin, în momentul în care a cerut continuarea procesului penal, potrivit art. 18 C.proc.pen., și-a asumat una dintre cele două potențiale soluții permise de art. 396 alin. (7), (8) C.proc.pen., respectiv o soluție de achitare sau de încetare a procesului penal iar inculpatul Ionescu Mihai Adrian nu a cerut o astfel de continuare. Este adevărat că administrarea probatoriului ca urmare a cererii de continuare a procesului penal poate conduce la stabilirea unei situații de fapt diferite, cu consecințe în ceea ce privește încadrarea juridică a faptei și astfel a duratei termenului de prescripție a răspunderii penale astfel că pronunțarea exclusiv a celor două soluții enunțate anterior nu este garantată dar în prezenta cauză nici situația de fapt și nici încadrarea juridică a faptei deduse judecății nu au suferit modificări.

În ceea ce privește situația intimatului inculpat Ionescu Mihai Adrian ce nu a cerut continuarea procesului penal în opinia mea situația este una similară celei existente în cauza *Antia și Khupenia c. Georgiei* (cererea nr. 7523/10) în care instanța de contencios al drepturilor omului a constatat încălcarea art. 7 din Convenție pentru pronunțarea unei soluții de condamnare ulterior constatării împlinirii termenului de prescripție al răspunderii penale fără a justifica un astfel de demers și fără a stabili dacă reclamantul a solicitat, în mod indubitabil, continuarea procesului penal.

Referitor la *interesul general* urmărit prin interpretarea art. 5 (1) rap. la art. 2 din Convenția din 1997 privind lupta împotriva corupției care implică funcționari ai UE sau funcționari ai statelor membre ale UE care abordează anumite acte de corupție care implică astfel de funcționari la nivel general, prin Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțate în data de 24 iulie 2023 în cauza C-107/23 PPU fără a-l nega, evident, constatăm că potrivit concluziilor avocatului general riscul sistemic de impunitate poate fi înlăturat prin alte mecanisme juridice, precum acțiunea în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, cu atât mai mult cu cât situația premisă este potrivit deciziei Curții Constituționale nr.358/2022 „*rezultatul nerespectării de către legiuitor a obligațiilor ce îi revin potrivit Legii fundamentale și a pasivității sale, chiar și în ciuda faptului că deciziile Înaltei*

Curți de Casație și Justiție semnalau încă din anul 2019 practica neunitară rezultată din lipsa intervenției legislative.”

Pentru considerentele expuse anterior, în opinia mea se impune a se da prevalență standardului de protecție conferit de blocul convențional și a se aplica, în consecință, Deciziile nr. 297/2018 și nr. 358/2022 ale Curții Constituționale, precum și Decizia nr. 67/2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

**Judecător,
Claudia Jderu**

Red+teh. – A.A.D + C.J.
Jud. Iorguță Georgiana – Tribunalul București – Secția I Penală

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO